EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 20.9.2017
COM(2017) 331 final/2

2017/0136 (COD)

Käesolevat komisjoni ettepanekut muudeti ettepaneku COM(2017)539 alusel, mis võeti vastu 20.9.2017.
Konsolideeritud versiooni lugeda koos ettepaneku COM(2017)539 seletuskirjaga.
Tekst sõnastatakse järgmiselt:

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), ja muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise nõuetega

SELETUSKIRI

ETTEPANEKU TAUST

1.1. Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Tuletislepingud on Euroopa pankade ja ettevõtjate jaoks oluline vahend oma riskide juhtimiseks olenemata sellest, kas need on seotud intressimäärade muutumise, valuutakursi kõikumise või äripartnerite makseviivitusega. Samas on läbipaistvuse puudumine tuletisinstrumentide turgudel kahetsusväärsel kombel võimaldanud edasi kanduda negatiivsel mõjul. Finantsstabiilsuse kaitsmiseks tuleb tuletisinstrumentide turgusid niisiis tõhusalt reguleerida ja kontrollida.

Võttes arvesse finantsturgude üleilmset olemust ja kooskõlas G20 2009. aasta Pittsburghi kokkuleppega[1] vähendada tuletisinstrumentide laialdase kasutamisega seotud süsteemset riski võttis EL 2012. aastal vastu Euroopa turu infrastruktuuri määruse.[2] Selle määruse olulise elemendina tuleb standardsed börsivälised tuletislepingud kliirida keskse vastaspoole kaudu. Keskne vastaspool on turu infrastruktuur, mis vähendab süsteemset riski ja suurendab finantsstabiilsust, kuna ta seisab tuletislepingu kahe vastaspoole vahel (st tegutseb müüja jaoks ostjana ja ostja jaoks müüjana) ja vähendab sellega mõlema poole riski. Samuti on Euroopa turu infrastruktuuri määrusega kehtestatud kesksetele vastaspooltele ranged organisatsioonilised, äritegevust käsitlevad ja usaldatavusnõuded ning kesksete vastaspoolte usaldatavusnõuete täitmise järelevalve kord, et minimeerida kesksete vastaspoolte kasutajate riske ja toetada süsteemi stabiilsust.

Alates 2012. aastast, kui Euroopa turu infrastruktuuri määrus vastu võeti, on keskne kliirimine järjest laienenud ning kesksed vastaspooled on üha enam koondunud ja integreeritud kogu liidus ja kolmandate riikidega.

Käesoleva ettepanekuga tagatakse, et järelevalvekord peab nende arengusuundadega sammu. Tehakse ettepanek, et turgude edasise integreerimise, finantsstabiilsuse ja võrdsete tingimuste tagamise huvides loob EL oma kapitaliturgude liidu jaoks tõhusama ja ühtsema kesksete vastaspoolte järelevalvesüsteemiga.

Alates Euroopa turu infrastruktuuri määruse vastuvõtmisest on kesksete vastaspoolte olulisus kasvanud ning see suureneb tulevastel aastatel veelgi

Euroopa turu infrastruktuuri määruse vastuvõtmisest möödunud viie aasta jooksul on kesksete vastaspoolte tegevuse maht ja ulatus liidus ja kogu maailmas kiiresti kasvanud. See on märk sellest, et õigusaktid toimivad ja täidavad oma ülesannet.

2016. aasta juuni lõpu seisuga kliiriti umbes 62 % kõigi börsiväliste tuletislepingute koguväärtusest kõigis varaklassides (intressimäärad, krediidirisk, välisvaluuta jne) kesksete vastaspoolte kaudu,[3] mis võrdub 337 triljoni USA dollariga. Umbes 97 % (328 triljonit USA dollarit) kõigist keskselt kliiritud tuletislepingutest on intressimäära tuletisinstrumendid.

2015. aasta lõpus kliiriti keskselt umbes 60 % kõigist börsivälistest intressimäära tuletisinstrumentidest, samas kui 2009. aasta lõpus oli see näitaja 36 %[4]. Samuti on keskne

---

1 http://www.g20.utoronto.ca/2009/2009communique0925.html

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta. Kättesaadav aadressil http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:02012R0648-20170103&qid=1492599335405&from=ET

3 Rahvusvaheliste Arvelduste Pank, statistiline väljaanne OTC derivatives statistics at end-June 2016, november 2016.

4 Vt http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3990_en.htm, november 2016.

kliirimine omandanud suurema tähtsuse krediidituletisinstrumentide (nn krediidiriski vahetustehingute) turul, kusjuures selliste kehtivate krediidiriski vahetustehingute osakaal, mis kliiritakse kesksete vastaspoolte kaudu, on alates sellealaste andmete esmakordsest avaldamisest jõudsalt kasvanud: 2016. aasta juuni lõpus oli see 37 %, sama näitaja 2010. aasta juuni lõpus aga oli 10 %[5].

Kesksete vastaspoolte kiiresti suurenev roll ülemaailmses finantssüsteemis ei tulene mitte ainult keskse kliirimise kohustuse kehtestamisest eri varaklasside puhul,[6] vaid ka üha suuremast vabatahtlikust keskse kliirimise kasutamisest, kuna turuosalised on hakanud aru saama kesksest kliirimisest saadavast kasust (kliirimiskohustus kehtib alles 2016. aasta juunist)[7]. Euroopa turu infrastruktuuri määrusega on nõutud, et teatavad intressimäära tuletisinstrumendid ja krediidiriski vahetustehingud kliiritakse keskselt kooskõlas sarnaste nõuetega muudes G20 riikides[8]. Pankade kapitalinõudeid on muudetud, et soodustada keskset kliirimist ja muuta kahepoolne kliirimine suhteliselt kallimaks,[9] sest kahepoolsete tehingute suhtes kehtivad alates 2017. aasta märtsist täiendavad tagatisnõuded[10].

Kesksete vastaspoolte tegevus peaks järgmistel aastatel jätkuvalt intensiivistuma. On tõenäoline, et kliirimiskohustus kehtestatakse täiendavatele varaklassidele[11] ning et vabatahtlik kliirimine suureneb tulenevalt stiimulitest riski ja kulude vähendamiseks. Seda suundumust soodustab 2017. aasta mai ettepanek muuta Euroopa turu infrastruktuuri määrust sihipärasel viisil, et parandada selle tulemuslikkust ja proportsionaalsust, kuna sellega luuakse kesksetele vastaspooltele täiendavad stiimulid vastaspooltele tuletisinstrumentide keskse kliirimise pakkumiseks[12]. Kapitaliturgude liidust tulenevate sügavamate ja integreeritumate kapitaliturgude tõttu kasvab ELis piiriülese kliirimise vajadus ning seega suureneb veelgi kesksete vastaspoolte olulisus ja omavaheline seotus finantssüsteemis.

---

5 Rahvusvaheliste Arvelduste Pank, statistiline väljaanne OTC derivatives statistics at end-June 2016, november 2016.

6 FSB, OTC Derivatives Market Reforms, Eleventh progress report on implementation, august 2016. Vt eelkõige punkt 3.2.1 seoses standardtehingute keskse kliirimisega ning täiendavat teavet C lisas ja I lisas.

7 https://www.kfw.de/KfW-Group/Newsroom/Aktuelles/Pressemitteilungen/Pressemitteilungen-Details_407936.html

8 Vastavalt Euroopa turu infrastruktuuri määrusele tehakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele (ESMA) ülesandeks töötada välja tehnilised standardid, millega täpsustatakse need börsiväliste tuletisinstrumentide liigid, mille suhtes tuleb kohaldada kliirimiskohustust. Samuti haldab ESMA avalikku registrit kliirimiskohustuse kohta. Täiendav teave kliirimiskohustuse kohta vt avalik register (lk 8–10) https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/public_register_for_the_clearing_obligation_under_emir.pdf

9 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses finantsvõimenduse määra, stabiilse netorahastamise määra, omavahendite ja kõlblike kohustuste nõuete, vastaspoole krediidiriski, tururiski, kesksetes vastaspooltes olevate positsioonide, ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjates olevate riskipositsioonide, riskide kontsentreerumise, aruandluse ja avalikustamise nõuetega ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012.

10 Komisjoni 4. oktoobri 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/2251, ELT L 340, 15.12.2016, lk 9–46.

11 ESMA on analüüsinud mitmeid börsiväliseid intressimäära, krediidi-, aktsiatel põhinevaid ja välisvaluuta tuletisinstrumente ning teinud ettepaneku kohaldada neist mõnede suhtes kliirimiskohustust. Nagu järgnevast tabelist nähtub, võib ESMA tulevikus kaaluda täiendavate kliirimiskohustuste kehtestamist, sealhulgas näiteks omakapitalil põhinevatele tuletisinstrumentidele, nagu tuletislepinguga sarnased instrumendid või paindlikud tuletislepingud ja hinnavahelepingud, ja valuutatuletisinstrumentidele, nagu mitteülekantavad valuutaforvardid (NDF).

12 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, aruandluse nõuete, keskse vastaspoole kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetmete, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning kauplemisteabehoidlate nõuetega

Kesksete vastaspoolte üha kasvav roll tekitab küsimusi seoses vajadusega ajakohastada Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohast järelevalvekorda, pidades samuti silmas kapitaliturgude liidu loomist

Kesksete vastaspoolte järjest suurenev olulisus finantssüsteemis ja sellega seonduv krediidiriski koondumine neisse infrastruktuuridesse on valitsustele, reguleerivatele asutustele, järelevalveasutustele, keskpankadele ja turuosalistele silma hakanud.

Keskselt kliiritavate tehingute maht ja ulatus on kasvanud, samas kui keskseid vastaspooli on jätkuvalt suhteliselt piiratud arv. Praegu on ELis 17 keskset vastaspoolt, kellel on Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohane luba pakkuda liidu piires oma teenuseid, kuigi kõigil neist ei ole luba kliirida kõiki varaklasse (näiteks ainult kaks keskset vastaspoolt kliirivad krediidituletisinstrumente ja ainult kaks keskset vastaspoolt kliirivad inflatsioonipõhiseid tuletisinstrumente[13]).[14] Lisaks sellele on Euroopa turu infrastruktuuri määruse samaväärsussätete kohaselt tunnustatud 28 kolmanda riigi keskset vastaspoolt, mis võimaldab neil pakkuda liidus oma teenuseid[15]. Seega on kliiringuturud ELis integreeritud ning teatavate varaklasside puhul väga kontsentreeritud. Samuti on nad on üksteisega väga seotud[16].

Ehkki laialdasem kliirimine nõuetekohaselt reguleeritud ja kontrollitavate kesksete vastaspoolte kaudu kindlustab süsteemi stabiilsust, tähendab riski kontsentreerumine seda, et keskse vastaspoole maksejõuetuse tõenäosus on väike, kuid sellel võib olla äärmiselt suur mõju. Võttes arvesse kesksete vastaspoolt keskset kohta finantssüsteemis, on kesksete vastaspoolte üha suurem süsteemne olulisus murettekitav. Kesksetest vastaspooltest enestest on saanud süsteemsete riskide allikas, kuna nende maksejõuetus kahjustaks märkimisväärselt finantssüsteemi ja sellel oleks süsteemne mõju. Näiteks võib kesksete vastaspoolte kliiritavate tehingute ulatuslik kontrollimatu lõpetamine ja arveldamine tuua kaasa likviidsusprobleemid ja tagatise nappuse turul, põhjustades ebastabiilsust alusvarade turul ja finantssüsteemis laiemalt. Sarnaselt mõnede teiste finantsvahendajatega on ka kesksete vastaspoolte puhul võimalus vahendite väljavooluks juhul, kui kliirivad liikmed kaotavad usu keskse vastaspoole maksevõime vastu. See võib tingida keskse vastaspoole likviidsussõoki, kuna ta püüab täita oma kohustust tagastada põhitagatis (st alustamise tagatis). Mõju, mis on riski kõrgendatud kontsentratsioonist tuleneval keskse vastaspoole maksejõuetusel, võimendaks kesksete vastaspoolte aina suurem omavaheline seotus kas otse või kaudselt läbi oma liikmete, kelleks on tavaliselt suured ülemaailmsel tasandil tegutsevad pangad, või klientide.

Sellele reageerimiseks ja kooskõlas G20 raames saavutatud konsensusega[17] võttis komisjon 2016. aasta novembris vastu ettepaneku[18] võtta vastu määrus kesksete vastaspoolte

---

13 Vt ESMA, „Report EU-wide CCP Stress test 2015“, 29. aprill 2016, 2016/658, ja vastav joonis käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangu punktis 3.1.

14 Vt liidus asutatud kesksete vastaspoolte täielik loetelu käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangu punkti 2.3 tabelis 3.

15 Vastavalt Euroopa turu infrastruktuuri määrusele esitab ESMA loetelu kolmandate riikide kesksetest vastaspooltest, keda on tunnustatud pakkumaks teenuseid ja tegemaks toiminguid liidus. Kolmandate riikide kesksed vastaspooled on asutatud 15 riigis, mis on hõlmatud komisjoni vastu võetud samaväärsust käsitlevate otsustega ja mille hulka kuuluvad Austraalia, Hongkong, Singapur, Jaapan, Kanada, Šveits, Lõuna-Korea, Mehhiko, Lõuna-Aafrika, USA kaubafutuuridega kauplemise komisjon (CFTC), Brasiilia, Araabia Ühendemiraadid, Dubai rahvusvaheline finantskeskus, India ja Uus-Meremaa.

16 Vt käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangu punkt 2.3.

17 2011. aasta novembris toimunud Cannes'i tippkohtumisel kiitsid G20 riigipead ja valitsusjuhid finantsstabiilsuse nõukogu koostatud finantseerimisasutuste tulemusliku kriisilahenduskorra põhinõuded heaks kui kriisilahenduskorra uue rahvusvahelise standardi. Vt Communiqué G20 Leaders Summit – Cannes – 3–4. november 2011, punkt 13.

finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta. Ettepanku eesmärgiks on tagada, et asutused on oleksid asjakohaselt valmis käsitlema maksejõuetuks muutuvaid keskseid vastaspooli, kaitsma finantsstabiilsust ja piirama kulusid maksumaksjale. Ettepanek kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta tõstis taas tähelepanu keskmesse Euroopa turu infrastruktuuri määrusega hõlmatud ELi ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalve korra ja selle, millisel määral saab kõnealust korda viis aastat pärast Euroopa turu infrastruktuuri määruse vastuvõtmist tõhusamaks muuta. Praegu on see ettepanek Euroopa Parlamendis ja nõukogus arutamisel. See pooleliolev töö peab toimuma koordineeritult ja kooskõlas käesoleva ettepanekuga.

ELi kesksete vastaspoolte järelevalve kord

Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaselt teevad liidus asutatud kesksete vastaspoolte üle järelevalvet riiklike järelevalveasutuste kolleegiumid, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA), Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) asjaomased liikmed ja muud asjaomased ametiasutused, nagu suurimate kliirivate liikmete, teatavate kauplemiskohtade ja väärtpaberite keskdepositooriumide järelevalveasutused. Kõnealustesse kolleegiumitesse võib kuuluda kuni 20 liikmesasutust ja neid koordineerib koduriigi asutus. See korraldus tekitab teatavaid küsimusi, pidades silmas praegust turu integreerituse taset, mis peab järelevalvekorras kajastuma. Samuti on see oluline kapitaliturgude liidu edendamisel.

Esiteks tähendab kliirimisteenuste üha suurem koondumine piiratud arvu kesksetesse vastaspooltesse ja sellest tulenev piiriülese tegevuse suurenemine seda, et väike arv üksikuid liikmesriike on kogu ELi finantssüsteemi jaoks üha olulisemad. Seda suundumust silmas pidades tuleb uuesti läbi mõelda praegune järelevalvekord, mis tugineb peamiselt koduriigi asutustele (näiteks on koduriigi asutuse kanda lõppvastutus selliste oluliste otsuste eest nagu tegevusloa laiendamine või edasiandmis- ja koostalitluskokkulepete heakskiitmine).

Teiseks võivad erinevad kesksete vastaspooltega seotud järelevalvetavad ELis (näiteks erinevused tegevusloa andmise tingimustes või mudeli kinnitamise korras) tekitada kesksetele vastaspooltele ning kaudselt nende kliirivatele liikmetele ja klientidele õigusliku ja järelevalvealase arbitraaži riski. Komisjon on juhtinud tähelepanu kõnealustele esile kerkivatele riskidele ja suurema järelevalvealase ühtsuse vajadusele oma 2016. aasta septembri teatises kapitaliturgude liidu kohta[19] ja avalikus konsultatsioonis Euroopa järelevalveasutuste tegevuse kohta[20]. Mõlemas dokumendis juhiti tähelepanu ebaühtlastest järelevalvetavadest tulenevatele probleemidele.

Kolmandaks ei võeta keskpankade kui raha emiteerijate rolli kesksete vastaspoolte kolleegiumides piisavalt arvesse. Kuna keskpankade ja järelevalveasutuste volitused võivad kattuda, eriti sellistes valdkondades nagu koostalitlus ja likviidsusriski kontroll, võib juhtuda, et järelevalvemeetmed mõjutavad keskpankade põhiülesandeid sellistes valdkondades nagu hinnastabiilsus, rahapoliitika ja maksesüsteemid. Kriisiolukorras võivad nimetatud asutuste vahelised ebakõlad võimendada finantsstabiilsust ohustavaid riske, kui ülesannete jagamine ametiasutuste vahel jääb ebaselgeks.

Kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalve kord

---

18 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012 ja (EL) 2015/2365. COM(2016) 856 final.

19 Teatis „2016. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus: kapitaliturgude liidu loomine – komisjon kiirendab reforme“, 14. september 2016. IP/16/3001.

20 Avalik konsultatsioon Euroopa järelevalveasutuste tegevuse kohta, 21.3.2017–16.5.2017.

Praegu kliirivad märkimisväärset hulka liikmesriikide valuutades nomineeritud finantsinstrumente kolmandate riikide tunnustatud kesksed vastaspooled. Näiteks Chicago Mercantile Exchange börsil USAs on eurodes nomineeritud intressimäära tuletisinstrumentide tinglik väärtus 1,8 triljonit eurot ja rootsi kroonides nomineeritud intressimäära tuletisinstrumentide tinglik väärtus 348 miljardit rootsi krooni. Ka see on mitmes mõttes murettekitav.

Esiteks on Euroopa turu infrastruktuuri määruse samaväärsuse ja tunnustamise süsteemi rakendamisel olnud mõningaid puudusi, eelkõige pideva järelevalve alal. Ennekõike on ESMA-l pärast kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamist olnud raskusi juurdepääsuga kesksete vastaspoolte teabele, nende kohapealsete kontrollimisega ning teabe vahetamisega asjaomaste ELi seadusandjate, järelevalveasutuste ja keskpankadega. Selle tulemusena on oht, et keskse vastaspoole riskijuhtimise tava ja/või selle riskijuhtimismudeli muutmine jääb avastamata ja/või sellega ei tegeleta, millel võib olla oluline mõju ELi üksuste finantsstabiilsusele.

Teiseks võivad järelevalveasutuste ja keskpankade eesmärkide lahknevused kolleegiumis kolmandate riikide kesksete vastaspoolte puhul võimenduda, kui kaasatud on kolmandate riikide ametiasutused.

Kolmandaks on oht, et kolmandates riikides kehtivate keskseid vastaspooli käsitlevate õigusnormide ja/või õigusraamistiku muudatustel võib olla negatiivne mõju reguleerimisega seotud või järelevalvetulemustele, mis toob kaasa ebavõrdsed tingimused ELi ja kolmandate riikide kesksetele vastaspooltele ning õigusliku või järelevalvealase arbitraaži võimaluse. Praegu puudub mehhanism, mis tagaks, et ELi teavitatakse sellistest muudatustest automaatselt ja et ta saab võtta asjakohased meetmed.

On tõenäoline, et need mureküsimused muutuvad lähiaastatel veelgi teravamaks, kuna kapitaliturgude rahvusvahelisus tähendab, et kolmandate riikide kesksete vastaspoolte täidetav roll kasvab kindlasti. Lisaks ESMA poolt tunnustatud 28 kesksele vastaspoolele on tunnustamist taotlenud veel 12 keskset vastaspoolt kümnest jurisdiktsioonist,[21] kes ootavad komisjoni otsust nende õigus- ja järelevalvekorra samaväärsuse kohta.

Lisaks sellele kliirivad suurt osa eurodes nomineeritud tuletisinstrumentide tehingutest ja muudest tehingutest, mille suhtes kehtib ELi kliirimiskohustus, praegu Ühendkuningriigis asuvad kesksed vastaspooled. Pärast Ühendkuningriigi lahkumist EList muutub seega tuntavalt selliste tehingute osakaal, mida kliiritakse väljaspool ELi jurisdiktsiooni, ja seetõttu on eespool väljatoodud probleemid veelgi murettekitavamaks. See toob kaasa olulisi ja lahendamist vajavaid probleeme liidu finantsstabiilsuse tagamisel.

Neid kaalutlusi silmas pidades võttis komisjon 4. mail 2017 vastu teatise „Reageerimine kriitilise finantsturgude infrastruktuuriga seotud probleemidele ja kapitaliturgude liidu edasiarendamine“[22]. Teatises märgiti, et Euroopa turu infrastruktuuri määrust tuleb veelgi muuta, et parandada kehtivat raamistikku, millega tagatakse finantsstabiilsus ning toetatakse kapitaliturgude liidu edasist arendamist ja süvendamist.

Vajadus parandada olemasolevat järelevalvekorda

Kuna ELi kliirimiskeskkond areneb jätkuvalt, peab kesksete vastaspoolte kriiside ennetamise ja ohjamise kord peab olema võimalikult tõhus. Euroopa turu infrastruktuuri määrus ja

[21] Kooskõlas ESMA esialgse loeteluga kolmandate riikide kesksetest vastaspooltest, kes on taotlenud tunnustamist Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 alusel.

[22] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Keskpangale „Reageerimine kriitilise finantsturgude infrastruktuuriga seotud probleemidele ja kapitaliturgude liidu edasiarendamine“, Brüssel, 4.5.2017, COM(2017) 225 final.

komisjoni ettepanek võtta vastu määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta on olulised sellekohased sammud. Ent viis aastat pärast Euroopa turu infrastruktuuri määruse vastuvõtmist on kliirimise mahu suurenemine, kliiringu keerukus ja piiriülene mõõde liidus ja kogu maailmas toonud esile vajakajäämised liidu ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalve korralduses. Käesoleva ettepanekuga sätestatakse seega Euroopa turu infrastruktuuri määruse ja ESMA määruse[23] konkreetsed muudatused, eelkõige eesmärgiga kehtestada nii ELi kui ka kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalve jaoks selge ja ühtne kord.

Käesolevale ettepanekule lisatud mõju hindamise aruandes on käsitletud nende muudatuste kulusid ja kasu. Selles on esitatud mitu varianti, kuidas tõhustada järelevalvet kesksete vastaspoolte üle ELi tasandil, kaasata emitendist keskpanku rohkem kesksete vastaspoolte järelevalvesse ning parandada ELi võimet kolmandate riikide kesksete vastaspooltega seotud riske jälgida, kindlaks teha ja maandada.

Mõjuhinnangus on esitatud ulatuslikud tõendid selle kohta, et kavandatud muudatused aitavad tulemuslikult kaasa ELi finantssüsteemi üldise stabiilsuse tugevdamisele ja sellele, et praegugi väikese tõenäosusega (kuid äärmiselt suure mõjuga) keskse vastaspoole maksejõuetuse risk väheneks veelgi, hoides turuosaliste kulud samal ajal minimaalsed. Samuti aitavad kavandatud muudatused kaasa kapitaliturgude liidu edasisele arendamisele ja süvendamisele kooskõlas komisjoni poliitilistele prioriteetidega.

1.2. Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Käesolev ettepanek on seotud ja kooskõlas mitme ELi poliitikameetme ja poolelioleva algatusega, mille eesmärk on järgmine: i) tegeleda kesksete vastaspoolte süsteemse olulisusega, ii) edendada keskse kliirimise kasutamist ja iii) suurendada ELi tasandi järelevalve tõhusust ja tulemuslikkust nii ELis kui ka väljaspool seda.

Esiteks on käesolev ettepanek kooskõlas komisjoni 2016. aasta novembri ettepanekuga[24] võtta vastu määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta. Selle ettepanekuga soovitakse tagada, et ELi ja riiklikud asutused oleksid piisavalt valmis käsitlema maksejõuetuks muutuvaid keskseid vastaspooli, kaitsma finantsstabiilsust ja hoidma ära seda, et maksejõuetuks muutuvate kesksete vastaspoolte restruktureerimise ja kriisilahendusega soetud kulud jäävad maksumaksjate kanda. Komisjoni ettepanekuga soovitakse tagada, et kui tekib selline ebatõenäoline olukord, kus kesksed vastaspooled seisavad silmitsi suurte raskuste või maksjõuetusega, säilivad nende kriitilised funktsioonid ning samal ajal kaitstakse finantsstabiilsust ja aidatakse hoida ära seda, et maksejõuetuks muutuvate kesksete vastaspoolte restruktureerimise ja kriisilahendusega soetud kulud jäävad maksumaksjate kanda. Kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamiseks ja kriisilahenduseks ette nähtud kriisiohjamiskord, mida ettepanek sisaldab, põhineb sellel, et kriiside ärahoidmiseks on Euroopa turu infrastruktuuri määruse alusel olemas väga kvaliteetne kord (st kesksete vastaspoolte reguleerimise ja järelevalve jaoks). Kui Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohast kesksete vastaspoolte järelevalvet tugevdatakse veelgi, peaks finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse meetmete kasutamise vajaduse tõenäosus, olgu see kuitahes väike, veelgi vähenema. Käesoleva ettepaneku alusel järelevalves tehtud kohandused ja täiendused peavad samuti asjakohaselt kajastuma arutamisel olevas seadusandlikus

[23] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84–119).

[24] Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012 ja (EL) 2015/2365.

ettepanekus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta. Selleks, et võtta arvesse uut rolli, mis on keskseid vastaspooli käsitleval täitevkogul Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohastes kolleegiumites ja seega kriisilahenduskolleegiumites, võivad olla vajalikud sihtotstarbelised muudatused.

Teiseks on käesolev ettepanek kooskõlas komisjoni 2016. aasta novembris vastu võetud ettepanekuga[25] kapitalinõuete määruse[26] muutmise kohta. Ettepanekuga soovitakse jätta finantsvõimenduse määra künniste arvutamisel välja keskselt kliiritavate tuletistehingute alustamise tagatised, mille kliirivad liikmed on saanud rahas oma klientidelt ja mis antakse edasi kesksetele vastaspooltele. Seega lihtsustab see juurdepääsu kliirimisele, kuna kapitalinõuded klientide või kaudse kliirimise teenuste osutamise puhul vähenevad, tugevdades jällegi kesksete vastaspoolte olulisust finantssüsteemis.

Kolmandaks täiendab käesolev ettepanek komisjoni 2017. aasta mais vastu võetud ettepanekut Euroopa turu infrastruktuuri määruse sihtotstarbeliste muudatuste kohta[27]. Käesoleva ettepanekuga püütakse lihtsustada teatavaid Euroopa turu infrastruktuuri määruse nõudeid ja muuta need proportsionaalsemaks, et vähendada turuosaliste ülemääraseid kulutusi, kahjustamata seejuures finantsstabiilsust. Käesolev ettepanek peaks seega andma turuosalistele täiendavad stiimulid keskse kliirimise kasutamiseks, tugevdades taas kesksete vastaspoolte olulisust finantssüsteemis.

Neljandaks on käesolev ettepanek kooskõlas 2017. aasta märtsi konsultatsiooniga, mille komisjon algatas Euroopa järelevalveasutuste[28] tegevuse kohta, et tugevdada ja parandada nende tulemuslikkust ja tõhusust.

Viiendaks on see kooskõlas finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraadi kogemusega selliste kolmandaid riike käsitlevate sätete rakendamise ja jõustamise alal, mis sisalduvad ELi finantsalastes õigusaktides ning mida on käsitletud komisjoni talituste töödokumendis samaväärsuse kohta[29]. Selles komisjoni talituste töödokumendis on antud faktiline ülevaade kolmandaid riike hõlmavast samaväärsuse menetlusest finantsteenuseid reguleerivates ELi õigusaktides. Selles on käsitletud kogemust selliste kolmandaid riike käsitlevate sätete rakendamise ja jõustamise alal, mis sisalduvad ELi finantsalastes õigusaktides. Samuti on selles esitatud samaväärsuse põhiaspektid (nt volituste kasutamine, hindamine, hilisem järelevalve) ja see annab rohkem selgust selle kohta, milline on praktikas lähenemine kõnealustele ülesannetele.

Kuuendaks, käesolev ettepanek on kooskõlas tööga, mis on rahvusvahelisel tasandil pooleli finantsstabiilsuse nõukogu raamistikus ja mille eesmärk on muu hulgas i) edendada keskse kliirimise kasutamist ja piiriüleseid kokkuleppeid erinevate jurisdiktsioonide vahel, et

---

25 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses finantsvõimenduse määra, stabiilse netorahastamise määra, omavahendite ja kõlblike kohustuste nõuete, vastaspoole krediidiriski, tururiski, kesksetes vastaspooltes olevate positsioonide, ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjates olevate riskipositsioonide, riskide kontsentreerumise, aruandluse ja avalikustamise nõuetega ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012.

26 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta.

27 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, aruandluse nõuete, keskse vastaspoole kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetmete, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning kauplemisteabehoidlate nõuetega

28 Avalik konsultatsioon Euroopa järelevalveasutuste tegevuse kohta, 21.3.2017, kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/info/finance-consultations-2017-esas-operations_en

29 „EU equivalence decisions in financial services policy: an assessment“, 27.2.2017, SWD(2017) 102 final, kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eu-equivalence-decisions-assessment-27022017_en.pdf

suurendada börsiväliste tuletisinstrumentide turu stabiilsust; ii) saavutada makse- ja arveldussüsteemide komitee ja Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) välja töötatud finantsturgude infrastruktuuri põhimõtete järjepidev kohaldamine; iii) teha G20 tuletisinstrumentide turgude reformide elluviimise järelevalvet (finantsstabiilsuse nõukogu börsiväliste tuletisinstrumentide töörühma kaudu); iv) koostada kesksete vastaspoolte kriisilahenduse kohta täiendavad suunised (finantsstabiilsuse nõukogu kriisilahenduse rühm).

1.3. Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Käesolev ettepanek on samuti seotud ja kooskõlas komisjoni jõupingutustega arendada edasi kapitaliturgude liitu. ELi kapitaliturgude edasise arendamise ja integreerimise vajadust rõhutati komisjoni 2016. aasta septembri teatises[30] kapitaliturgude liidu kohta. Kesksete vastaspoolte järelevalve suurem ühtsus ELi tasandil võib toetada sügavamate ja paremini integreeritud kapitaliturgude arengut, sest tõhusamad ja vastupidavamad kesksed vastaspooled on hästi toimiva kapitaliturgude liidu oluline osa. Sel eesmärgil kutsutakse teatises kapitaliturgude liidu tegevuskava vahearuande kohta,[31] mille komisjon 8. juunil 2017 vastu võttis, üles suurendama ESMA volitusi, et tugevdada ühtset järelevalvet nii ELis kui ka mujal. Suuremate ja likviidsemate finantsturgude teke, mis kaasneb kapitaliturgude liiduga, toob seevastu kaasa selle, et kesksete vastaspoolte kaudu kliiritakse üha enam tehinguid, ja suurendab nende süsteemset olulisust. Pidades silmas suuremate mahtude võimalust ning praeguseid õigusliku ja järelevalvealase arbitraaži võimalusi, tuleb tugeva ja stabiilse kapitaliturgude liidu tagamiseks järelevalveraamistikku veelgi täiustada.

Lisaks sellel on ettepanek kooskõlas komisjoni aruteludokumendiga majandus- ja rahaliidu tuleviku kohta, mis võeti vastu 31. mail 2017[32]. Ennekõike märgitakse aruteludokumendis, et tõelise rahandusliidu loomine on tõhusa ja stabiilse majandus- ja rahaliidu jaoks esmatähtis. Dokumendi kohaselt hõlmab see juba päevakorral olevate küsimustega edasi tegelemist, sealhulgas kapitaliturgude liidu loomisega edasiminekut. Ettepanek aitab toetada sügavamalt integreeritud kapitalituru arengut, kuna sellega tagatakse kesksete vastaspoolte järelevalve suurem ühtsus ELi tasandil.

Ettepanekus käsitletakse finantssüsteemi sujuvat toimimist ohustavaid probleeme ja tagatakse sel viisil, et finantsturgudel on jätkuvalt võimalik kaasa aidata jätkusuutlikule ja pikaajalisele majanduskasvule eesmärgiga süvendada tarbijate ja ettevõtjate huvides siseturgu, mis on osa komisjoni jõupingutustest investeeringute, majanduskasvu ja töökohtade loomise toetamiseks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

2.1. Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114, mis on ühtlasi Euroopa turu infrastruktuuri määruse ja ESMA määruse õiguslik alus. Mõju hindamise aruande koostamise osana tehtud analüüsi käigus tuvastati need Euroopa turu infrastruktuuri määruse elemendid, mida on vaja muuta, et tugevdada ELi finantssüsteemi üldist stabiilsust ja

---

30 „Kapitaliturgude liit: reformi kiirendamine“, 14.9.2016, COM(2016) 601 final, kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/ET/1-2016-601-ET-F1-1.PDF

31 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele kapitaliturgude liidu tegevuskava vahearuande kohta, COM(2017) 292 final, 8. juuni 2017, kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-cmu-mid-term-review-june2017_en.pdf

32 Aruteludokument majandus- ja rahaliidu tuleviku kohta, Euroopa Komisjon, 31. mai 2017, kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_en_2.pdf

vähendada veelgi juba praegugi väikese tõenäosusega (ent äärmiselt suure mõjuga) keskse vastaspoole maksejõuetuse riski, hoides turuosaliste kulud samal ajal minimaalsed. Vajalike muudatuste tegemise pädevus on ainult kaasseadusandjatel. ESMA määruse muudatusi on vaja selleks, et luua kestkseid vastaspooli käsitlev täitevkogu, millele antakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaselt olulised ülesanded.

2.2. Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Euroopa turu infrastruktuuri määrus on määrus, mis on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides. Euroopa turu infrastruktuuri määrusega on nähtud ette järelevalveraamistik, mida kohaldatakse nii ELis asutatud kesksete vastaspoolte suhtes kui ka selliste kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes, kes osutavad kliirimisteenuseid ELis asutatud kliirivatele liikmetele või kauplemiskohtadele. Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaselt on sellel liikmeriigil, kus keskne vastaspool on asutatud, järelevalvekorras oluline roll. Süsteemseid riske, mis tulenevad väga integreeritud ja üksteisega seotud kesksetest vastaspooltest, kes tegutsevad piiriüleselt ja riiklikust jurisdiktsioonist väljaspool, ei saa liikmesriigid ja riiklikud järelevalveasutused siiski ühepoolselt käsitleda. Lisaks ei saa liikmesriigid üksi maandada riske, mida põhjustab riiklike järelevalvetavade lahknevus. Liikmesriigid ja riiklikud asutused ei saa tegeleda üksi süsteemsete riskidega, mida kolmandate riikide kesksed vastaspooled võivad põhjustada terve ELi finantsstabiilsusele.

Üksikud liikmesriigid ei suuda käesoleva määruse eesmärke, nimelt kesksete vastaspoolte turvalisuse ja tõhususe suurendamist nende tegevusele kehtivate ühtsete nõuete sätestamise kaudu, piisavalt saavutada. Seega on neid meetmete ulatuse tõttu võimalik saavutada paremini ELi tasandil kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

2.3. Proportsionaalsus

Ettepaneku eesmärk on tagada, et Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohase järelevalvekorra tulemusena väheneb süsteemne risk tuletisinstrumentide turul proportsionaalsemalt ja tulemuslikumalt ning minimaalsete kuludega turuosaliste jaoks. Ettepanekus on esitatud ELi tasandil tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte järelevalve tõhustatud raamistik, milles on täpsustatud kõigi erinevate asjaomaste siseriiklike ja ELi ametiasutuste ja institutsioonide rolle ja vastutusala. Järelevalvekorra ümberhäälestamise kaudu aitab käesoleva ettepanek tegeleda probleemidega, mis tulenevad kesksete vastaspoolte piiriülese süsteemse olulisuse kasvust, säilitades samal ajal asutamise liikmesriigi ametiasutuste eelarvepoliitilise vastutuse. Lisaks sellele võetakse ettepanekuga kasutusele lähenemisviis, mille kohaselt kolmandate riikide kesksetel vastaspooltel on võimalik täita Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaseid nõudeid, täites omaenese siseriiklikke samaväärseid eeskirju. See võimaldab kasutada proportsionaalset lähenemisviisi, mis keskendub kolmandate riikide kesksete vastaspoolte süsteemsele olulisusele ELi turgude jaoks. Samal ajal ei lähe ettepanek kaugemale sellest, mis on vajalik selleks, et saavutada Euroopa turu infrastruktuuri määruse eesmärgid seoses süsteemsete riskide vähendamisega, luues läbipaistvad ja objektiivsed kriteeriumid kolmandate riikide kesksete vastaspooltega seotud riskide kindlakstegemiseks, jälgimiseks ja maandamiseks. Seega aitab ettepanek otseselt muuta Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohast järelevalvekorda kokkuvõttes proportsionaalsemaks. Samuti tehakse ettepanekuga Euroopa turu infrastruktuuri määrusesse ainult sihtotstarbelisi muudatusi, mis piirduvad ESMA-le Euroopa turu infrastruktuuri määruses sätestatud ülesannete täitmiseks vajalike volituste andmisega.

2.4. Vahendi valik

Nii Euroopa turu infrastruktuuri määrus kui ka õigusakt, millega luuakse ESMA, on määrused ja seega tuleb neid muuta sama laadi õigusaktiga.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

3.1. Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Käesolevale ettepanekule lisatud mõju hindamise aruandes on esitatud analüüs selle kohta, mil määral Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohane kord ELis ja väljaspool seda asutatud kesksete vastaspoolte järelevalveks on täitnud oma eesmärki tagada võrdsed tingimused kesksete vastaspoolte teenuste tõhusaks ja tulemuslikuks osutamiseks, olles samal ajal ühtsed, asjakohased ja andes ELi lisaväärtust. Samuti kajastab analüüs kahe ESMA poolt 2015.[33] ja 2016. aastal[34] seoses Euroopa turu infrastruktuuri määruse järelevalvekolleegiumide tööga korraldatud vastastikuse eksperdihinnangu tulemusi. Lisaks sellele tugineb analüüs tagasisidel, mille ESMA andis komisjonile Euroopa turu infrastruktuuri määruse läbivaatamise raames koostatud aruandes ja mis käsitleb praegu Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaselt kehtiva kolmandate riikide samaväärsuse ja tunnustamise korra hindamist[35].

Seoses Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohase ELis asutatud kesksete vastaspoolte järelevalve korra tulemuslikkusega näitavad praktilised kogemused, et kolleegiumide praeguse ülesehituse puhul võimaldab nende liikmete vaheline koostöö esindada erinevate keskse kliirimisega seotud osaliste järelevalveasutuste seisukohti ning toetab seega eesmärke ühtlustada järelevalvet ja võrdsustada tingimusi ELis asutatud kesksete vastaspoolte jaoks. Siiski on väljendatud muret kesksete vastaspoolte järelevalve ühtsuse üle eri liikmesriikides, mis tähendab, et kesksete vastaspoolte piiriülese järelevalve puhul võiks lähenemisviis olla tulemuslikum. Ennekõike erineb märkimisväärselt kolleegiumi liikmete vahelise koostöö ulatus sõltuvalt sellest, millist rolli kolleegium otsustamisprotsessis täidab. Ehkki ESMA tõdes, et tegevusloa andmise menetluse käigus hõlbustasid kesksete vastaspoolte kolleegiumid üldiselt kahepoolset koostööd, *sest ühelt poolt said eesistujast riigi pädevad asutused kolleegiumi liikmetelt kasulikku ja konstruktiivset tagasisidet, mida kõnealused asutused oma riskihindamises arvesse võtsid*, teisalt aga said kolleegiumi liikmed teabe, mida neil oli vaja ühisarvamuse vastuvõtmise üle hääletamiseks,[36] on sellisel juhul, kui ühisarvamust ei vajata, koostöö tase madal. Seega leiab ESMA, et on olemas oht, et pärast tegevusloa saamist muutuvad kesksete vastaspoolte kolleegiumid pelgalt teabevahetusmehhanismideks, selle asemel et olla tulemuslik vahend järelevalveks. Lisaks viitavad esialgsed tähelepanekud sellele, et: i) kolleegiumi erinevad liikmed osalevad kolleegiumis toimuvates aruteludes erineval määral; ii) riigi pädevate asutuste järelevalvealased lähenemisviisid on märkimisväärselt erinevad isegi juhul, kui kõne all olevad kesksed vastaspooled on omavahel

---

33 ESMA hinnang Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaste kolleegiumide tööle, jaanuar 2015 https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/2015-20-_report_on_esma_review_of_ccp_colleges.pdf

34 ESMA, Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 21 kohane vastastikune eksperdihinnang kesksete vastaspoolte võimendustagatise või tagatisnõuetele, 22. detsember 2016, ESMA/2016/1683 (ESMA vastastikune eksperdihinnang 2016) https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2016-1683_ccp_peer_review_report.pdf

35 ESMA, Euroopa turu infrastruktuuri määruse läbivaatamise aruanne nr 4, ESMA tagasiside Euroopa turu infrastruktuuri määruse läbivaatamist käsitleva komisjoni konsultatsiooni raames, 13. august 2015, ESMA/2015/1254. https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/esma-2015-1254_-_emir_review_report_no.4_on_other_issues.pdf

36 ESMA vastastikune eksperdihinnang 2015, lk 16, punkt 30.

võrreldavad. Ühtsed vormid, mille ESMA andis riiklike pädevate asutuste käsutusse järelevalvealase ühtsuse soodustamiseks, ei ole suutnud seda probleemi lahendada, kuna riiklikud pädevad asutused teostavad oma kaalutlusõigust erinevalt. Seega on kesksete vastaspoolte ELi tasandi järelevalve ühtlustamise, ELis võrdsete tingimuste loomise ja järelevalvealase suurema ühtsuse saavutamise alal arenguruumi.

Kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalve puhul on olemasolev kord võimaldanud ESMA-l tunnustada 28 kolmandate riikide keskset vastaspoolt, kellel on lubatud pakkuda kliirimisteenuseid ELi vastaspooltele. See on kooskõlas G20 eesmärgiga edendada piiriüleseid kokkuleppeid. Samal ajal leidis enamik Euroopa turu infrastruktuuri määruse konsultatsioonile vastanuist (enamasti finantssektori ettevõtjad ja tööstusliidud), et Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohane kolmandate riikide kesksete vastaspoolte samaväärsuse kord on tegelikult tekitanud olukorra, kus ELis asutatud kesksetele vastaspooltele kehtivad nõuded võivad olla rangemad kui kolmandate riikide kesksetele vastaspooltele kehtivad nõuded, mis toob ELi kesksete vastaspoolte jaoks kaasa ebavõrdsed tingimused. Samuti juhtis ESMA tähelepanu sellele, et Euroopa turu infrastruktuuri määruse lähenemisviis kolmandate riikide kesksetele vastaspooltele on äärmiselt paindlik ning tugineb täielikult kolmandate riikide eeskirjadele ja järelevalvekorrale, samas kui enamik kolmandate riikide jurisdiktsioone peab keskseid vastaspooli süsteemselt olulisteks infrastruktuurideks ja kontrollib neid põhjalikumalt. ESMA väitis, et Euroopa turu infrastruktuuri määruse praegune lähenemisviis võiks küll olla vastastikuse usalduse mudeliks, ent kui EL on ainus jurisdiktsioon, mis tugineb suuresti kolmandate riikide eeskirjadele ja ametiasutustele, võib see ta ohtu seada ja ei too kasu ELis asutatud kesksetele vastaspooltele.

Seoses **tõhususega** toetas enamik Euroopa turu infrastruktuuri määruse konsultatsioonile vastanuist eesmärki tagada ELis asutatud kesksete vastaspoolte jaoks võrdsed tingimused, edendades selleks Euroopa turu infrastruktuuri määruse ühetaolist kohaldamist. Samal ajal osutasid nad kinnitamismenetluste pikkusele, rõhutades, et teatavatel juhtudel võivad riigi pädevad asutused oma heakskiidu andmist määramata ajaks edasi lükata, mis tingib õigusliku ebakindluse. Mõned vastajad osutasid ka vajadusele suurendada kolleegiumide töö läbipaistvust kesksete vastaspoolte jaoks tegevusloa andmise ja teenuste laiendamise menetluse kestel, aga ka kesksete vastaspoolte kasutajate jaoks, et neil oleks võimalik saada selgem ülevaade tegevusloa menetluse käigust ja selle tagajärgedest. Lisaks sellele soovisid mitmed ametiasutused ja osalevad ettevõtted ning turu infrastruktuuri korraldajad suuremat selgust seoses kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise ja nende osutatavate teenuste laiendamise menetluse ja ajakavaga. Vastajad tegid ettepaneku, et Euroopa turu infrastruktuuri määrusega tuleks täpsustada kolleegiumimenetluse korda, ennekõike kolleegiumi erinevate liikmete rolle ja vastutusala. Niisiis on sel alal arenguruumi, ennekõike selleks, et ühtlustada ELis asutatud kesksete vastaspoolte järelevalvet. See võiks kaasa aidata tulemuslikumale koostööle riiklike ja ELi järelevalveasutuste vahel, vältides seega järelevalveülesannete dubleerimist ning hoides kokku aega ja vahendeid, mis selleks eraldada tuleb.

Seoses praeguse kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalvekorraga osutasid Euroopa turu infrastruktuuri määruse konsultatsioonile vastanud tööstusliidud, et komisjonil kulub samaväärsuse hindamiseks liiga kaua aega. Samuti tõstatas ESMA hulga küsimusi kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamismenetluse tõhususe kohta. Esiteks väitis ta, et menetlus on jäik ja koormav, mida näitab ka 2015. aastal tehtud tunnustamisotsuste piiratud arv. Teiseks märkis ta, et kolmanda riigi keskse vastaspoole tunnustamine põhjustab ESMA-le märkimisväärset halduskoormust.

Seoses **asjakohasusega** on Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohane järelevalvekord jätkuvalt lahutamatu osa rahvusvahelistest jõupingutustest, mida tehakse ülemaailmse börsiväliste tuletisinstrumentide turu stabiilsuse suurendamiseks, hõlbustades samas jurisdiktsioonide vahelisi kokkuleppeid piiriülese tunnustamise kohta. Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohane järelevalvekord tagab ka selle, et finantsturgudel on jätkuvalt võimalik kaasa aidata jätkusuutlikule ja pikaajalisele majanduskasvule eesmärgiga süvendada tarbijate ja ettevõtjate huvides siseturgu, mis on osa komisjoni jõupingutustest investeeringute, majanduskasvu ja töökohtade loomise toetamiseks.

Nagu on kirjeldatud käesolevale ettepanekule lisatud mõju hindamise aruande punktis 2.4, on Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohane järelevalvekord **kooskõlas** muude ELi õigusaktidega, mille eesmärk on: i) tegeleda kesksete vastaspoolte süsteemse olulisusega, ii) edendada keskse kliirimise laialdasemat kasutamist ja iii) suurendada ELi tasandi järelevalve tõhusust ja tulemuslikkust nii ELis kui ka väljaspool seda.

ELi lisaväärtuse seisukohast täitis Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohane järelevalvekord lünga, kehtestades uue raamistiku, mis hõlbustas järelevalvealast ühtsust ELi tasandil, et tegeleda ELi vastaspooltele kliirimisteenuseid pakkuvatest keskse tes vastaspooltest tuleneva süsteemse riskiga.

3.2. Konsulteerimine sidusrühmadega

Käesolev ettepanek tugineb mitmel avalikul konsultatsioonil.

Esiteks võetakse selle juures arvesse arvamusi, mida sidusrühmad ja avaliku sektori asutused on väljendanud pärast komisjon poolt 4. mail 2017 avaldatud teatist, mis käsitles reageerimist kriitilise finantsturgude infrastruktuuriga seotud probleemidele ja kapitaliturgude liidu edasiarendamist[37]. Komisjon leidis, et tuletisinstrumentide kliirimise valdkonnas esinevaid probleeme arvesse võttes on vaja täiendavaid muudatusi, et tagada finantsstabiilsus ning ELi finantsturgude jaoks süsteemselt oluliste keskse tes vastaspoolte turvalisus ja usaldusväärsus ning et toetada kapitaliturgude liidu edasiarendamist.

Teiseks tugineb ettepanek konkreetsetele märkustele seoses Euroopa turu infrastruktuuri määruse ja keskse tes vastaspoolte järelevalvega, mis tehti 21. märtsist 17. maini 2017 toimunud konsultatsiooni käigus Euroopa järelevalveasutuste tegevuse kohta. Konsultatsioon püüdis luua selgema ülevaate neist valdkondadest, kus Euroopa järelevalveasutuste tulemuslikkust ja tõhusust saab suurendada[38].

Kolmandaks võetakse ettepanekus arvesse järelevalvealasele ühtsusele keskendunud märkusi, mis esitati 20. jaanuarist 17. märtsini 2017 toimunud konsultatsiooni raames kapitaliturgude liidu vahearuande kohta[39]. Konsultatsiooni eesmärk oli saada teada sidusrühmade arvamus selle kohta, kuidas on võimalik ajakohastada ja täiendada praegust kapitaliturgude liidu programmi nii, et see oleks kapitaliturgude arengule tugevaks poliitiliseks raamistikuks. Konsultatsiooni käigus saadi 178 vastust.

---

37 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Keskpangale „Reageerimine kriitilise finantsturgude infrastruktuuriga seotud probleemidele ja kapitaliturgude liidu edasiarendamine“, Brüssel, 4.5.2017, COM(2017) 225 final.

38 Konsultatsioon ja sellega seotud tagasiside on avaldatud aadressil https://ec.europa.eu/info/finance-consultations-2017-esas-operations_en

39 Konsultatsioon on avaldatud aadressil https://ec.europa.eu/info/finance-consultations-2017-cmu-mid-term-review_en

Neljandaks võetakse ettepanekus arvesse konkreetselt Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohase järelevalvekorra kohta tehtud märkusi, mis esitati 2015. aasta maist augustini toimunud konsultatsiooni raames Euroopa turu infrastruktuuri määruse läbivaatamise kohta. Konsultatsiooni käigus saadi rohkem kui 170 vastust mitmesugustelt sidusrühmadelt ja avaliku sektori asutustelt[40].

Üldiselt märkisid vastajad, et praegune Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohane järelevalvekord aitab suurendada ELis asutatud kesksete vastaspoolte turvalisust ja toimekindlust, ning toetasid üldiselt järelevalvekolleegiumide täidetavat rolli. Samuti juhtisid vastajad tähelepanu sellele, et enamikku Euroopa turu infrastruktuuri määruse nõuetest on hakatud kohaldama alles hiljuti ja et seega oleks ennatlik kaaluda olemasoleva järelevalvestruktuuri täielikku uuendamist. Vastajad, eriti avaliku sektori asutused rõhutasid, et võttes arvesse praegu tegutsevate kesksete vastaspoolte erinevaid liike (kohalikud ja piiriülesed), peaksid riigi pädevad asutused olema järelevalvesse jätkuvalt aktiivselt kaasatud. Samas rõhutasid paljud vastajad ka seda, et kesksete vastaspoolte tegevus on piiriüleselt süsteemselt oluline, mistõttu tuleb vältida järelevalve tegemist pelgalt riiklikul tasandil. Enamik vastanutest toetas kesksete vastaspoolte järelevalve ühtsuse edendamist ELi tasandil ja märkis, et praegune kord on lünklik ja ebatõhus. Põhjustena, miks tuleks laiendada ELi tasandi järelevalvevolitusi, tõid vastajad piiriülese tegevuse suurenenud mahu, kesksete vastaspoolte süsteemse olulisuse ja juurdepääsu likviidsusele euroalal. Vastajad hoiatasid siiski, et kui kaalutakse ELi ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes kehtivate järelevalvevolituste laiendamist ELi tasandile, tuleks seda teha kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega, eelkõige kuna mitte ühelgi ELi struktuuril ei ole piisavaid vahendeid maksejõuetuks muutuva keskse vastaspoole aitamiseks, kui tahes piiratud sellise sündmuse oht ka ei oleks. Mitu vastajat, nende hulgas ESMA[41] rõhutas vajadust parandada praegust raamistikku kolmandate riikide kesksete vastaspooltega seonduva osas.

3.3. Mõjuhinnang

Komisjon koostas mõjuhinnangu asjaomaste poliitikavalikute kohta. Poliitikavariante hinnati, juhindudes peamistest eesmärkidest, milleks olid ELi turgude jaoks süsteemse olulisusega kesksete vastaspoolte turvalisuse ja tõhususe säilitamine ning finantsstabiilsuse suurendamine, killustamata seejuures tarbetult ülemaailmset süsteemi.

Õiguskontrollikomitee kiitis mõju hindamise aruande 2. juunil 2017 heaks. Aruanne esitati õiguskontrollikomiteele 22. mail ja komitee tegi kirjaliku menetluse kaudu mitu täiendussoovitust. Seega esitati mõjuhinnang 30. mail uuesti õiguskontrollikomiteele. Mõjuhinnangus tehti õiguskontrollikomitee soovituste arvesse võtmiseks järgmised muudatused.

1. Spetsiifilised süsteemsed riskid seoses Ühendkuningriigi EList väljaastumisega: poliitikavariantide peatükis lähtestsenaariumi osas täpsem kirjeldus muutuste kohta, mis seonduvad Ühendkuningriigi lahkumisega EList.

---

40 Konsultatsioon ja vastuste kokkuvõte on avaldatud aadressil http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/emir-revision/index_en.htm.

41 Vt Euroopa turu infrastruktuuri määruse läbivaatamise aruanne nr 4, 13. august 2015, mis esitati Euroopa turu infrastruktuuri määruse läbivaatamist käsitleva komisjoni konsultatsiooni raames, lk 19–21, kättesaadav aadressil https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/esma-2015-1254_-_emir_review_report_no.4_on_other_issues.pdf

2. Eelistatud poliitikavariant kolmandate riikide kesksete vastaspooltega seotud riskide maandamiseks: üksikasjalikum kirjeldus selle kohta, kuidas kriteeriumide või künniste põhist järelevalvet käsitlev 3. variant kolmandate riikide kesksete vastaspoolte puhul tegelikkuses toimiks, sõltuvalt riskidest, mida kõnealused vastaspooled ELile põhjustavad.

3. Eelistatud poliitikavariantide mõju süsteemsetele riskidele: üksikasjalikum kirjeldus emitentidest keskpankade selliste ülesannete kohta, mis seonduvad ELi ja ELi-väliste kesksete vastaspooltega. Täpsustus selle kohta, et kompromiss järelevalvekoormuse ja finantsstabiilsuse vahel oleks proportsionaalne ELi avatusega kolmandate riikide kesksetest vastaspooltes tulenevatele riskidele. Selgitus selle kohta, et sihtotstarbeline asukohanõue viiks kulud miinimumini.

4. Muud küsimused: i) selgitus selle kohta, kuidas toimuks otsustamisprotsess täitevkogul võrreldes praeguste kolleegiumidega; ii) tegevuseesmärkide kindlaksmääramine järelevalve ja hindamise kohta käivas peatükis; iii) täpsem selgitus selle kohta, miks mõju hindamise aruandele ei ole lisatud ametlikku hinnangut ELi kesksete vastaspoolte kohta.

Mõjuhinnangus kaalutud variandid käsitlevad Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohase järelevalvekorra sihtotstarbelisi muudatusi, mis kehtivad nii ELis asutatud kesksetele vastaspooltele kui ka sellistele kolmandate riikide kesksetele vastaspooltele, kes pakuvad oma teenuseid või on valmis neid pakkuma ELi vastaspooltele. Soovitud eesmärkide saavutamiseks määrati kindlaks mitu eelistatud poliitikavarianti.

- ELis asuvate kesksete vastaspoolte järelevalve parandamiseks tuleks olemasolevat järelevalvekorda ühtlustada ja rohkem tsentraliseerida Euroopa järelevalvemehhanismi kehtestamise kaudu, mis tagaks riikide ametiasutuste, emitendist keskpankade ja ESMA asjakohase kaasamise nende vastutusala piirides. See aitab suurendada ELis asutatud kesksete vastaspoolte järelevalve korra sidusust, edendades võrdseid tingimusi Euroopa kesksete vastaspoolte jaoks ja Euroopa turu infrastruktuuri määruse ühtlast kohaldamist liidus, ning tagab samas, et järelevalvealase vastutuse ja sellega seonduva riikliku eelarvepoliitilise vastutuse konkreetsed valdkonnad püsivad asjakohasel viisil kooskõlas. See aitab alandada kulusid nii institutsioonide tasandil, kus välditakse järelevalvealast kattuvust ametiasutuste vahel, kui ka kesksete vastaspoolte jaoks, kuna nende järelevalveraamistikku lihtsustatakse ja topeltjärelvalve ohtu vähendatakse.
- Selleks et tõhustada ELis kehtivat järelevalvekorda, mis on välja töötatud kolmandate riikide kesksete vastaspooltega seotud riskide leevendamiseks, leitakse mõju hindamise aruandes, et ESMA ja asjakohased emitentidest keskpangad peaksid kohaldama kolmandate riikide kesksetele vastaspooltele objektiivsetel kriteeriumidel või künnistel põhinevaid astmelisi täiendavaid järelevalvenõudeid. ELi järelevalve tase ja intensiivsus oleksid proportsionaalsed ja sõltuksid riskidest, mida kolmandate riikide kesksed vastaspooled ELile põhjustavad. Kehtestada võib mitmesugused kriteeriumid või künnised: väikese mõjuga kesksete vastaspoolte (esimese taseme kesksed vastaspooled) suhtes jätkataks põhiliselt Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohase samaväärsuse ja tunnustamise korra rakendamist. Keskmise või suure mõjuga kesksete vastaspoolte (teise taseme kesksete vastaspooled) suhtes kehtiksid samas astmeliselt kohaldatavad täiendavad järelevalvenõuded, mis hõlmaksid äärmuslikul juhul ELi tegevusloa ja asukoha nõuet kolmandate riikide selliste kesksete vastaspoole puhul, millest tuleneks märkimisväärne risk ELi ja selle finantssüsteemi stabiilsuse jaoks.

- Järelevalvenõuete astmeline kohaldamine võimaldab teha kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes proportsionaalset ja tasakaalustatud järelevalvet ning leevendada asjakohaselt kõiki nendega seonduvaid süsteemseid riske, killustamata seejuures tarbetult ülemaailmset süsteemi ja ülemääraste kulutusteta turuosaliste jaoks. See aitab tugevdada ELi järelevalveasutuste ja emitendist keskpankade mehhanisme kolmandate riikide kesksetest vastaspooltest tulenevate riskidega tegelemiseks, tagab võrdsed tingimused ELis asutatud kesksetele vastaspooltele ja kolmandate riikide kesksetele vastaspooltele ning võimaldab kolmandate riikide kesksete vastaspoolte puhul paremat jõustamist ja nõuetele vastavuse tagamist. Kuigi see variant võib tingida teatavaid täiendavaid kulutusi institutsioonide tasandil ja kolmandate riikide kesksetele vastaspooltele ning lõppkokkuvõttes turuosalistele, tuleb neid kulutusi võrrelda süsteemse riski maandamise seisukohast saadava kasuga, ehkki süsteemse riski maandamise täpset rahalist väärtust on keerukas prognoosida.

Kavandatud poliitikavariantide paketi eesmärk on kehtestada selge ja ühtlane kord ELis ja kolmandates riikides asutatud kesksete vastaspoolte järelevalveks.

Mõjuhinnangu aruandes võetakse arvesse ka eelistatud variantide üldisi kulusid ja kasu, et hinnata nõuete täitmisega seotud kulusid ja turuosalistele tekkivat koormust. Järgmises punktis esitatakse kavandatud meetmete eeldatav mõju.

3.4. Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine

Kui Euroopa turu infrastruktuuri määruse üldeesmärk on vähendada süsteemset riski, suurendades kesksete vastaspoolte turvalisust ja tõhusust, siis käesoleva algatuse eesmärk on muuta kesksete vastaspoolte järelevalve tulemuslikumaks ja tõhusamaks ning vähendada hoolikal riskihindamisel põhineva proportsionaalse lähenemisviisiga turuosaliste regulatiivset ja nõuete täitmisega kaasnevat koormust. See on kooskõlas komisjoni parema õigusloome tegevuskavaga.

Käesoleva algatusega karmistatakse ELis asutatud kesksete vastaspoolte järelevalve korda (võttes arvesse nende üha kasvavat suurust, integreeritust, riskide kontsentratsiooni ja omavahelist seotust) ja antakse ELi ametiasutustele võimalus paremini jälgida ja maandada riske, mis on seotud ELi positsioonidega kolmanda riigi kesksetes vastaspooltes. Nii aidatakse veelgi vähendada keskse vastaspoole maksejõuetuse riski, mis on praegugi vähetõenäoline, kuid millel võivad olla äärmiselt rängad tagajärjed, ja tugevdada kogu ELi finantssüsteemi üldist stabiilsust. Täiustatud järelevalveraamistik aitab parandada õigus- ja majanduskindlust tervikuna. Kuigi raamistiku rakendamisega võivad alguses kaasneda majanduslikud kulud, pakub 2007.–2008. aasta finantskriis arvukalt empiirilisi tõendeid, mis räägivad võimalikult tõhusatel järelevalvenormidel põhineva kriisiennetuse kasuks.

Eelistatud poliitikavariantide rakendamise kulusid saab prognoosida ainult teataval määral, kuna mõlemad probleemid on seotud kesksete vastaspoolte järelevalvega. Kui ELi ja riigi ametiasutuste lisakulusid või kulude restruktureerimist (nt täiendavad vahendid ja ülesanded) saab välja arvutada, ei ole mõju turuosalistele nii lihtne kindlaks teha ja see põhineks oletustel, mis muudaks tulemuse küsitavaks. Kuna kolmandate riikide keskseid vastaspooli käsitlev eelistatud variant põhineb peale selle järelevalvenõuete astmelisel karmistamisel, sõltuksid kulud konkreetsest kesksest vastaspoolest ja järelevalvealuse ja tunnustatud keskse vastaspoole tegevuse mõjust ELile. Siiski on võimalik kindlaks teha, mis võib tekitada turuosalistele kulusid või mis võib anda kokkuhoidu.

Õigusormide lihtsustamise ja kulude kärpimise võimalused

Käesoleva algatuse eesmärk on ühtlustada ELis asutatud kesksete vastaspoolte järelevalveraamistikku ja karmistada kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalvet. Tänu ELi tasandi järelevalve koondamisele Euroopa järelevalvemehhanismi lõpetab käesolev algatus riigi ametiasutuste ülesannete dubleerimise. See peaks andma ELi tasandil mastaabisäästu ja vähendama spetsiaalsete ressursside vajadust riikide tasandil.

Mis puutub turuosalistesse, siis peaksid kesksed vastaspooled saama eelkõige kasu halduskoormuse vähenemisest, kuna ELi tasandil hakataks piiriülest järelevalvet tegema ühtse kontaktpunkti kaudu.

Mõju turuosalistele (sealhulgas VKEd)

Mis puutub ELis asuvate kesksete vastaspoolte järelevalvesse, ei tohiks eelistatud variandiga kaasnevad muutused kliiringukulusid oluliselt mõjutada ei kliirivate liikmete ega nende klientide või kaudsete klientide jaoks. Euroopa järelevalvemehhanismi rahastamiseks võib olla vaja küsida kesksetelt vastaspooltelt järelevalvetasu. See oleks aga proportsionaalne nende tegevusega ja moodustaks nende käibest ebaolulise osa. Kuigi need kohandamiskulud võidakse kanda üle turule, on need minimaalsed.

Mis puutub kolmanda riigi kesksete vastaspoolte järelevalvesse, siis tekiks eelistatud variandi rakendamise korral kulud peamiselt siis, kui järelevalvenõuete astmelise karmistamise tõttu muutub vajalikuks asukoht ELis või selle tegevusluba. Välja arvatud asukoha nõude osas, oleks esimese ja teise taseme kesksete vastaspoolte olukord sarnane selliste kesksete vastaspoolte omaga, kes on asutatud ELis, nii et Euroopa mehhanismi rahastamiseks tuleks tasuda väike järelevalvetasu. See tähendaks turuosalistele ainult tagasihoidlikke lisakulusid.

Euroopa järelevalvemehhanismi loomiseks ja töölehakkamiseks, et teha igapäevast järelevalvet praeguseks ELis asutatud 17 keskse vastaspoole üle, on vaja kindlat arvu tuumiktöötajaid. Eeldusel, et tunnustuse saavad kõik kolmanda riigi kesksed vastaspooled, kes seda taotlevad, tekib ligikaudu 40 kolmanda riigi keskset vastaspoolt, mis kuuluvad täitevkogu vastutusvaldkonda – seda kas kaudselt jälgimise ja teabevahetuse kaudu (esimese taseme kesksed vastaspooled) või lisaks sellele otsesema järelevalve kaudu, mida tehakse endast suuremat võimalikku riski kujutavate teise taseme kesksete vastaspoolte üle.

Seega, võttes arvesse kolmanda riigi kesksete vastaspoolte arvu, kelle üle tuleb teha kas kaudset või otsest järelevalvet, ning vastavalt esimese või teise taseme kesksete vastaspooltega seoses täidetavate ülesannete laadi ja keerukust, on hinnanguliselt vaja ligikaudu 49 täistööajaga töötajat. Kesksete vastaspoolte järelevalvet käsitleva eelistatud poliitikavariandiga seotud lisakulud peaksid kokkuvõttes küündima aastas ligikaudu 7 miljoni euroni.

Lisaks järelevalvealastele kuludele tekiks kliirimise vastaspooltel (kliirivad liikmed ja nende kliendid) kulusid juurde eelkõige siis, kui süsteemselt väga olulistele teise taseme kesksetele vastaspooltele kehtestataks ELis tegevusloa ja asukoha nõue. Need kulud tuleneksid õiguslikest ja tegevusega seotud asjaoludest, aga ka – nõuetekohase kalibreerimise puudumise korral – turu killustatusest ja selle mõjust turu likviidsusele ja täitmishindadele. Tegevusmarginaali suurenemine või vähenemine sõltuks suuresti turuosaliste võimest asendada kolmanda riigi kesksed vastaspooled ELis asutatud kesksete vastaspooltega. Selliste kulude tegureid on üksikasjalikult selgitatud käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangu punktis 5.3.

Lisaks võiks asukohanõue juhul, kui seda ei määrata vastavalt kolmanda riigi keskse vastaspoole konkreetsele süsteemsele riskile, mis põhineb objektiivsetel kriteeriumidel, mõjutada kliirimiskulusid, kliirivate liikmete klientide (sealhulgas finantssektorivälised vastaspooled ja väikesed finantssektori vastaspooled) juurdepääsu kaudsele kliirimisele ja seega üldiselt ELi vastaspoolte võimet maandada riske.

Seda mõju tuleb aga võrrelda tõhusamast kriisiennetusest saadava kasuga. Üldiselt ettevõtted, VKEd ja mikroettevõtjad võidavad kesksete vastaspoolte suuremast stabiilsusest ja nende oluliste põhifunktsioonide järjepidevusest, kui tulevikus peaks puhkema kriis, mis viib need raskustesse või maksejõuetuseni. Sellise kriisi puhkemise tõenäosust tuleks veelgi vähendada, suurendades asjaomaste ELi ametiasutuste võimet ennetada süsteemsete riskide tekkimist ELi kesksetes vastaspooltes ja vähendada kahjulike finantsprobleemide levikut kolmanda riigi kesksete vastaspoolte kaudu. Kokkuvõttes vähendataks sellega ka finantssektoris kriisi võimalikke negatiivseid järelmõjusid (pangandussektori väiksem valmidus ja/või võime rahastada reaalmajandust, majanduslangus jne), mis tavaliselt mõjutavad tugevalt VKEsid ja samuti vähendavad nende võimet tagada endale rahastus.

Lisaks peaks ettepanek veelgi soodustama keskse kliirimise kasutamist ja parandama VKEde juurdepääsu finantsinstrumentidele kas tehingutega seotud riski maandamiseks või investeerimiseks, kui koos komisjoni hiljutise algatusega Euroopa turu infrastruktuuri määruse toimivuse ja tulemuslikkuse hindamiseks, millega püütakse vähendada väiksemate vastaspoolte ülemääraseid kulusid, täpsustatakse nii ELi kui ka kolmanda riigi kesksete vastaspoolte järelevalvekorda. Seega lihtsustataks ettepanekuga veelgi liidus piiriüleste tehingute tegemist ning toetataks tõhusat ja konkurentsivõimelist ELi kesksete vastaspoolte turgu, toetades seeläbi ka kapitaliturgude liidu eesmärkide saavutamist.

Mõju ELi eelarvele

Üldiselt ei tohiks ELi kesksete vastaspoolte järelevalves kavandatud muudatused ELi eelarvet mõjutada, kuna mis tahes lisakulud, nt Euroopa järelevalvemehhanismi lisaressursid, kaetaks kesksetelt vastaspooltelt võetavast järelevalvetasust. Samas peaksid sellised muudatused peaksid kokkuvõttes tooma kasu kõigile turuosalistele ja liikmesriikidele, kuna tänu nendele peaks ELi kliiringuturg muutuma turvalisemaks. ELis asutatud kesksete vastaspoolte järelevalve karmistamise finantsmõju muid aspekte käsitletakse allpool.

Sarnaselt ei tohiks kolmanda riigi kesksetest vastaspooltest tuleneva riski maandamiseks kavandatud muudatused mõjutada ELi eelarvet, kuna Euroopa järelevalvemehhanismi mis tahes lisaressursid kaetaks samuti kolmanda riigi kesksetelt vastaspooltelt kogutud järelevalvetasudest. Samas oleks see ELile kasulik, kuna sellega vähendataks tõenäosust, et ELi kanduvad üle finantsstabiilsuse riskid, ja tagataks, et kolmanda riigi kesksete vastaspooltega tehinguid tegevad ELi vastaspooled tegutsevad turvalises keskkonnas, toetades sellega tugevat ja stabiilset maailmaturgu.

3.5. Põhiõigused

EL seisab põhiõiguste kaitsmisel kõrgete nõuete eest ning on alla kirjutanud mitmetele erinevatele inimõiguste konventsioonidele. Seda tausta arvestades ei mõjuta ettepanek vahetult tõenäoliselt neid õigusi, mis on loetletud ÜRO peamistes inimõiguste konventsioonides, Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, mis on Euroopa Liidu aluslepingute lahutamatu osa, ja Euroopa inimõiguste konventsioonis.

4. MÕJU EELARVELE

Kavandatud muudatused ELi kesksete vastaspoolte järelevalve parandamiseks ja kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tekitatavate riskide maandamiseks ei tohiks mõjutada ELi eelarvet.

ESMA võimalikud lisaülesanded, näiteks kolmanda riigi kesksete vastaspoolte registreerimine ja nende pidev järelevalve, võivad põhjustada vajaduse suurendada ESMA kavandatud ressursse. ELi eelarve mis tahes lisakulud kantaks Euroopa järelevalvemehhanismi rahastamise suurendamisega, nt otsese järelevalve all olevatelt ELis asuvatelt ja kolmandate riikide kesksetelt vastaspooltelt võetavatest tasudest.

Ettepaneku finantsmõju ja mõju eelarvele on esitatud ettepanekule lisatud finantsselgituses.

5. MUU TEAVE

5.1. Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Ettepanek sisaldab nõuet hinnata täielikult Euroopa turu infrastruktuuri määrust, keskendudes eelkõige sellele, kui tulemuslikult ja tõhusalt on kavandatud järelevalvekord aidanud saavutada Euroopa turu infrastruktuuri määruse esialgse eesmärgi suurendada finantsstabiilsust. Hindamise käigus tuleks seega kaaluda kõiki Euroopa turu infrastruktuuri määruse aspekte, kuid eelkõige järgmist:

- finantsseisundi taastamise või kriisilahenduse menetluses olevate kesksete vastaspoolte arv;
- mitu korda on riigi pädevad asutused kasutanud vaidluste lahendamise mehhanismi;
- kolmanda riigi kesksete vastaspoolte kohapealsete kontrollide arv;
- tunnustatud kolmanda riigi kesksete vastaspoolte arv;
- mitu korda on kolmanda riigi keskne vastaspool rikkunud samaväärsuse ja/või tunnustamise tingimusi;
- EL vastaspoolte hinnangulised kulud.

Üldiselt tuleks selline hindamine teha vähemalt viis aastat pärast kõnealuste muudatuste kohaldamist.

Hindamise käigus tuleks küsida kõigi asjaomaste sidusrühmade arvamust, kuid eelkõige kesksete vastaspoolte, kliirivate liikmete, finantssektoriväliste vastaspoolte, väikeste finantssektori vastaspoolte ja üldiselt kliirivate liikmete klientide ja kaudsete klientide arvamust. Vaja on küsida ka ESMA ning samuti riikide ametiasutuste ja keskpankade arvamust. ESMA-lt tuleks analüüsi jaoks küsida ka statistikat.

5.2. Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

5.2.1. ESMA järelevalvenõukogu alla keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu loomine

Muudatused keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu ja ESMA järelevalvenõukogu vahelise suhte täpsustamiseks (ESMA määrus, artiklid 4, 6, 40, 42, 43)

Artikli 1 lõikega 1 lisatakse ESMA määruse artiklile 4 punkt 4, et sätestada keskse vastaspoole määratlus, mis on kooskõlas Euroopa turu infrastruktuuri määrusega.

Artikli 1 lõikega 2 lisatakse ESMA määruse artiklile 6 punkt 1a, et luua ESMA struktuuris järelevalvenõukogu täitevkogu, mis hakkab tegelema liidu ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalve valdkonnaga (keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu).

Artikli 1 lõikega 4 lisatakse ESMA määruse artikli 40 lõikele 1 punkt f, et sätestada, et keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja kaks direktorit on ESMA järelevalvenõukogu hääleõiguseta liikmed.

Artikli 1 lõikega 5 muudetakse ESMA määruse artikli 42 esimest lõiku, et sätestada, et järelevalvenõukogu eesistuja, hääleõigusega liikmed, keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja kaks direktorit tegutsevad liidu huvides sõltumatult ja objektiivselt.

Artikli 1 lõikega 6 muudetakse ESMA määruse artikli 43 lõiget 1, et määrata kindlaks järelevalvenõukogu ja keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu ülesannete jaotus. Artikli 1 lõikega 6 asendatakse ka ESMA määruse artikli 43 lõige 8, et lisada, et kokkuleppel keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoguga allub tegevdirektor järelevalvenõukogule.

Muudatused keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu struktuuri kindlaksmääramiseks (ESMA määrus, uued artiklid 44a–44c)

Et määrata kindlaks, milline peaks ESMAs olema järelevalvenõukogu täitevkogu struktuur, lisatakse artikli 1 lõikega 7 ESMA määruse III peatüki 1A jaole artiklid 44a, 44b ja 44c. Jaos 1A sätestatakse keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu koosseis, selle ülesanded ja otsustusõigus, et tagada seoses kesksete vastaspoolte järelevalvega kogu ELis ühtne järelevalve, piisaval tasemel pädevus, samuti kiire ja tõhus otsustusprotsess.

Artiklis 44a sätestatakse, et järelevalvenõukogusse kuuluvad keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu raames i) alalised liikmed, sealhulgas sõltumatu juhataja ja kaks direktorit, kellel on hääleõigus, ning EKP ja komisjoni esindaja, kellel hääleõigust ei ole; ning ii) iga konkreetse keskse vastaspoolega seotud liikmed, sealhulgas keskse vastaspoole asukohaliikmesriigi pädeva asutuse esindaja (hääleõigusega) ja asjaomase emitendist keskpanga esindaja (hääleõiguseta). Alalised liikmed peaksid osalema kõigil keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu koosolekutel. Konkreetse keskse vastaspoolega seotud liikmed peaksid osalema ainult vajaduse korral ja kui see on asjakohane nende järelevalve all oleva keskse vastaspoole seisukohast. Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja võib Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 18 alusel kutsuda vaatlejana osalema järelevalvekolleegiumi liikmeid ning kolmandas riigis asutatud ja ESMA poolt tunnustatud kesksete vastaspoolte ametiasutuste esindajaid, et tagada, et keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu võtaks piisavalt arvesse teiste asjaomaste asutuste seisukohti. Sõltumatute alaliste liikmete ja konkreetse keskse vastaspoolega seotud liikmete osalemine tagab, et keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu otsused on järjepidevad, asjakohased ja proportsionaalsed kogu ELis ning et asjaomased riiklikud pädevad asutused, emitendist keskpangad ja vaatlejad on kaasatud otsustusprotsessi liikmesriigis asutatud keskset vastaspoolt puudutavates küsimustes. Otsuste tegemisel kolmandate riikide keskseid vastaspooli puudutavates küsimustes peaksid osalema üksnes keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu alalised liikmed ja asjaomased liidu valuutasid emiteerivad keskpangad.

Artiklis 44b sätestatakse, et keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu peaks täitma talle Euroopa turu infrastruktuuri määrusega antud konkreetseid ülesandeid, millega tagatakse siseturu nõuetekohane toimimine ning liidu ja selle liikmesriikide finantsstabiilsus. Kui ei ole teisiti märgitud, osutavad Euroopa turu infrastruktuuri määruse muudatustes viited ESMA-le keskseid vastaspooli käsitlevale täitevkogule. Selles sätestatakse ka, et keskseid vastaspooli käsitleval täitevkogul peavad olema oma töötajad ja piisavad ressursid, et tagada tema autonoomsus, sõltumatus ja asjakohane toimimine.

Artiklis 44c sätestatakse, et kiire ja tõhusa otsustusprotsessi tagamiseks teeb keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu otsused oma liikmete lihthäälteenamuse alusel vastavalt artikli

44a lõike 1 alusel sätestatud hääleõigusele, ning et juhatajal on võrdsete häälte korral otsustav hääl.

Muudatused keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu liikmete vastutuse ja sõltumatuse kehtestamiseks (ESMA määrus, artiklid 48a, 49 ja 50)

Artikli 1 lõikega 8 asendatakse ESMA määruse III peatüki 3. jao pealkiri, et määrata kindlaks keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja kahe direktori suhtes kohaldatavad nõuded.

Artikli 1 lõikega 9 lisatakse uus artikkel 48a, et kehtestada keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorite ametisse määramine. Artikli 48a lõikes 2 sätestatakse, et juhataja ja kaks direktorit määratakse avatud valikumenetluse alusel ametisse teenete, oskuste ja teadmiste põhjal, mis neil on kliirimisalastes, kauplemisjärgsetes ja finantsküsimustes, samuti kesksete vastaspoolte järelevalve ja reguleerimise valdkonnas saadud kogemuste põhjal, et tagada vajaliku oskusteabe olemasolu. Artikli 48a lõikes 4 täpsustatakse, et komisjon esitab kandidaatide ametisse nimetamise ettepaneku Euroopa Parlamendile heakskiitmiseks. Pärast Euroopa Parlamendilt heakskiidu saamist võtab nõukogu vastu rakendusotsuse, millega määratakse ametisse juhataja ja kaks direktorit. Kaasseadusandjate ametisse nimetamisse kaasamine tagab läbipaistvuse ja demokraatliku kontrolli. Lisaks sätestatakse artikli 48a lõikes 5, et nõukogu võib komisjoni ettepaneku alusel, mille on heaks kiitnud Euroopa Parlament, võtta vastu rakendusakti, et teatavatel tingimustel kõrvaldada ametist juhataja või direktorid ning teha nad vastutavaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu ees ja tagada liidu institutsioonide õiguste kaitse.

Artikli 1 lõikega 10 muudetakse ESMA määruse artiklit 49, et sätestada, et keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorid tegutsevad liidu huvides sõltumatult ja objektiivselt.

Artikli 1 lõikega 11 muudetakse ESMA määruse artiklit 50, et sätestada, et demokraatliku vastutuse tagamiseks võivad Euroopa Parlament ja nõukogu paluda keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhatajal teha taotluse korral avaldus. Peale selle peab keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja esitama Euroopa Parlamendile taotluse korral kirjaliku aruande täitevkogu põhitegevuste kohta ja esitama jooksvalt Euroopa Parlamendi nõutud mis tahes teabe.

Muudatused keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu ja ESMA tegevdirektori ülesannete eristamiseks, eelarve kindlaksmääramiseks ja ametisaladuse kehtestamiseks (ESMA määrus, artiklid 53, 63 ja 70)

Artikli 1 lõikega 12 muudetakse ESMA määruse artiklit 53, et määrata kindlaks järelevalvenõukogu ja keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu ülesannete jaotus. Artikli 1 lõike 12 punktiga a muudetakse artikli 53 lõiget 2, et täpsustada, et tegevdirektor võtab arvesse keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu suuniseid ESMA aasta tööprogrammi rakendamiseks juhatuse kontrolli all. Artikli 1 lõike 12 punktiga b muudetakse artikli 53 lõiget 4, et sätestada, et tegevdirektor peab saama mitmeaastase tööprogrammi koostamisel enne selle juhatusele esitamist keskseid vastaspooli käsitlevalt täitevkogult tema vastutusalasse kuuluvate ülesannete puhul nõusoleku. Artikli 1 lõike 12 punktiga c muudetakse artikli 53 lõiget 7, et nõuda, et tegevdirektor peab saama ESMA tegevusaruande koostamisel enne selle juhatusele esitamist keskseid vastaspooli käsitlevalt täitevkogult tema vastutusalasse kuuluvate ülesannete puhul nõusoleku.

Artikli 1 lõikega 13 lisatakse ESMA määruse artiklile 63 lõige 1a, et sätestada, et keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu ülesannetega seotud kulutused ja tasud esitatakse ESMA

kalkulatsioonis eraldi. Keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu kinnitab tegevdirektori koostatud kulutuste ja tasude kalkulatsiooni eelnõu enne selle vastuvõtmist.

Artikli 1 lõikega 14 muudetakse ESMA määruse artikli 70 lõiget 1, et kehtestada, et keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu liikmetel on kohustus hoida ametisaladust vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 339 ja asjaomastele liidu õigusaktide sätetele isegi pärast oma ametikohustuste lõppemist.

Muudatused ESMA teabekogumisvõime parandamiseks (ESMA määrus, artikkel 35)

Artikli 1 lõikega 3 asendatakse ESMA määruse artikli 35 kuues lõik, et sätestada, et kui pädevatelt asutustelt või teistelt liikmesriigi üksustelt ei saada täielikku teavet, võib ESMA küsida seda otse tegevusloa saanud või tunnustatud keskselt vastaspoolelt, tegevusloa saanud väärtpaberite keskdepositooriumilt või tegevusloa saanud kauplemiskohalt. ESMA annab pädevatele asutustele sellistest taotlustest teada.

5.2.2. Liidus asutatud kesksete vastaspoolte järelevalve

Muudatused liidus asutatud kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise tingimustes ja korras (Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklid 17, 18, 19, 20 ja 21)

Tegevusloa andmise ja sellest keeldumise kord

Artikli 2 lõikega 2 muudetakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 17 lõiget 3, nii et keskse vastaspoole taotluse täielikkust hindab pädev asutus ESMAga konsulteerides ning et pädev asutus teavitab ESMAt ja kolleegiumi mis tahes lisateabest, mis ta on seoses taotlusega saanud.

Kolleegiumi koosseis ja juhatamine

Artikli 2 lõikega 3 muudetakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklit 18, et selgitada kolleegiumi kuuluvate ametiasutuste vahel ülesannete jagamist. Artikli 18 lõikega 1 kehtestatakse, et kolleegiumi eesistuja on ja seda juhib keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja. Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 18 lõike 2 punktis a sätestatakse, et keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu alalised liikmed osalevad kolleegiumis ESMA asemel. Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 18 lõike 2 uue punktiga c lisatakse vajaduse korral ja vastavalt nõukogu määrusele (EL) nr 1024/2013 Euroopa Keskpank selliste pädevate asutuste nimekirja, kes vastutavad keskse vastaspoole nende kliirivate liikmete järelevalve eest, kes on asutatud kolmes liikmesriigis, kelle agregeeritud osamaksed keskse vastaspoole artiklis 42 osutatud tagatisfondi on üheaastase ajavahemiku jooksul kõige suuremad.

Kolleegiumi arvamus

Artikli 2 lõikega 4 muudetakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 19 lõiget 3 seoses kolleegiumi liikmete hääleõigusega, et kehtestada, et keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu igal alalisel liikmel on üks hääl, v.a komisjoni esindaja, kellel hääleõigust ei ole.

Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

Artikli 2 lõikega 5 muudetakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 20 lõiget 6, et sätestada, et keskse vastaspoole pädev asutus peab saatma ESMA-le ja kolleegiumi liikmetele oma igakülgselt põhjendatud otsuse tunnistada tegevusluba kehtetuks.

Kontroll ja hindamine

Artikli 2 lõike 6 punktidega a ja b asendatakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 21 lõiked 1 ja 3 seoses tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte kontrolli ja hindamisega. Uues artikli 21 lõikes 1 sätestatakse, et pädev asutus kontrollib ja hindab koostöös ESMAga keskse

vastaspoole vastavust Euroopa turu infrastruktuuri määrusele. Uues artikli 21 lõikes 3 sätestatakse, et ESMA määrab kindlaks sellise kontrolli ja hindamise sageduse ja ulatuse, ning kehtestatakse, et ESMA töötajad tuleks kutsuda osalema mis tahes kohapealsetes kontrollides. Samuti nõutakse selles, et pädevad asutused edastaksid ESMA-le kekselt vastaspoolelt saadud mis tahes teabe, ja et pädevad asutused nõuaksid asjaomaselt kekselt vastaspoolelt mis tahes teavet, mida ESMA vajab ja mida nad ise ei suuda anda.

Muudatused, mis on seotud ELis asutatud kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise ja nende järelevalvega (Euroopa turu infrastruktuuri määruse uued artiklid 21a, 21b ja 21c)

Artikli 2 lõikega 7 lisatakse Euroopa turu infrastruktuuri määrusele artiklid 21a, 21b ja 21c, et määrata kindlaks keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu roll seoses kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmisega ja et selgitada vastutuse jaotust ametiasutuste vahel.

Kuigi riikide pädevad asutused jätkavad praeguste järelevalveülesannete täitmist Euroopa turu infrastruktuuri määruse alusel, on teatavate otsuste puhul vaja ESMA ja vajaduse korral asjaomaste emitendist keskpankade eelnevat nõusolekut, et soodustada kesksete vastaspoolte järelevalve ühtsust kogu liidus. Uue artikliga 21a nähakse ette, et pädevad asutused koostavad ja esitavad ESMA-le eelneva nõusoleku saamiseks selliste otsuste lõplikud eelnõud, mis käsitlevad juurdepääsu kesksele vastaspoolele või kauplemiskohale, kesksele vastaspoolele tegevusloa andmist, keskse vastaspoole tegevuse ja teenuste laiendamist, kapitalinõudeid, tegevusloa kehtetuks tunnistamist, kontrolli ja hindamist, olulise osalusega aktsionäre ja liikmeid, pädevatele asutuste esitatavat teavet, mudelite läbivaatamist, stressiteste ja järeltestimist ning koostalitluskokkulepete kinnitamist. Samuti vajavad ESMA eelnevat nõusolekut kõik muud otsused, mis seonduvad artikli 22 kohaldamisega seoses kesksete vastaspoolte ja koostalitluskokkulepete kohta Euroopa turu infrastruktuuri määruse IV ja V jaotises sätestatud nõuetega. Kui ESMA teeb ettepaneku muuta pädeva asutuse teatavate otsuste lõplikke eelnõusid, võetakse sellised otsused vastu üksnes pärast seda, kui neid on ESMA soovituse kohaselt muudetud. Kui ESMA ei nõustu teatavate otsuste lõplike eelnõudega, ei saa neid vastu võtta. Uue artikliga 21a luuakse ka vaidluste lahendamise mehhanism ESMA ja riikide pädevate asutuste vaheliste eriarvamuste lahendamiseks. Kui pädev asutus ei nõustu ESMA muudatuste või vastuväidetega pädeva asutuse teatava otsuse lõplikus eelnõus, suunatakse küsimus edasi lõpliku otsuse tegemiseks ESMA järelevalvenõukogule. Lõpetuseks sätestatakse uues artiklis 21a, et ESMA võib vastu võtta üksikotsuse finantsturu osalise kohta, kui riigi pädevad asutused ei nõustu ESMA arvamuse või taotlusega.

Sarnaselt on vaja asjaomase emitendist keskpanga eelnevat nõusolekut teatavate otsuste puhul, mida riigi pädev asutus kavatseb teha võimalike riskide tõttu, mida keskse vastaspoole mittenõuetekohane toimimine võib endast kujutada liidu rahapoliitika kindlaksmääramisele ja rakendamisele ning maksesüsteemide sujuva toimimise toetamisele. Kuna keskpankade ja järelevalveasutuste volitused võivad kattuda, võib juhtuda, et järelevalvemeetmed mõjutavad keskpankade põhiülesandeid sellistes valdkondades nagu hinnastabiilsus, rahapoliitika ja maksesüsteemid. Uues artiklis 21b sätestatakse asjaomaste emitendist keskpankade ülesanded, et kehtestada ametiasutuste vahel vastutuse jaotus, eelkõige seoses kesksete vastaspoolte makse- ja arveldussüsteemide ja seonduva likviidsusriski ning kõnealuse emitendist keskpanga vääringus nomineeritud tehingute puhul kehtiva halduskorraga. Uue artikliga 21b kehtestatakse, et pädevad asutused küsivad asjaomase emitendist keskpanga nõusolekut otsustele, mis on seotud kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise, keskse vastaspoole tegevuse ja teenuste laiendamise, tegevusloa kehtetuks tunnistamise, võimendustagatise nõuete, likviidsusriski kontrolli, tagatisnõuete, arvelduse ja koostalitluskokkulepete heakskiitmisega.

Kui asjaomane emitendist keskpank esitab nendes valdkondades vastuväite pädeva asutuse otsuste eelnõudele, ei võeta neid vastu. Kui asjaomane emitendist keskpank teeb ettepaneku muuta nendes valdkondades pädeva asutuse otsuste eelnõusid, võetakse need vastu üksnes muudatustega.

Uues artiklis 21c sätestatakse, et nii liikmesriigis kui ka kolmandas riigis asutatud kesksed vastaspooled peavad maksma ESMA järelevalve ja haldusülesannete täitmise eest tasu i) artiklis 17 osutatud tegevusloa taotlemise korral, ii) artikli 25 alusel tunnustuse taotlemise korral ja iii) aastatasu, mis on seotud ESMA vastutusvaldkonda kuuluvate ülesannete täitmisega. Edaspidi täpsustab komisjon delegeeritud õigusaktis tasuliike, teenuseid, mille eest tasu võetakse, tasude suurust ja seda, kuidas peavad selle tasuma tegevusloa saanud või seda taotlevad liidu kesksed vastaspooled ja kolmanda riigi tunnustatud kesksed vastaspooled, mis ei ole süsteemselt olulised (esimese taseme kesksed vastaspooled), ja tunnustatud kesksed vastaspooled, mis on või tõenäoliselt muutuvad liidu või ühe või mitme selle liikmesriigi finantsstabiilsuse seisukohast süsteemselt oluliseks (teise taseme kesksed vastaspooled). Sellised järelevalvetasud võimaldavad ESMA-l täita oma kohustusi ja katta keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu ülesannete täitmisega seotud kulud.

Muudatused, mis on seotud ametiasutustevahelise koostööga (Euroopa turu infrastruktuuri määrus, artikkel 24)

Artikli 2 lõikega 8 laiendatakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklit 24, et lisada võimalik ebasoodne mõju rahapoliitika ülekandumisele ja maksesüsteemide sujuvale toimimisele nende eriolukordade loetellu, mille puhul keskse vastaspoole pädev asutus või mis tahes teine ametiasutus peab viivitamata teavitama ESMAt, kolleegiumi, Euroopa Keskpankade Süsteemi asjaomaseid liikmeid ja muid asjaomaseid ametiasutusi.

5.2.3. Kolmandate riikide kesksed vastaspooled

Alates Euroopa turu infrastruktuuri määruse vastuvõtmisest on kesksete vastaspoolte tegevuse maht ja ulatus liidus ja kogu maailmas kiiresti kasvanud. Keskne kliirimine on muutunud tähtsamaks intressimäära ja krediidituletisinstrumentide puhul. Kesksete vastaspoolte kiiresti kasvav roll ülemaailmses finantssüsteemis ei kajasta mitte ainult keskse kliirimise kohustuse kehtestamist eri varaklasside puhul, vaid ka keskse kliirimise üha suuremat vabatahtlikku kasutamist, kuna turuosalised on hakanud aru saama kesksest kliirimisest saadavast kasust. Kooskõlas muude G20 riikide sarnaste nõuetega on Euroopa turu infrastruktuuri määrusega juba nõutud, et teatavad intressimäära tuletisinstrumendid ja krediidiriski vahetustehingud tuleb kliirida keskselt. Pankade kapitalinõudeid on samuti muudetud, et soodustada keskset kliirimist ja muuta kahepoolne kliirimine suhteliselt kallimaks variandiks, kuna kahepoolsete tehingute suhtes kehtivad alates 2017. aasta märtsist täiendavad tagatisnõuded. Selle tulemusena kliiritakse rohkem, kuid see on koondunud suhteliselt vähestesse ülemaailmsetesse kesksetesse vastaspooltesse.

Praeguse seisuga on Euroopa turu infrastruktuuri määruse samaväärsuse sätete alusel tunnustatud 28 kolmanda riigi keskset vastaspoolt. Veel 12 keskset vastaspoolt 10 jurisdiktsioonist on seda taotlenud ja ootavad komisjoni otsust nende õigus- ja järelevalvekorra samaväärsuse kohta.

Muudatused kolmanda riigi kesksete vastaspoolte korra samaväärsuse rakendamise parandamiseks (Euroopa turu infrastruktuuri määrus, artikli 25 lõige 6)

Komisjon jätkab samaväärsust käsitlevate otsustega selle kindlaksmääramist, kas kolmandate riikide õigus- ja järelevalveraamistikud vastavad Euroopa turu infrastruktuuri määruse nõuetele, et oleks võimalik tunnustada nendes kolmandates riikides asuvaid keskseid vastaspooli. Käesoleva ettepanekuga kinnitatakse, et komisjon võib seada samaväärsust

käsitleva otsuse tegemisele täiendavaid tingimusi. Artikli 2 lõike 9 punktiga e lisatakse uued lõiked 6a ja 6b, nii et komisjon võib vajaduse korral täpsustada delegeeritud õigusaktiga kriteeriume, mida kasutatakse kolmanda riigi keskse vastaspoole korra samaväärsuse kohta otsuse tegemisel. Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 uue lõikega 6b antakse ESMA-le ülesanne jälgida selliste kolmanda riigi kesksete vastaspoolte suhtes kehtiva õigus- ja järelevalvekorra suundumusi, mida komisjon on pidanud samaväärseks.

Muudatused, mis on seotud kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamisega (Euroopa turu infrastruktuuri määrus, artikli 6 lõige 2, artikli 25 uued lõiked 2a, 2b ja 2c, uus artikkel 25a)

Suurem läbipaistvus

Selleks et parandada läbipaistvust sidusrühmade ja avalikkuse jaoks tervikuna, muudetakse Euroopa turu infrastruktuuri määrust, et selgitada kesksete vastaspoolte registreerimist ja nähakse ette, et ESMA avalik register peaks sisaldama rohkem andmeid (artikli 2 lõikega 1 muudetakse artikli 6 lõike 2 punkti b).

Ettepanekus ei ole kolmanda riigi tunnustatud kesksetele vastaspooltele kehtestatud lisanõudeid.

Kolmanda riigi süsteemselt mitteoluliste kesksete vastaspoolte (esimese taseme kesksed vastaspooled) ja kolmanda riigi süsteemselt oluliste kesksete vastaspoolte (teise taseme kesksed vastaspooled) liigitus

Võttes arvesse kliirimismahu suurenemist kogu maailmas ja riski koondumist piiratud arvu ülemaailmsetesse kesksetesse vastaspooltesse, tuleb hakata Euroopa turu infrastruktuuri määruse alusel tunnustatud kolmanda riigi keskseid vastaspooli eristama vastavalt nende liigile. Seepärast nõutakse käesoleva ettepanekuga, et tunnustamistaotlust hinnates peab ESMA kaaluma kolmanda riigi keskse vastaspoole tekitatava süsteemse riski ulatust. Selle saavutamiseks ja et hakata nõudeid kohaldama proportsionaalselt, tuleb eristada väiksema riskiga kesksed vastaspooled nendest, mis on liidu või selle liikmesriikide jaoks süsteemselt olulised või tulevikus muutuvad selleks. See peegeldab fakti, et mitte kõik kolmanda riigi kesksed vastaspooled ei ole süsteemselt sama olulised. See sõltub nende kliiritud tehingute ulatusest ja liigist, samuti kliirimistegevuse mahust. Näiteks suhteliselt väike kolmanda riigi keskne vastaspool, kes kliirib üksnes piiratud arvu lepinguid, mis on näiteks nomineeritud kohalikus vääringus, tekitab objektiivselt võttes vähem probleeme ja väiksemaid riske liidu finantssüsteemile kui kolmanda riigi keskne vastaspool, kes kliirib suures mahus lepinguid, mis on nomineeritud liidu vääringus.

Seepärast on kavas anda ESMA-le volitus eristada keskseid vastaspooli selle alusel, kas need on süsteemselt olulised või tõenäoliselt muutuvad selleks või mitte. Kolmanda riigi kesksetele vastaspooltele, kelle kohta ESMA on teinud otsuse, et need ei ole liidu ega liikmesriikide jaoks süsteemselt olulised ega tõenäoliselt ei muutu ka selleks, osutatakse kui esimese taseme kesksetele vastaspooltele (artikli 2 lõike 9 punktiga a lisatakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 lõikele 2 punkt e). Nende esimese taseme kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatakse jätkuvalt praegust korda ja tingimusi vastavalt komisjoni vastuvõetud kolmanda riigi samaväärsust kinnitavatele otsustele, mis võimaldavad ESMA-l tunnustada üksikuid kolmanda riigi keskseid vastaspooli. ESMA saab ka uued ülesanded seoses järelevalvega selliste esimese taseme tunnustatud kesksete vastaspoolte üle.

Esimese taseme kesksetest vastaspooltest saab ESMA eristada sellist kolmanda riigi kesksete vastaspoolte kategooriat, mida peetakse liidu või liikmesriikide finants- ja majandusliku stabiilsuse seisukohast süsteemselt oluliseks või mis tõenäoliselt muutuvad selleks lähemal

ajal (nn teise taseme kesksed vastaspooled). See sätestatakse artikli 2 lõike 9 punktis c, millega lisatakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklile 25 lõige 2a.

Selleks et ESMA saaks kindlaks teha, kas tegu on kolmanda riigi teise taseme keskse vastaspoolega, nähakse ette neli objektiivset kriteeriumi (artikli 25 uus lõige 2a):

i) keskse vastaspoole äritegevuse laad, maht ja keerukus;

ii) mõju, mis keskse vastaspoole maksejõuetusel või tegevushäirel oleks olulistele turgudele, finantseerimisasutustele või laiemale finantssüsteemile või ELi finantsstabiilsusele;

iii) kolmanda riigi keskse vastaspoole kliiriva liikme struktuur ja

iv) kolmanda riigi keskse vastaspoole suhted, vastastikune sõltuvus või muu koostoime muude finantsturu infrastruktuuridega.

Komisjon peab neid kriteeriume delegeeritud õigusaktis täpsustama (artikli 25 lõike 2a teine lõik) kuue kuu jooksul pärast käesoleva määruse vastuvõtmist.

Kui ESMA otsustab, et tegu on kolmanda riigi teise taseme keskse vastaspoolega, saab selle tulemusena seda keskset vastaspoolt tunnustada või tal saab lubada osutada kliirimisteenuseid või tegeleda sellega liidus üksnes lisatingimuste täitmise korral. Neid tingimusi on vaja, et peegeldada lisaprobleeme, mis tekivad liidu ja ühe või rohkema liikmesriigi finantsstabiilsuse seisukohast. Kesksed vastaspooled, keda on juba praegu kehtiva Euroopa turu infrastruktuuri määrusega kehtestatud korra alusel tunnustatud, säilitavad oma staatuse esimese taseme keskse vastaspoolena, välja arvatud juhul, kui ESMA teeb otsuse, et see kolmanda riigi keskne vastaspool peaks kuuluma teisele tasemele.

Proportsionaalsed nõuded kolmanda riigi süsteemselt olulistele teise taseme kesksetele vastaspooltele

Süsteemselt olulised kolmanda riigi kesksed vastaspooled peavad täitma nelja liiki lisanõudeid (vt artikli 2 lõike 9 punkt b):

i) ELi kesksete vastaspoolte suhtes kehtivate asjakohaste ja vajalike usaldatavusnõuete pidev järgimine. Nende hulka kuuluvad kapitalinõuded ning sisejuhtimise, äritegevuse eeskirjade, võimendustagatiste, tagatisfondide, finantsvahendite, likviidsuse, investeeringute, stressitestide, arvelduse ja koostalitlusvõime nõuded. Praegu on need sätestatud Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklis 16 ning IV ja V jaotises;

ii) kirjalik kinnitus – 180 päeva jooksul – asjaomaselt ELi emitendist keskpangalt selle kohta, et kolmanda riigi keskne vastaspool täidab kõnealuse keskpanga kehtestatud kõiki nõudeid. Need lisanõuded määraksid keskpangad rahapoliitikaga seotud ülesannete täitmise käigus. Näiteks võivad need hõlmata lisanõudeid, mis käsitlevad likviidsusriske ning liidu või liikmesriikide makse- või arveldussüsteeme. Täpsemalt võiksid need puudutada keskses vastaspooles hoitava tagatise kättesaadavust ja konkreetseid liike, tagatise suhtes kohaldatava mis tahes väärtuskärpe suurust, investeerimispoliitikat või tagatiste eraldamist, likviidsuskokkuleppeid asjaomaste keskpankade vahel, keskse vastaspoole tegevuse võimalikku mõju ning tegevuse võimaliku häire või maksejõuetuse mõju finantssüsteemile ja liidu finantsstabiilsusele;

iii) et ESMA saaks täita oma uusi järelevalveülesandeid, peab olema kirjalik kokkulepe kolmanda riigi keskse vastaspoolega, et ESMA pääseb juurde kogu keskse vastaspoole hoitavale teabele ja võib taotluse korral siseneda tema kõigisse äriruumidesse. Loomulikult peab saama seda teha kolmandas riigis ja olemas peaks olema juriidiline arvamus, mis seda kinnitab;

iv) kolmanda riigi kesksel vastaspoolel peaksid olema kõik vajalikud menetlused ja meetmed, et ta suudaks täita eespool nimetatud esimest ja kolmandat tingimust.

Kuna eespool nimetatud nõudeid tuleb kohaldada proportsionaalselt, luuakse ettepanekuga süsteem, mille kohaselt kolmanda riigi keskne vastaspool võib jätkata tuginemist oma riigi normidele ja nõuetele. See on uus võrreldavate nõuete täitmise süsteem, mis järgib finantsstabiilsuse nõukogu standardeid ja peegeldab USA ametiasutuste kohaldatavat sarnast süsteemi, põhineb lihtsal menetlusel, mille alusel kolmanda riigi keskne vastaspool saab taotleda, et ESMA võrdleks Euroopa turu infrastruktuuri määruse nõudeid ja kesksetele vastaspooltele kehtivaid ELi järelevalvestandardeid asjaomase kolmanda riigi omadega. Kui need on võrreldavad, võib ESMA otsustada, et mõne või kõigi kehtivate nõuete kohaldamine, samuti vastava järelevalve tegemine kõnealuses riigis annab sarnase tulemuse Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaldamisega, ning teha erandi Euroopa turu infrastruktuuri määruse vastava sätte kohaldamisest. Selline lähenemisviis aitab oluliselt vähendada kahtede eri normide ja nõuete kohaldamisest tulenevat mis tahes koormust. Komisjon peab vastu võtma delegeeritud õigusakti, et täpsustada ESMA tehtava hindamise üksikasju (uus artikkel 25a).

Samas, võttes arvesse kliirimisteenuste üha suuremat koondumist piiratud arvu ülemaailmsetesse kesksetesse vastaspooltesse ja suuremat riski, mida selline koondumine endast kujutab, võib mõni keskne vastaspool olla ELi finantssüsteemi jaoks süsteemselt eriti oluline. Seepärast võib ESMA otsuse tegemisel selle kohta, kas kolmanda riigi keskne vastaspool on süsteemselt oluline või tõenäoliselt muutub selleks, ka otsustada kokkuleppel asjaomaste ELi keskpankadega, et kõnealune üksus tekitab liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsusele nii suuri riske, et isegi Euroopa turu infrastruktuuri määruse täielik kohaldamine selle kolmanda riigi keskse vastaspoole suhtes ei ole piisav nende riskide maandamiseks ja seepärast ei tohiks teda tunnustada. Kui tehakse selline otsus, et kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamise protsessi kaudu ei suudeta tagada ELi finantsstabiilsust, tehakse ettepanek, et ESMA-l on asjaomaste ELi keskpankade nõusolekul õigus soovitada komisjonil jätta keskne vastaspool tunnustamata. Selle alusel on komisjonil õigus teha otsus, et kõnealust keskset vastaspoolt ei tuleks tunnustada, ja kui ta tahab osutada kliirimisteenuseid liidus, on ta vaja asutada ja taotleda tegevusluba liikmesriigis (artikli 25 uus lõige 2c).

Muudatused kolmanda riigi kesksete vastaspoolte üle pärast nende tunnustamist tehtava jooksva järelevalve parandamiseks (Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 lõiked 5, 6 ja 7, uued artiklid 25b–25m)

ESMA järelevalve kolmanda riigi kesksete vastaspoolte üle

Selleks et reageerida puudustele Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohases samaväärsuse ja tunnustamise süsteemis, mida kasutatakse kolmanda riigi kesksete vastaspoolte järelevalve puhul, tehakse ettepanek laiendada ESMA õigusi. Sellega tagatakse, et kõrvaldatakse ESMA probleemid, mis on seotud juurdepääsuga kesksete vastaspoolte teabele, kesksete vastaspoolte kohapealsete kontrollidega ning asjaomaste ELi reguleerivate ja järelevalveasutuste ja keskpankade vahelise teabevahetusega. See minimeerib ohtu, et keskse vastaspoole riskijuhtimise tava ja riskijuhtimismudeli muutmine jääb avastamata, mis mõjutaks oluliselt ELi üksuste finantsstabiilsust. Teiseks kõrvaldaks see ohu, et järelevalveasutuse ja keskpanga eesmärgid kolleegiumides lahknevad seoses kolmanda riigi kesksete vastaspooltega juhul, kui hõlmatud on kolmandate riikide ametiasutused. Peale selle kõrvaldatakse oht, et kesksete vastaspoolte normide ja õigusraamistiku muutmine kolmandas riigis võiks negatiivselt mõjutada õigus- ja järelevalvetulemust. See tähendab, et ELi ja kolmandate riikide kesksetele vastaspooltele tagatakse võrdsed tingimused ja kaob õigusliku või järelevalvealase arbitraaži

võimalus. ESMA uued ülesanded seoses tunnustatud esimese taseme ja teise taseme kesksete vastaspoolte järelevalvega määratakse kindlaks uues artiklis 25b (vt allpool).

Kehtiva tunnustamiskorra rakendamise parandamine

Artikli 2 lõike 9 punktiga c asendatakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 lõige 5, et täpsustada, et ESMA peab vähemalt ühe korra kahe aasta jooksul vaatama läbi kolmanda riigi sellise keskse vastaspoole tunnustuse, kes on laiendanud liidus oma tegevust ja teenuseid. Kolmanda riigi keskse vastaspoole tunnustamise tühistamist käsitlevad sätted on nüüd viidud artiklitesse 25m ja 25n (vt allpool).

Artikli 2 lõike 9 punktiga f asendatakse artikli 25 lõike 7 esimene lause, et näha ette ESMA ja kolmanda riigi keskse vastaspoole samaväärse korra eest vastutavate asjaomaste pädevate asutuste vahel tegelikult tõhus koostöö kord.

Artikli 2 lõike 9 punktiga g muudetakse artikli 25 lõike 7 punkti d, et täpsustada, et järelevalve koordineerimisega seotud menetlused peaksid hõlmama kokkulepet kolmandate riikide ametiasutustega uurimiste ja kohapealsete kontrollide võimaldamiseks vastavalt käesoleva ettepaneku artiklitele 25d ja 25e. Punktiga g lisatakse artikli 25 lõikele 7 ka punkt 3 ja sätestatakse, et ESMA ja kolmanda riigi keskseid vastaspooli käsitleva samaväärse korra eest vastutavate asjaomaste pädevate asutuste vahelise koostöö korras tuleb kindlaks määrata menetlused, mida on vaja kolmanda riigi õigus- ja järelevalvealaste muutuste tõhusaks jälgimiseks[42].

ESMA ja asjaomaste emitendist keskpankade uus roll tunnustatud kolmanda riigi kesksete vastaspoolte järelevalves

Artikli 2 lõikega 10 lisatakse Euroopa turu infrastruktuuri määrusele uued artiklid 25b–25n, millega antakse ESMA-le uued õigused teha järelevalvet kolmanda riigi tunnustatud esimese taseme ja teise taseme kesksete vastaspoolte üle, et tugevdada selle jälgimist, kuivõrd kolmanda riigi kesksed vastaspooled järgivad Euroopa turu infrastruktuuri määruse nõudeid, ja parandada selle täitmise tagamist. Sellega nähakse ka ette asjaomaste emitendist keskpankade kaasamine kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamisse ja järelevalvesse seoses liidu vääringus nomineeritud finantsinstrumentidega, mis märkimisväärses mahus kliiritakse väljaspool liitu asuvas keskses vastaspooles, et maandada riske liidu siseturule ja liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsusele.

Uue artikliga 25b antakse ESMA-le uued õigused, et ta saaks tagada kolmanda riigi esimese ja teise taseme kesksete vastaspoolte pideva vastavuse normidele.

Uue artikli 25b lõikes 1 sätestatakse, et ESMA peab vastutama pideva järelevalve eest selle üle, et teise taseme kesksed vastaspooled alati täidavad Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklis 16 ning IV ja V jaotises sätestatud usaldatavusnõudeid. Peale selle nõuab ESMA igalt teise taseme keskselt vastaspoolelt vastavalt artikli 25b lõikele 1 vähemalt kord aastas kinnitust selle kohta, et ta täidab muid artikli 25 lõikes 2b sätestatud järelevalvealaseid lisanõudeid. Asjaomased emitendist keskpangad peavad ESMAt samuti kohe teavitama, kui nende arvates ei täida teise taseme keskne vastaspool enam artikli 25 lõike 2b punktis b sätestatud tingimusi.

Uue artikli 25 lõikega 2 nähakse ette, ESMA peab saama asjaomastelt emitendist keskpankadelt nõusoleku enne võimendustagatise nõudeid, likviidsusriski kontrolli, tagatisnõudeid, arveldust ja koostalitluskokkuleppeid käsitlevate otsuste vastuvõtmist. Kui asjaomasel emitendist keskpangal on otsuse eelnõule vastuväiteid, ei võta ESMA seda vastu.

[42] Vt ka komisjoni talituste töödokument „ELi vastavusotsused finantsteenuste poliitikas: hindamine“, SWD(2017) 102 final, 27. veebruar 2017.

Kui asjaomane emitendist keskpank teeb ettepaneku muuta otsuse eelnõu, võib ESMA võtta selle vastu üksnes muudetult.

Uue artikli 25 b lõikega 3 nähakse ette, et ESMA peab hindama tunnustatud kesksete vastaspoolte vastupanuvõimet ebasoodsatele turutingimustele Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 32 lõikega 2 kehtestatud ühtse metoodika alusel.

Uue artikliga 25c kehtestatakse, et ESMA võib teabenõude või otsusega nõuda kolmanda riigi kesksetelt vastaspooltelt ja asjaomastelt kolmandatelt isikutelt kogu vajaliku teabe esitamist, et ta saaks täita Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaseid ülesandeid.

Uues artiklis 25d sätestatakse, et ESMA otsusega võidakse nõuda kolmanda riigi teise taseme kesksetelt vastaspooltelt üldises uurimises osalemist.

Uues artiklis 25e sätestatakse, et ESMA otsusega võidakse nõuda kolmanda riigi teise taseme kesksetelt vastaspooltelt kohapealsetele kontrollidele allumist. ESMA peaks andma kolmanda riigi pädevatele asutustele teada oma kavatsusest korraldada kohapealne kontroll. Need asutused võivad kontrollimises ka osaleda. Sellistes kohapealsetes kontrollides kutsutakse osalema ka asjaomased emitendist keskpangad.

Uute artiklitega 25f ja 25i luuakse menetlusnormid, sealhulgas seoses kaitseõigusega, juhuks kui on tõsiseid märke sellest, et kolmanda riigi keskne vastaspool ei pruugi esitada kogu vajalikku teavet ega alluda üldisele uurimisele või kohapealsele kontrollile. Artikli 2 lõikega 13 lisatakse Euroopa turu infrastruktuuri määrusele III lisa, milles sätestatakse kolmanda riigi keskse vastaspoole võimalikud rikkumised, sealhulgas: i) kapitalinõuetega seotud rikkumised; ii) organisatsiooniliste nõuete või huvide konfliktidega seotud rikkumised; iii) tegevusnõuetega seotud rikkumised; iv) läbipaistvuse ja teabe kättesaadavusega seotud rikkumised ja v) järelevalvetegevuse takistamisega seotud rikkumised.

Uue artikliga 25g nähakse ette trahvid juhuks, kui tehakse kindlaks, et kolmanda riigi keskne vastaspool on sooritanud rikkumise. Artikli 2 lõikega 13 lisatakse Euroopa turu infrastruktuuri määrusele IV lisa, milles sätestatakse raskendavad või kergendavad asjaolud, mida kohaldatakse kolmanda riigi keskse vastaspoole võimalike rikkumiste puhul.

Uue artikliga 25h nähakse ette tõhusad ja proportsionaalsed perioodilised karistusmaksed, mille teatavas olukorras määrab ESMA oma otsusega kolmanda riigi kesksetele vastaspooltele. Karistusi võib määrata, et sundida lõpetama rikkumised, esitama teavet või alluma uurimisele või kontrollile.

Uue artikliga 25j nähakse ette, et ESMA avalikustab teatavatel tingimustel kõik kolmanda riigi kesksele vastaspoolele määratud trahvid ja perioodilised karistusmaksed.

Uue artikliga 25 k nähakse ette, et selliste ESMA otsuste kohtuliku kontrolliga, millega määratakse kolmanda riigi kesksetele vastaspooltele trahv või perioodilised karistusmaksed, tegeleb Euroopa Kohus.

Uue artikliga 25l antakse komisjonile finantsturgude arengu arvessevõtmiseks õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et muuta Euroopa turu infrastruktuuri määruse IV lisa.

Euroopa turu infrastruktuuri määruse uue artikliga 25m nähakse ette, et ESMA peab teatavate tingimuste korral tühistama osaliselt või täielikult otsuse kolmanda riigi keskse vastaspoole tunnustamise kohta.

Uue artikliga 25n kehtestatakse, et ESMA teeb ühe või mitu otsust, kui ta leiab, et kolmanda riigi teise taseme keskne vastaspool on toime pannud rikkumise. Otsuses nõuab ta keskselt vastaspoolelt rikkumise lõpetamist, määrab trahvid, avaldab avaliku teadaande või tühistab keskse vastaspoole tunnustamise.

5.2.4. Kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavad usaldatavusnõuded

Muudatused, mis on seotud mudelite ja parameetrite kinnitamisega (Euroopa turu infrastruktuuri määrus, artikkel 49)

Seni nõuti artikliga 49, et lisaks sõltumatule hindamisele, mille keskne vastaspool pidi saama, kinnitasid keskse vastaspoole võimendustagatisnõuete, tagatisfondi maksete, tagatisnõuete ja muude riskikontrollimehhanismide arvutamiseks vastu võetud mudelite ja parameetrite olulisi muudatusi eraldi riigi pädev asutus ja ESMA. Artikli 2 lõike 11 punktiga b lisatakse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklile 49 lõigud 1a, 1b, 1c, 1d, 1e ja 1f, milles selgitatakse tingimusi, mille korral võib kinnitada keskse vastaspoole vastuvõetud mudelite ja parameetrite olulised muudatused. Lõike 1a kohaselt on riigi pädeva asutuse kinnitus piisav, kuna artikli 2 lõikega 7 lisatakse Euroopa turu infrastruktuuri määrusele artikkel 21a, milles nõutakse, et ESMA annab Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 49 kohasele riigi pädeva asutuse kinnitamisotsusele eelneva nõusoleku. Seepärast ei ole enam vaja, et ESMA seda eraldi kinnitab. Kui keskne vastaspool kavatseb oluliselt muuta mudeleid või parameetreid, taotleb ta pädevalt asutuselt kõnealuse muudatuse kinnitamist. Pädev asutus hindab ESMAga konsulteerides keskse vastaspoole riske ja esitab aruande kolleegiumile, mis võtab enamuse alusel vastu arvamuse. Pärast sellise arvamuse vastuvõtmist annab pädev asutus kesksele vastaspoole teada, kas ta kinnitab kavandatud muudatuse. Lisaks sätestatakse uutes lõigetes õiguslik alus juhuks, kui on vaja esialgselt vastu võtta mudelite ja parameetrite oluline muudatus.

Artikli 2 lõike 11 punktiga a muudetakse vastavalt Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 49 lõiget 1 ja tühistatakse kahe kinnituse nõue. Vastuvõetud mudelite ja parameetrite kohta peab vastavalt kõnealuses artiklis kindlaks määratud korrale arvamust avaldama kolleegium. Artikli 49 muudetud lõike 1 viimases lõigus märgitakse, et ESMA edastab stressitestide tulemused mitte ainult Euroopa järelevalveasutustele, vaid ka EKPSile ja Ühtsele Kriisilahendusnõukogule, et neil oleks võimalik hinnata finantsettevõtjate avatust keskse vastaspoole maksejõuetuse riskile.

5.2.5. Üleminekusätted

Muudatused üleminekukorra kehtestamiseks, et oleks võimalik läbi vaadata enne määruse jõustumist vastu võetud tunnustamisotsused (Euroopa turu infrastruktuuri määrus, artikkel 89)

Artikli 2 lõikega 12 lisatakse artiklile 89 uus lõige, millega kehtestatakse üleminekukord, et ette näha, et artikli 25 lõike 2 punkti e ja artikli 25 lõiget 2a kohaldatakse kuni delegeeritud õigusakti jõustumiseni, milles sätestatakse teise taseme kesksete vastaspoolte kindlaksmääramise kriteeriumid ja millele on osutatud artikli 25 lõike 2a teises lõigus. Artikli 2 lõikega 12 nähakse ka ette, et ESMA vaatab läbi kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamisotsused, mis on vastu võetud enne määruse ettepaneku jõustumist. Uues sättes märgitakse, et läbivaatamine peab toimuma 12 kuu jooksul alates delegeeritud õigusakti jõustumisest, milles on sätestatud kriteeriumid selle üle otsustamiseks, kas kolmanda riigi keskne vastaspool on liidu või vähemalt ühe liikmesriigi finantsstabiilsuse jaoks süsteemselt oluline või tõenäoliselt muutub selleks.

2017/0136 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), ja muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise nõuetega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust[43],

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[44],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt[45]

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 648/2012[46] on ette nähtud, et standardsed börsivälised tuletislepingud tuleb kliirida keskse vastaspoole kaudu kooskõlas G20 riikides kohaldatavate sarnaste nõuetega. Kõnealuse määrusega on kesksetele vastaspooltele kehtestatud ka ranged organisatsioonilised, äritegevust käsitlevad ja usaldatavusnõuded ning kesksete vastaspoolte usaldatavusnõuete täitmise järelevalve kord, et minimeerida kesksete vastaspoolte kasutajate riske ja toetada finantsstabiilsust.

(2) Alates määruse (EL) nr 648/2012 vastuvõtmisest on kesksete vastaspoolte tegevuse maht ja ulatus liidus ja kogu maailmas kiiresti kasvanud. Kesksete vastaspoolte tegevus peaks järgmistel aastatel jätkuvalt laienema, kuna kehtestatakse täiendavad kliirimiskohustused ja suureneb vabatahtlik kliirimine vastaspoolte poolt, kelle suhtes kliiringukohustust ei kohaldata. Komisjoni 4. mai 2017. aasta ettepanekuga[47] muuta määrust (EL) nr 648/2012 sihipärasel viisil, et parandada selle tulemuslikkust ja

---

43 ELT C […], […], lk […].

44 ELT C ..., ..., lk …

45 Euroopa Parlamendi ... seisukoht (ELT ...) ja nõukogu ... otsus

46 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

47 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, aruandluse nõuete, keskse vastaspoole kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetmete, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning kauplemisteabehoidlate nõuetega, COM/2017/0208 (final).

proportsionaalsust, luukase kesksetele vastaspooltele täiendavad stiimulid vastaspooltele tuletisinstrumentide keskse kliirimise pakkumiseks ning väikestele finantssektori või selle välistele vastaspooltele kliiringule juurdepääsu hõlbustamiseks. Kapitaliturgude liidust tulenevate sügavamate ja integreeritumate kapitaliturgude tõttu suureneb liidus piiriülese kliirimise vajadus ning seega suureneb veelgi kesksete vastaspoolte olulisus ja vastastikune seotus finantssüsteemis.

(3) Liidus asutatud ja määruse (EL) nr 648/2012 kohaselt tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte arv on jätkuvalt suhteliselt piiratud – 2017. aasta juuni seisuga 17. Kõnealuse määruse samaväärsussätete kohaselt on tunnustatud 28 kolmanda riigi keskset vastaspoolt, mis võimaldab neil pakkuda teenuseid liidus asutatud kliirivatele liikmetele ja kauplemiskohtadele[48]. Kliiringuturud on liidus tihedalt integreeritud, kuid teatavate varaklasside puhul äärmiselt kontsentreeritud ja omavahel väga seotud. Riski kontsentreerumise tulemusel on keskse vastaspoole maksejõuetuse tõenäosus väike, kuid sellel võib olla äärmiselt suur mõju. Kooskõlas G20 raames saavutatud konsensusega võttis komisjon 2016. aasta novembris vastu ettepaneku, mis käsitleb määrust kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta,[49] tagamaks, et ametiasutused on asjakohaselt valmis käsitlema maksejõuetuks muutuvaid keskseid vastaspooli, kaitsma finantsstabiilsust ja piirama kulusid maksumaksjatele.

(4) Olenemata kõnealusest seadusandlikust ettepanekust ja pidades silmas kliirimise mahu suurenemist, kliiringu keerukust ja piiriülest mõõdet liidus ja kogu maailmas, tuleks liidu ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalvekord läbi vaadata. Tuvastatud probleemide varajane lahendamine ning liidu ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte selge ja ühtse järelevalvekorra kehtestamine tugevdaks liidu finantssüsteemi üldist stabiilsust ja peaks veelgi vähendama võimalikku keskse vastaspoole maksejõuetuse riski.

(5) Kõnealuseid kaalutlusi silmas pidades võttis komisjon 4. mail 2017 vastu teatise „Reageerimine kriitilise finantsturgude infrastruktuuriga seotud probleemidele ja kapitaliturgude liidu edasiarendamine“,[50] milles märkis, et määrust (EL) nr 648/2012 tuleb veelgi muuta, et parandada kehtivat raamistikku, millega tagatakse finantsstabiilsus ning toetatakse kapitaliturgude liidu edasist arendamist ja süvendamist.

(6) Määruse (EL) nr 648/2012 kohane järelevalvekord põhineb peamiselt päritoluriigi järelevalvel. Liidus asutatud kesksetele vastaspooltele annavad praegu tegevuslubasid ja nende üle teevad järelevalvet kolleegiumid, kuhu kuuluvad riiklikud järelevalveasutused, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA), Euroopa

---

48 Vastavalt määrusele (EL) nr 648/2012 esitab ESMA loetelu kolmandate riikide kesksetest vastaspooltest, keda on tunnustatud ja kes saavad liidus teenuseid pakkuda ja toiminguid teha. Kolmandate riikide kesksed vastaspooled on asutatud 15 riigis, mis on hõlmatud komisjoni vastu võetud samaväärsust käsitlevate otsustega ja mille hulka kuuluvad Austraalia, Hongkong, Singapur, Jaapan, Kanada, Šveits, Lõuna-Korea, Mehhiko, Lõuna-Aafrika, ja USA kaubafutuuridega kauplemise komisjon (CFTC), Brasiilia, Araabia Ühendemiraadid, Dubai rahvusvaheline finantskeskus, India ja Uus-Meremaa.

49 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012 ja (EL) 2015/2365. COM(2016) 856 final.

50 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Keskpangale „Reageerimine kriitilise finantsturgude infrastruktuuriga seotud probleemidele ja kapitaliturgude liidu edasiarendamine“, Brüssel, 4.5.2017, COM(2017) 225 final.

Keskpankade Süsteemi (EKPS) asjaomased liikmed ja muud asjaomased ametiasutused. Kolleegiumid tuginevad sellise riikliku pädeva asutuse koordineerimisele ja teabevahetusele, kes vastutab määruse (EL) nr 648/2012 sätete täitmise tagamise eest. Erinevad kesksete vastaspoolte järelevalve tavad liidus võivad tekitada õigusliku ja järelevalvealase arbitraaži riski, ohustada finantsstabiilsust ja võimaldada ebatervet konkurentsi. Komisjon on juhtinud tähelepanu kõnealustele esile kerkivatele riskidele ja suurema järelevalvealase ühtsuse vajadusele oma 2016. aasta septembri teatises kapitaliturgude liidu kohta[51] ja avalikus konsultatsioonis Euroopa järelevalveasutuste tegevuse kohta[52].

(7) Üks peamisi ülesandeid, mida täidetakse EKPSi raames, on liidu rahapoliitika kindlaksmääramine ja rakendamine ning maksesüsteemide tõrgeteta toimimise edendamine. Turvalised ja tõhusad finantsturu infrastruktuurid, eelkõige kliiringsüsteemid, on esmatähtsad kõnealuste põhiülesannete täitmiseks ja EKPSi peamise eesmärgi – hinnastabiilsuse säilitamine – järgimiseks. EKPSi asjaomased liikmed kui kesksete vastaspoolte kliiritavate finantsinstrumentide vääringuid emiteerivad keskpangad peaksid keskse vastaspoole järelevalves osalema, kuna on riskid, et keskse vastaspoole toimimishäired võivad mõjutada nende põhiülesannete ja -eesmärkide täitmist, mõjutades rahapoliitika ülekandmiseks kasutatavaid instrumente ja vastaspooli. Seepärast peaksid emitendist keskpangad osalema keskse vastaspoole riskijuhtimise hindamisel. Kuigi keskpankade ja järelevalveasutuste volitused võivad kattuda, võib tekkida ebakõla, kui järelevalvemeetmed mõjutavad keskpankade põhiülesandeid sellistes valdkondades nagu hinnastabiilsus, rahapoliitika ja maksesüsteemid. Kriisiolukorras võib selline ebakõla võimendada finantsstabiilsust ohustavaid riske, kui ülesannete jagamine ametiasutuste vahel jääb ebaselgeks.

(8) Aluslepingutega on loodud majandus- ja rahaliit, mille vääring on euro, ning sellega seoses liidu institutsioonina Euroopa Keskpank (EKP). Samuti on aluslepingutega ette nähtud, et EKPSi juhivad EKP otsuseid tegevad organid ja et üksnes EKP võib lubada euro emiteerimist. EKP erilist rolli EKPSi raames liidu ühisraha emiteeriva keskpangana tuleks seega tunnustada.

(9) Võttes arvesse finantsturgude üleilmset olemust ning vajadust kõrvaldada ebakõlad liidu ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalve vahel, tuleks suurendada ESMA suutlikkust edendada kooskõla kesksete vastaspoolte järelevalve puhul. Selleks et anda ESMA-le uued rollid ja ülesanded, tuleks muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve)[53].

(10) ESMA järelevalvenõukogu raames tuleks luua spetsiifiline täitevkogu („kesksed vastaspooli käsitlev täitevkogu“), et täita kesksete vastaspooltega seotud ülesandeid üldiselt ning eelkõige teha järelevalvet liidu ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte üle. Selleks et tagada kesksed vastaspooli käsitleva täitevkogu sujuv loomine, tuleb kindlaks määrata selle suhted ESMA järelevalvenõukoguga, struktuur ja ülesanded.

---

51 Teatis „2016. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus: kapitaliturgude liidu loomine – komisjon kiirendab reforme“, 14. september 2016.

52 Avalik konsultatsioon Euroopa järelevalveasutuste tegevuse kohta; 21.3.2017–16.5.2017.

53 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

(11) Selleks et tagada ühtne järelevalvekäsitus ja võtta arvesse kesksete vastaspoolte üle järelevalvet tegevate asjaomaste asutuste volitusi, peaks keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu koosseisu kuuluma alalised ja konkreetse keskse vastaspoolega seotud liikmed. Alaliste liikmete hulka peaksid kuuluma keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja kaks sõltumatut direktorit, kes peaksid tegutsema sõltumatult ja objektiivselt liidu kui terviku huvides. Ka komisjon ja EKP peaksid määrama alalised liikmed. Iga konkreetse keskse vastaspoolega seotud liikmete hulka peaksid kuuluma liikmesriigi, kus keskne vastaspool on asutatud, pädevate asutuste esindaja, kes on määratud vastavalt määrusele (EL) nr 648/2012, ja asjaomase emitendist keskpanga või asjaomaste emitendist keskpankade esindajad. Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhatajal peaks olema õigus kutsuda vaatlejana osalema järelevalvekolleegiumi liikmeid ning kolmandas riigis asutatud ja ESMA poolt tunnustatud kesksete vastaspoolte ametiasutuste esindajaid, tagamaks, et keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu võtab arvesse teiste asjaomaste asutuste seisukohti. Alalised liikmed peaksid osalema keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu kõigil kohtumistel, konkreetse keskse vastaspoolega seotud liikmed aga üksnes siis, kui see on vajalik ja asjakohane nende järelevalve all oleva keskse vastaspoole seisukohast. Sõltumatute alaliste liikmete ja konkreetse keskse vastaspoolega seotud liikmete osalemine peaks tagama, et keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu otsused on järjepidevad, asjakohased ja proportsionaalsed kogu liidus ning et asjaomased riiklikud pädevad asutused, emitendist keskpangad ja vaatlejad on kaasatud otsustusprotsessi asjaomases liikmesriigis asutatud keskset vastaspoolt puudutavates küsimustes.

(12) Otsuste tegemisel liikmesriigis asutatud keskset vastaspoolt puudutavates küsimustes peaks keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu kokku tulema ja tagama, et otsustusprotsessis osalevad tema alalised liikmed, selliseid pädevaid riiklike asutusi esindavad asjaomased liikmed, kelle on määranud liikmesriigid vastavalt määrusele (EL) nr 648/2012, ning asjaomaste emitendist keskpankade määratud vaatlejad. Otsuste tegemisel kolmandate riikide keskseid vastaspooli puudutavates küsimustes peaksid osalema üksnes keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu alalised liikmed, asjaomane emitendist keskpank või asjaomased emitendist keskpangad ja asjaomased vaatlejad.

(13) Asjakohase, tulemusliku ja kiire otsustusprotsessi tagamiseks peaks keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhatajal ja kahel direktoril ning sellise liikmesriigi pädeva asutuse esindajal, kus keskne vastaspool on asutatud, olema hääleõigus. EKP, komisjoni ning asjaomase keskpanga või asjaomaste keskpankade esindajatel ega vaatlejatel ei tohiks olla hääleõigust. Keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu peaks tegema oma otsused liikmete lihthäälteenamusega ja juhatajal peaks olema otsustav hääl häälte võrdse jagunemise korral.

(14) Keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu peaks täitma talle määruse (EL) nr 648/2012 kohaselt seatud konkreetseid ülesandeid, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine ning liidu ja selle liikmesriikide finantsstabiilsus.

(15) Tulemusliku järelevalve tagamiseks peaks keskseid vastaspooli käsitleval täitevkogul olema spetsiaalne personal ja piisavad vahendid, et tagada tema autonoomsus, sõltumatus ja asjakohane toimimine ülesannete täitmisel. Mõju eelarvele tuleb võtta arvesse ESMA poolt vastavalt määrusele (EL) nr 1095/2010 koostatavas kalkulatsioonis.

(16) Asjakohase oskusteabe ja vastutuse tagamiseks tuleks keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja kaks direktorit määrata ametisse teenete, oskuste ja teadmiste põhjal, mis neil on seoses kliirimisalaste, kauplemisjärgsete ja finantsküsimustega, samuti kesksete vastaspoolte järelevalve ja reguleerimise valdkonnas saadud kogemuste põhjal. Nad tuleks valida avaliku valikumenetluse alusel. Komisjon peaks esitama kandidaatide ametisse nimetamise ettepaneku Euroopa Parlamendile heakskiidu saamiseks. Pärast Euroopa Parlamendilt heakskiidu saamist peaks nõukogu võtma vastu rakendusotsuse.

(17) Läbipaistvuse ja demokraatliku kontrolli tagamiseks ning liidu institutsioonide õiguste kaitsmiseks peaks keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja kaks direktorit vastutama Euroopa Parlamendi ja nõukogu ees kõigi käesoleva määruse alusel tehtud otsuste eest.

(18) Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja kaks direktorit peaksid tegutsema sõltumatult ja objektiivselt liidu huvides. Nad peaksid tagama, et nõuetekohaselt võetakse arvesse siseturu nõuetekohast toimimist ning liikmesriikide ja liidu finantsstabiilsust.

(19) Selleks et edendada liidu ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte ühtset järelevalvet kogu liidus, peaks keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja juhatama ja juhtima kolleegiume ning täitevkogu alalised liikmed peaksid nende kohtumistel osalema. EKP peaks vajaduse korral ja kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013 samuti kolleegiumides osalema, et täita oma volitusi vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 127.

(20) Asjakohase ja tulemusliku otsustusprotsessi tagamiseks peaks igal keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu alalisel liikmel olema kolleegiumides üks hääl, välja arvatud komisjoni esindajal, kellel ei tohiks olla hääleõigust. Kolleegiumide praegused liikmed peaksid oma praegust hääleõigust edasi kasutama.

(21) Kuigi riikide pädevad asutused jätkavad praeguste järelevalveülesannete täitmist määruse (EL) nr 648/2012 alusel, tuleks teatavate otsuste puhul saada ESMA eelnev nõusolek, et soodustada kesksete vastaspoolte järelevalve ühtsust kogu liidus. Luuakse konkreetne mehhanism ESMA ja riikide pädevate asutuste vaheliste eriarvamuste lahendamiseks. Samuti on vaja paremini kajastada emitendist keskpankade volitusi seoses nende rahapoliitiliste ülesannetega, kusjuures seda on vaja teha võimalike riskide tõttu, mida keskse vastaspoole toimimishäired võivad endast kujutada liidu rahapoliitika rakendamisele ning maksesüsteemide sujuva toimimise toetamisele. Seepärast tuleks riikide pädevate asutuste teatavate kavandatud otsuste puhul saada asjaomaste emitendist keskpankade eelnev nõusolek, eelkõige juhul, kui see on seotud keskse vastaspoole makse- ja arveldussüsteemidega ning nendega seotud likviidsusriski juhtimise korraga tehingute puhul, mis on nomineeritud asjaomase keskpanga emiteeritavas vääringus.

(22) Selleks et ESMA saaks oma ülesandeid seoses kesksete vastaspooltega täita tulemuslikult, peaksid nii liidu kui ka kolmandate riikide kesksed vastaspooled maksma ESMA järelevalve- ja haldusülesannete täitmise eest järelevalvetasusid. Kõnealused tasud peaksid hõlmama liidu kesksete vastaspoolte tegevusloa taotluste tasu, kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise taotluste tasu ja ESMA vastutusalasse kuuluvate ülesannetega seotud aastatasu. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktis veelgi täpsustama tasuliike ja seda, mille eest tasu makstakse, samuti tasude summasid ja seda, kuidas tegevusloa saanud või seda taotlevad liidu kesksed

vastaspooled ja tunnustatud kolmandate riikide kesksed vastaspooled peavad neid maksma.

(23) Samuti tuleks läbi vaadata käesoleva määruse kohane järelevalvekord, mida kohaldatakse kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes, kes pakuvad kliirimisteenuseid liidus. Tuleb parandada juurdepääsu teabele, kohapealse kontrolli tegemise suutlikkust ja võimalust jagada teavet kolmandate riikide kesksete vastaspoolte kohta asjaomaste liidu ja liikmesriikide asutuste vahel, et hoida ära olulist negatiivset mõju liidu üksuste finantsstabiilsusele. Lisaks on oht, et kolmandate riikide kesksete vastaspoolte eeskirjade või kolmanda riigi reguleeriva raamistiku muudatusi ei saa arvesse võtta ja et need võivad negatiivselt mõjutada regulatiivseid või järelevalvealaseid tulemusi, mis toob kaasa ebavõrdsed tingimused liidu ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte jaoks.

(24) Märkimisväärset hulka liikmesriikide valuutades nomineeritud finantsinstrumente kliirivad tunnustatud kolmandate riikide kesksed vastaspooled. See hulk suureneb märkimisväärselt pärast seda, kui Ühendkuningriik lahkub liidust ja seal asutatud kesksete vastaspoolte suhtes ei kohaldata enam käesoleva määruse nõudeid. Järelevalvekolleegiumides kokku lepitud koostöökorra suhtes ei kohaldata enam käesoleva määruse kohaseid kaitsemeetmeid ja menetlusi, sealhulgas Euroopa Liidu Kohus. Sellega kaasnevad liidu ja liikmesriikide ametiasutuste jaoks finantsstabiilsuse tagamisel olulised probleemid.

(25) Osana integreeritud finantsturgude tagamise kohustusest peaks komisjon samaväärsust käsitlevate otsustega jätkuvalt kindlaks määrama, et kolmandate riikide õigus- ja järelevalveraamistikud vastavad määruse (EL) nr 648/2012 nõuetele. Selleks et edendada kesksete vastaspooltega seotud kehtiva samaväärsuskorra rakendamist, peaks komisjonil olema võimalik vajaduse korral täpsustada kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava korra samaväärsuse hindamise kriteeriume. Samuti tuleks ESMA-le anda õigus teha järelevalvet kõnealuste kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava sellise korra regulatiivsete ja järelevalvealaste suundumuste üle, mida komisjon on pidanud samaväärseks. Seda on vaja tagamaks, et kolmandad riigid pidevalt täidaksid samaväärsuse kriteeriume ja nende kohaldamise mis tahes eritingimusi. ESMA peaks esitama komisjonile konfidentsiaalse aruande järelevalve tulemuste kohta.

(26) Komisjonil on praegu võimalik samaväärsust käsitlevat otsust igal ajal muuta, see peatada, läbi vaadata või tühistada, eelkõige juhul, kui kolmandas riigis on suundumusi, mis oluliselt mõjutavad käesoleva määruse kohaste samaväärsusnõuete kohaselt hinnatud elemente. Kui kolmanda riigi asjaomased asutused ei tee ESMAga või muude liidu järelevalveasutustega enam heas usus koostööd või pidevalt ei täida kohaldatavaid samaväärsusnõudeid, võib komisjon ka muu hulgas esitada kolmanda riigi ametiasutusele märgukirja või avaldada asjakohase soovituse. Kui komisjon otsustab mis tahes ajal kolmanda riigi samaväärsuse tühistada, on võimalik kõnealuse otsuse kohaldamise kuupäeva edasi lükata, et võtta arvesse finantsstabiilsuse või turuhäirete riske. Lisaks kõnealustele praegu olemasolevatele õigustele peaks komisjonil olema võimalik kehtestada konkreetsed tingimused, tagamaks, et kolmas riik, kelle suhtes samaväärsust käsitlevat otsust kohaldatakse, jätkuvalt pidevalt täidaks samaväärsuskriteeriume. Samuti peaks komisjonil olema õigus kehtestada tingimused, tagamaks, et ESMA saab tulemuslikult täita oma ülesandeid seoses käesoleva määruse kohaselt tunnustatud kolmandate riikide vastaspooltega või seoses selliste regulatiivsete ja järelevalvealaste suundumuste seirega kolmandate riikides, mis on olulised vastu võetud samaväärsusotsuste seisukohast.

(27) Pidades silmas kesksete vastaspoolte kasvavat piiriülest mõõdet ja liidu finantssüsteemi seotust, on vaja parandada liidu võimet tuvastada, jälgida ja maandada võimalikke kolmandate riikide vastaspooltega seotud riske. Seepärast tuleks ESMA rolli suurendada, et tulemuslikult teha järelevalvet kolmandate riikide kesksete vastaspoolte üle, kes taotlevad tunnustamist kliirimisteenuste pakkumiseks liidus. Samuti tuleks suurendada liidu emitendist keskpankade osalemist kolmandate riikide selliste kesksete vastaspoolte tunnustamises ja järelevalves, kelle tegevus on seotud kõnealuste keskpankade emiteeritava vääringuga. Seepärast tuleks liidu emitendist keskpankadega konsulteerida teatavate aspektide üle, mis mõjutavad nende rahapoliitilisi kohustusi seoses liidu vääringutes nomineeritud finantsinstrumentidega, mida olulisel määral kliirivad väljaspool liitu asuvad kesksed vastaspooled.

(28) Kui komisjon on tunnistanud kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistiku samaväärseks liidu raamistikuga, peaks kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamisel arvesse võtma riske, mida kõnealused kesksed vastaspooled liidu või liikmesriikide finantsstabiilsusele kujutavad.

(29) Kolmanda riigi keskse vastaspoole tunnustamistaotluse käsitlemisel peaks ESMA käesoleva määruse kohaste objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel hindama sellise süsteemise riski ulatust, mida keskne vastaspool liidu finantsstabiilsusele kujutab. Kõnealuseid kriteeriume tuleks täiendavalt täpsustada komisjoni delegeeritud õigusaktiga.

(30) Keskseid vastaspooli, kes ei ole liidu või mõne liikmesriigi finantsstabiilsuse seisukohast süsteemselt olulised, tuleks käsitada esimese taseme kesksete vastaspooltena. Keskseid vastaspooli, kes on liidu või mõne liikmesriigi finantsstabiilsuse seisukohast süsteemselt olulised või võivad selleks tõenäoliselt saada, tuleks käsitada teise taseme kesksete vastaspooltena. Kui ESMA teeb kindaks, et kolmanda riigi keskne vastaspool ei ole liidu finantsstabiilsuse seisukohast süsteemselt oluline, tuleks kõnealuse keskse vastaspoole suhtes kohaldada määruse (EL) nr 648/2012 kohaseid kehtivaid tunnustamistingimusi. Kui ESMA teeb kindaks, et kolmanda riigi keskne vastaspool on süsteemselt oluline, tuleks kehtestada lisanõuded, mis on proportsionaalsed keskse vastaspoole tekitatava riski suurusega. ESMA peaks sellist keskset vastaspoolt tunnustama üksnes juhul, kui keskne vastaspool täidab kõnealuseid tingimusi.

(31) Lisanõuded peaksid hõlmama teatavaid määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud usaldatavusnõudeid, mille eesmärk on suurendada kesksete vastaspoolte turvalisust ja tõhusust. ESMA peaks otseselt vastutama selle tagamise eest, et süsteemselt oluline kolmanda riigi keskne vastaspool kõnealuseid nõudeid täidab. Asjakohased nõuded peaksid samuti võimaldama ESMA-l teha kõnealuse keskse vastaspoole üle täielikku ja tulemuslikku järelevalvet.

(32) Selleks et tagada emitendist keskpanga nõuetekohane osalemine, peaks süsteemselt oluline kolmanda riigi keskne vastaspool täitma ka mis tahes lisanõudeid, mida emitendist keskpank peab vajalikuks. Emitendist keskpank peaks võimalikult kiiresti ja igal juhul 180 päeva jooksul pärast keskse vastaspoole poolt ESMA-le taotluse esitamist esitama ESMA-le kinnituse selle kohta, kas keskne vastaspool täidab lisanõudeid või mitte.

(33) Süsteemselt olulise keskse vastaspoole poolt liidu finantssüsteemile ja -stabiilsusele tekitatava riski suurus võib olla erinev. Seepärast tuleks süsteemselt oluliste kesksete vastaspoolte suhtes kohaldada nõudeid proportsionaalselt riskidega, mida keskne vastaspool võib liidule kujutada. Kui ESMA ja asjaomane emitendist keskpank

leiavad, et kolmanda riigi keskne vastaspool on süsteemselt niivõrd oluline, et lisanõuetega ei ole tagatud liidu finantsstabiilsus, peaks ESMA-l olema võimalik soovitada komisjonile, et kõnealust keskset vastaspoolt ei tohiks tunnustada. Komisjonil peaks olema võimalik võtta vastu rakendusakt, millega lubatakse kolmanda riigi kesksel vastaspoolel liidus tegutseda ja kliirimisteenuseid osutada.

(34) ESMA peaks korrapäraselt läbi vaatama kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise ning nende liigitamise esimese või teise taseme kesksteteks vastaspoolteks. Sellega seoses peaks ESMA võtma muu hulgas arvesse kolmandate riikide kesksete vastaspoolte äritegevuse laadi, mahu ja keerukuse muutust. Sellised läbivaatamised peaksid toimuma vähemalt iga kahe aasta järel ja vajaduse korral sagedamini.

(35) ESMA-l peaks olema võimalik ka võtta arvesse seda, mil määral saab süsteemselt olulise kolmanda riigi keskse vastaspoole vastavust kõnealuses kolmandas riigis kohaldatavatele nõuetele võrrelda kõnealuse keskse vastaspoole vastavusega määruse (EL) nr 648/2012 nõuetele. Komisjon peaks vastu võtma delegeeritud õigusakti, millega täiendavalt täpsustatakse sellise võrreldava nõuete täitmise hindamise üksikasju ja tingimusi.

(36) ESMA-l peaks olema kõik volitused, mida on vaja tunnustatud kolmandate riikide kesksete vastaspoolte üle järelevalve tegemiseks, et tagada määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuete pidev täitmine. Teatavates küsimustes tuleks ESMA otsuste kohta saada eelnevalt asjaomase emitendist keskpanga nõusolek.

(37) Samuti peaks ESMA-l olema võimalik määrata kolmandate riikide kesksetele vastaspooltele trahve, kui ta leiab, et nad on tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu rikkunud käesoleva määruse sätteid, esitades ESMA-le ebaõiget või eksitavat teavet. Lisaks peaks ESMA-l olema võimalik määrata trahve süsteemselt olulistele kesksetele vastaspooltele, kui ta leiab, et nad on tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu rikkunud käesoleva määruse kohaselt nende suhtes kohaldatavaid lisanõudeid.

(38) ESMA-l peaks olema võimalik määrata perioodilisi karistusmakseid, et sundida kolmandate riikide keskseid vastaspooli lõpetama rikkumine, esitama ESMA nõutav täielik ja õige teave või nõustuma uurimise või kohapealse kontrolliga.

(39) Samuti peaks ESMA-l olema võimalik määrata nii esimese kui ka teise taseme kesksetele vastaspooltele trahve, kui ta leiab, et nad on tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu rikkunud käesoleva määruse sätteid, esitades ESMA-le ebaõiget või eksitavat teavet. Lisaks peaks ESMA-l olema võimalik määrata teise taseme kesksetele vastaspooltele trahve, kui ta leiab, et nad on tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu rikkunud käesoleva määruse kohaselt nende suhtes kohaldatavaid lisanõudeid.

(40) Trahvid tuleks määrata vastavalt rikkumise raskusastmele. Rikkumised tuleks liigitada eri kategooriatesse, mille jaoks tuleks ette näha eri trahvid. Konkreetse rikkumise puhul trahvi suuruse arvutamiseks peaks ESMA kohaldama kaheastmelist meetodit, määrates kindlaks põhisumma ning muutes seda vajaduse korral teatavate koefitsientide alusel. Trahvi põhisumma määramisel tuleks arvesse võtta asjaomaste kolmanda riigi kesksete vastaspoolte aastakäivet ning kohanduste tegemisel tuleks suurendada või vähendada põhisummat asjaomaste koefitsientide alusel vastavalt käesolevale määrusele.

(41) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada raskendavate ja kergendavate asjaoludega seotud koefitsiendid, et anda ESMA-le vajalikud vahendid kolmanda riigi keskse

vastaspoole rikkumise raskusastmega proportsionaalse karistuse määramiseks, võttes arvesse asjaomase rikkumise toimepanemise asjaolusid.

(42) Trahvi või perioodiliste karistusmaksete määramise otsus peaks põhinema sõltumatul uurimisel.

(43) Enne otsuse tegemist selle kohta, kas määrata trahv või perioodilised karistusmaksed või mitte, peaks ESMA andma menetlusalustele isikutele võimaluse esitada oma seisukohad, et tagada nende õigus kaitsele.

(44) ESMA peaks hoiduma trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisest, kui samadel või sisuliselt samadel asjaoludel on isik varem õigeks või süüdi mõistetud siseriikliku õiguse kohaselt toimunud kriminaalmenetluses ning õigeks- või süüdimõistev otsus on juba omandanud res judicata õigusmõju.

(45) ESMA otsused, millega määratakse trahvid ja perioodilised karistusmaksed, peaksid olema täitmisele pööratavad ja täitmist peaksid reguleerima selles riigis kehtivad tsiviilmenetluse normid, mille territooriumil täitmine aset leiab. Tsiviilmenetluse normid ei tohiks hõlmata kriminaalmenetluse norme, kuid need võivad hõlmata haldusmenetluse norme.

(46) Kui rikkumise on toime pannud teise taseme keskne vastaspool, peaks ESMA-l olema õigus võtta mitmeid järelevalvemeetmeid, sealhulgas nõuda teise taseme keskselt vastaspoolelt rikkumise lõpetamist ning äärmusliku meetmena tunnistada teise taseme keskse vastaspoole tunnustamine kehtetuks, kui teise taseme keskne vastaspool on toime pannud mõne käesoleva määruse sätte raske või korduva rikkumise. ESMA peaks järelevalvemeetmete kohaldamisel võtma arvesse rikkumise laadi ja raskust ning järgima proportsionaalsuse põhimõtet. Enne järelevalvemeetmeid käsitleva otsuse vastuvõtmist peaks ESMA andma menetlusalustele isikutele võimaluse esitada oma seisukohad, et tagada nende õigus kaitsele.

(47) Keskse vastaspoole võimendustagatisnõuete, tagatisfondi maksete, tagatisnõuete ja muude riskikontrollimehhanismide arvutamiseks kasutatavate mudelite ja parameetrite oluliste muudatuste kinnitamine tuleks viia kooskõlla uue nõudega saada ESMA eelnev nõusolek riiklike pädevate asutuste teatavate otsuste puhul, mis on seotud liidus asutatud kesksete vastaspooltega. Mudeli kinnitamise korra lihtsustamiseks tuleks üks riikliku pädeva asutuse kinnitus, millele tuleb saada eelnev ESMA nõuolek, asendada kahe kinnitusega, mille riiklik pädev asutus ja ESMA peavad andma sõltumatult. Lisaks tuleks täpsustada kõnealuse kinnitamise ja kolleegiumi otsuse vastasmõju. Vajaduse korral peaks olema võimalik kõnealuste mudelite või parameetrite olulise muudatuse esialgne vastuvõtmine, eelkõige juhul, kui kiire muudatus on vajalik, et tagada keskse vastaspoole riskijuhtimise usaldusväärsus.

(48) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendavalt täpsustada tasuliike ja seda, mille eest tasu makstakse, samuti tasude summasid ja nende maksmise korda; määrata kindaks tingimused, mille alusel kehtestatakse kriteeriumid, mille alusel hinnatakse, kas kolmanda riigi keskne vastaspool on ELi või ühe või mitme selle liikmesriigi finantssüsteemi seisukohast süsteemselt oluline või võib selleks saada; täiendavalt määrata kindlaks kriteeriumid, mille alusel hinnatakse kolmandate riikide samaväärsust; määrata kindalaks, kuidas ja millistel tingimustel peavad kolmandate riikide kesksed vastaspooled teatavaid nõudeid täitma; sätestada trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisega seotud täiendavad menetluseeskirjad, sh sätted, mis käsitlevad õigust kaitsele, tähtaegu, trahvide või perioodiliste

karistusmaksete kogumist ning karistusmaksete või trahvide määramise ja sissenõudmise aegumistähtaegu; võtta meetmeid, et muuta IV lisa, et võtta arvesse suundumusi finantsturgudel.

(49) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühtsed tingimused, eelkõige seoses kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamisega ja kolmandate riikide õigusraamistike samaväärsusega, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused.

(50) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva määruse eesmärke, nimelt kesksete vastaspoolte turvalisuse ja tõhususe suurendamist ühtsete tegevusnõuete sätestamise kaudu, piisavalt saavutada ning nende ulatuse ja toime tõttu saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(51) Kolmanda riigi keskse vastaspoole esimese taseme või teise taseme keskse vastaspoolena tunnustamise õiguse kasutamine ESMA poolt tuleks edasi lükata seni, kuni on täiendavalt kindlaks määratud kriteeriumid, mille alusel saab hinnata, kas kolmanda riigi keskne vastaspool on ELi või ühe või mitme selle liikmesriigi finantssüsteemi seisukohast süsteemselt oluline või mitte või võib selleks saada.

(52) Seepärast tuleks määrusi (EL) nr 1095/2010 ja (EL) nr 648/2012 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 1095/2010 muutmine

Määrust (EL) 1095/2010 muudetakse järgmiselt.

1. Artiklisse 4 lisatakse punkt 4:

„4) „keskne vastaspool“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 1 määratletud keskne vastaspool.“

2. Artiklisse 6 lisatakse punkt 1a:

„1a) järelevalvenõukogu keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu (keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu), kes täidab artiklis 44b sätestatud ülesandeid;“

3. Artikli 35 lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Kui täielik või täpne teave ei ole kättesaadav või kui seda ei tehta lõike 1 või 5 kohaselt õigeaegselt kättesaadavaks, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitada nõuetekohaselt põhjendatud teabenõude otse:

a) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 14 või 25 kohaselt tegevusloa saanud või tunnustatud kesksele vastaspoolele;

b) määruse (EL) nr 909/2014 kohaselt tegevusloa saanud väärtpaberite keskdepositooriumile;

c) direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punktis 14 määratletud reguleeritud turule;

d) direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 22 määratletud mitmepoolsele kauplemissüsteemile;

e) direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 23 määratletud organiseeritud kauplemissüsteemile.

Sellise teabenõude saajad esitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kohe ja põhjendamatu viivituseta selge, täpse ja täieliku teabe.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teavitab pädevaid asutusi käesoleva lõike ja lõike 5 kohastest teabenõuetest.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve taotlusel aitavad pädevad asutused Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel teavet koguda.“

4. Artikli 40 lõikele 1 lisatakse punkt f:

„f) artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu alalised liikmed, kellel ei ole hääleõigust.“

5. Artikli 42 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Eesistuja, hääleõigusega alalised liikmed, artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu iga keskse vastaspoolega seotud hääleõigusega liikmed ja järelevalvenõukogu hääleõigusega liikmed täidavad käesoleva määrusega neile pandud ülesandeid sõltumatult ja objektiivselt üksnes liidu kui terviku huvides ning nad ei küsi ega võta vastu juhiseid liidu institutsioonidelt ja asutustelt, liikmesriikide valitsustelt ega muudelt avalik- või eraõiguslikelt isikutelt.“

6. Artiklit 43 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Järelevalvenõukogu annab ESMA tegevuseks juhiseid. Ta vastutab II peatükis esitatud ülesannete täitmise eest, välja arvatud ülesanded, mille täitmise eest vastutab vastavalt artikli 44b lõikele 1 keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu.“;

(b) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Järelevalvenõukogul on distsiplinaarvõim eesistuja üle ning ta võib eesistuja kõrvaldada ametist artikli 48 lõikes 5 sätestatud korras. Järelevalvenõukogul on kokkuleppel keskseid vastaspooli käsitleva täitevkoguga distsiplinaarvõim tegevdirektori üle ning ta võib tegevdirektori kõrvaldada ametist artikli 51 lõikes 5 sätestatud korras.“

7. III peatükki lisatakse jagu 1A:

„Jagu 1A Keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu

Artikkel 44a

Koosseis

1. Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu koosseisu kuuluvad:

a) järgmised alalised liikmed:

i) artikli 48a kohaselt ametisse määratud juhataja ja kaks direktorit, kellel on hääleõigus;

ii) Euroopa Keskpanga esindaja, kellel ei ole hääleõigust;

iii) komisjoni esindaja, kellel ei ole hääleõigust;

b) järgmised kesksete vastaspooltega seotud mittealalised liikmed:

i) iga sellise liidus asutatud keskse vastaspoole pädeva asutuse esindaja, kellega seoses on keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu kokku kutsutud, kusjuures kõnealusel esindajal on hääleõigus;

ii) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis h osutatud iga asjaomase emitendist keskpanga esindaja iga liidus asutatud keskse vastaspoole puhul, kellega seoses on keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu kokku kutsutud, kusjuures kõnealusel esindajal puudub hääleõigus.

Juhataja võib vajaduse korral kutsuda keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu kohtumistele vaatlejatena järgmised isikud:

a) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõikes 2 osutatud asjaomase keskse vastaspoole kolleegiumi muud liikmed;

b) ESMA poolt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 kohaselt tunnustatud kolmanda riigi kesksete vastaspoolte pädevad asutused.

Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu kohtumised korraldab juhataja omal algatusel või mõne liikme taotlusel.

Kui keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu ülesanne ei ole seotud liidu konkreetse keskse vastaspoolega, kuuluvad täitevkogu koosseisu üksnes punktis a osutatud alalised liikmed ja vajaduse korral punkti b alapunktis ii osutatud emitendist keskpangad.

Artikkel 44b

Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu ülesanded ja õigused

1. Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu ülesanded on järgmised:

„-a) otsuste tegemine ja meetmete võtmine kesksete vastaspooltega seotud küsimustes seoses käesoleva määruse artiklitega 17, 19, 29, 29a ja 30;“.

a) nõusoleku andmine määruse (EL) nr 648/2012 artikli 21a lõike 1 kohaselt;

b) kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamine ja järelevalve vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 25 ning regulatiivsete ja järelevalvealaste suundumuste jälgimine kolmandates riikides vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 II jaotise 2. peatükile ning

c) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 5 lõike 1 esimeses lõigus, artikli 9 lõike 3 esimeses lõigus, artikli 9 lõikes 4, artikli 17 lõikes 2, artikli 17 lõikes 3, artikli 18 lõikes 1, artikli 20 lõikes 2, artikli 20 lõikes 6, artiklis 21c, artiklis 23, artiklis 24, artikli 29 lõikes 3, artikli 38 lõikes 5, artikli 48 lõikes 3, artikli 49 lõikes 1 ja artikli 54 lõikes 3 osutatud ülesanded.

2. Keskseid vastaspooli käsitleval täitevkogul on spetsiaalne personal ja piisavad vahendid, mille on andnud ESMA tema ülesannete täitmiseks.

3. Keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu teavitab oma otsustest järelevalvenõukogu.

Artikkel 44c

Otsuste tegemine

Keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu teeb otsused liikmete lihthäälteenamusega. Juhatajal on otsustav hääl.“

8. III peatüki 3. jao pealkiri asendatakse järgmisega:

„Eesistuja, juhataja ja direktorid“.

9. Lisatakse uus artikkel 48a:

„Artikkel 48a

Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorite ametisse määramine ja ülesanded

1. Erandina artikli 48 lõikest 1 esindab artikli 44b lõikes 1 osutatud ülesannete ja õiguste puhul ESMAt keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja.

Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja vastutab keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu töö planeerimise eest ja juhatab täitevkogu kohtumisi.

2. Artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorid on täiskohaga sõltumatud spetsialistid. Nad määratakse ametisse teenete, oskuste ja teadmiste põhjal, mis neil on seoses kliirimisalaste, kauplemisjärgsete ja finantsküsimustega, ning kesksete vastaspoolte järelevalve ja reguleerimise valdkonnas saadud kogemuste põhjal. Nad valitakse komisjoni korraldatava avaliku valikumenetluse teel, mille puhul järgitakse soolise tasakaalu, kogemuse ja kvalifikatsiooni põhimõtet.

3. Artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorite ametiaeg on viis aastat ja seda võib pikendada üks kord.

Artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhatajal ja direktoritel ei ole riigi, liidu või rahvusvahelisel tasandil mingit ametit.

4. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorite ametikoha kanditaatide nimekirja ning teavitab nimekirjast nõukogu.

Komisjon esitab ettepaneku artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorite ametisse nimetamiseks Euroopa Parlamendile heakskiidu saamiseks. Pärast kõnealuse ettepaneku heakskiitmist võtab nõukogu vastu rakendusotsuse artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorite ametisse nimetamise kohta. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

5. Kui artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorid ei vasta enam oma tööülesannete täitmiseks vajalikele lõike 2 kohastele tingimustele või kui nad leitakse olevat süüdi raskes üleastumises, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal, mille on heaks kiitnud Euroopa Parlament, võtta vastu rakendusotsuse nende ametist tagandamise kohta. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Euroopa Parlament või nõukogu võib komisjoni teavitada, et tema arvates on artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktori ametist tagandamise tingimused täidetud, ning komisjon vastab sellele teatele.“

10. Artikkel 49 asendatakse järgmisega:

Ilma et see piiraks järelevalvenõukogu rolli seoses artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorite ning eesistuja ülesannetega, ei küsi ega võta keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorid ning eesistuja vastu juhiseid liidu institutsioonidelt ja asutustelt, liikmesriikide valitsustelt ega muudelt avalik- või eraõiguslikelt isikutelt.

Liikmesriigid, liidu institutsioonid ja asutused ega muud avalik- või eraõiguslikud isikud ei ürita mõjutada artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhatajat ja direktoreid või eesistujat nende ülesannete täitmisel.

Vastavalt artiklis 68 osutatud personalieeskirjadele on eesistujal ning artikli 44a lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhatajal ja direktoritel ka pärast ametist lahkumist endiselt siduv kohustus käituda ausalt ja diskreetselt, kui talle pakutakse teatud ametikohta või soodustusi.“

11. Artikkel 50 asendatakse järgmisega:

„1. Euroopa Parlament või nõukogu võib kutsuda eesistuja või tema asendaja või keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja tegema avaldusi, austades täielikult nende sõltumatust. Eesistuja või juhataja teeb Euroopa Parlamendis avaldusi ning vastab selle liikmete kõikidele küsimustele iga kord, kui seda palutakse.

2. Kui Euroopa Parlament seda nõuab, esitab eesistuja või keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja vähemalt 15 päeva enne lõikes 1 osutatud avalduse tegemist Euroopa Parlamendile kirjaliku aruande vastavalt järelevalvenõukogu ja keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu tegevuse kohta.

3. Lisaks artiklites 11–18, 20 ja 33 osutatud teabele esitab eesistuja Euroopa Parlamendi poolt jooksvalt nõutavat asjakohast teavet.

Lisaks artiklis 33 osutatud teabele esitab keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja Euroopa Parlamendi poolt jooksvalt nõutavat asjakohast teavet.“

12. Artiklit 53 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Tegevdirektor vastutab ESMA iga-aastase tööprogrammi rakendamise eest lähtuvalt järelevalvenõukogu ja keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu suunistest ning teda kontrollib juhatus.“;

(b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Tegevdirektor koostab artikli 47 lõikes 2 osutatud mitmeaastase tööprogrammi. Artikli 44b lõikes 1 osutatud ülesannete ja õiguste puhul peab tegevdirektor saama enne selle esitamist juhatusele keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu nõusoleku.“;

(c) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Tegevdirektor koostab igal aastal aruande kavandi, mille ühes jaos käsitletakse ESMA õiguslikku ja järelevalvealast tegevust ning teises jaos finants- ja halduskü simusi.

Artikli 44b lõikes 1 osutatud ülesannete ja õiguste puhul peab tegevdirektor saama enne selle esitamist juhatusele keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu nõusoleku.“

13. Artiklisse 63 lisatakse lõige 1a:

„1a. ESMA kulutused ja tasud seoses artikli 44b lõikes 1 osutatud ülesannete ja õigustega esitatakse lõike 1 kohases kalkulatsioonis eraldi. Enne kõnealuse kalkulatsiooni vastuvõtmist kinnitab tegevdirektori koostatud kulutuste ja tasude kalkulatsiooni eelnõu keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu.

ESMA raamatupidamise aastaaruanne, mis koostatakse ja avaldatakse vastavalt artikli 64 lõikele 6, hõlmab artikli 44b lõikes 1 osutatud ülesannete ja õigustega seotud tulusid ja kulusid.“

14. Artikli 70 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Järelevalvenõukogu liikmetel, keskseid vastaspooli käsitleval täitevkogul, juhatusel, tegevdirektoril ja ESMA töötajatel, sealhulgas liikmesriikidest ajutiselt lähetatud ametnikel ja kõikidel teistel ESMA heaks lepingulistel alustel töötavatel isikutel on kohustus hoida ametisaladust vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 339 ning asjaomastele liidu õigusaktide sätetele, isegi pärast oma ametikohustuste lõppemist.“

15. Artiklisse 76 lisatakse lõige 2a:

„2a. Enne kui artikli 44a lõikes 1 osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja ja direktorid oma ülesandeid pärast nende ametisse nimetamist vastavalt artiklile 48a täitma hakkavad, täidab keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu ülesandeid järelevalvenõukogu.“

Artikkel 2

Määruse (EL) nr 648/2012 muutmine

Määrust (EL) nr 648/2012 muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 6 lõike 2 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) kesksed vastaspooled, kes on saanud tegevusloa vastavalt artiklile 17 või keda on tunnustatud vastavalt artiklile 25, ja vastavalt tegevusloa saamise või tunnustamise kuupäev, märkides kesksed vastaspooled, kellele on antud tegevusluba või keda on tunnustatud kliirimiskohustuse jaoks.“

2. Artikli 17 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Pädev asutus hindab ESMAga konsulteerides 30 tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist, kas taotlus on täielik. Kui taotlus ei ole täielik, kehtestab pädev asutus tähtaja, mille jooksul tegevusluba taotlev keskne vastaspool peab esitama täiendava teabe. Täiendava teabe saamisel edastab pädev asutus selle viivitamata ESMA-le ja artikli 18 lõike 1 kohaselt loodud kolleegiumile. Kui pädev asutus on ESMAga konsulteerides kindlaks teinud, et taotlus on täielik, annab ta sellest teada tegevusluba taotlevale keskse le vastaspoolele ja kolleegiumi liikmetele.“

3. Artiklit 18 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Keskse vastaspoole pädev asutus asutab 30 kalendripäeva jooksul pärast täieliku taotluse esitamist kooskõlas artikliga 17 kolleegiumi, et hõlbustada artiklites 15, 17, 49, 51 ja 54 osutatud ülesannete täitmist.

Kolleegiumi juhatab ja juhib määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 48a osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu juhataja.“;

(b) lõike 2 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 44a osutatud keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu alalised liikmed;“

(c) lõike 2 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) pädevad asutused, kes vastutavad keskse vastaspoole nende kliirivate liikmete järelevalve eest, kes on asutatud kolmes liikmesriigis, kelle agregeeritud osamaksed artiklis 42 osutatud keskse vastaspoole tagatisfondi on üheaastase ajavahemiku jooksul kõige suuremad, sealhulgas vajaduse korral EKP kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013[54].

4. Artikli 19 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Kolleegiumi enamuse arvamus võetakse vastu kolleegiumi liikmete lihthääleenamusega.

Kuni 12 liikmest koosnevate kolleegiumide puhul on hääleõigus maksimaalselt kahel samast liikmesriigist pärit kolleegiumi liikmel ning igal hääleõiguslikul liikmel on üks hääl. Suuremate kui 12 liikmega kolleegiumide puhul on hääleõigus maksimaalselt kolmel samast liikmesriigist pärit liikmel ning igal hääleõiguslikul liikmel on üks hääl.

Kui vastavalt artikli 18 lõike 2 punktidele a, c ja h on kolleegiumi liige EKP, on tal järgmine häälte arv:

i) maksimaalselt 2 häält kuni 12 liikmest koosnevate kolleegiumide puhul;

ii) maksimaalselt 3 häält rohkem kui 12 liikmest koosnevate kolleegiumide puhul.

Komisjoni esindaja on hääleõiguseta liige. Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu teistel alalistel liikmetel on igal ühel üks hääl.“

5. Artikli 20 lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Keskse vastaspoole pädev asutus saadab ESMA-le ja kolleegiumi liikmetele oma igakülgselt põhjendatud otsuse eelnõu, milles võetakse arvesse kolleegiumi liikmete reservatsioone.“

6. Artiklit 21 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks kolleegiumi pädevust, kontrollivad artiklis 22 osutatud pädevad asutused koostöös ESMAga, kuivõrd keskseте vastaspoolte rakendatud

---

[54] Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga, ELT L 287, 29.10.2013, lk 63.“

eeskirjad, strateegiad, protseduurid ja süsteemid vastavad käesolevale määrusele, ning hindab kesksete vastaspoolte olemasolevaid või võimalikke riske.“;

(b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. ESMA määrab kindlaks lõikes 1 osutatud kontrollimise ja hindamise sageduse ja põhjalikkuse, võttes arvesse asjaomaste kesksete vastaspoolte tegevuse mahtu, süsteemset olulisust, laadi, ulatust ja keerukust. Kontrollimine ja hindamine peavad toimuma vähemalt kord aastas.

Keskse vastaspoole tegevust kontrollitakse kohapeal. ESMA töötajaid kutsutakse kohapealses kontrollis osalema.

Pädev asutus edastab ESMA-le kogu kesksetelt vastaspooltelt saadud teabe ja nõuab asjaomaselt kekselt vastaspoolelt mis tahes teavet, mida ESMA vajab ja mida ta ise ei suuda anda.“

7. III jaotise 2. peatükki lisatakse artiklid 21a, 21b ja 21c:

„Artikkel 21a

Otsuse eelnõu koostamine

1. Pädevad asutused koostavad ja esitavad ESMA-le nõusoleku saamiseks otsuse eelnõu enne otsuse vastu võtmist järgmiste otsuste puhul:

a) käesoleva määruse artiklite 7, 8, 14, 15, 16, 20, 21, 30, 31, 35, 49 ja 54 ning määruse (EL) nr 600/2014 artiklite 35 ja 36 kohaselt vastu võetavad otsused;

b) IV ja V jaotises ning artiklis 16 sätestatud nõuetest tulenevate ülesannete täitmisel vastu võetavad mis tahes otsused.

2. Pädevad asutused koostavad otsuste eelnõud ja esitavad need artikli 18 lõike 2 punktis h osutatud emitendist keskpankadele enne mis tahes otsuse vastuvõtmist vastavalt artiklitele 14, 15, 20, 44, 46, 50 ja 54.

Pädevad asutused peavad saama vastavalt artikli 21 punktile b esimeses lõigus osutatud emitendist keskpankade nõusoleku seoses kõnealuste otsuste kõigi aspektidega, mis on seotud nende rahapoliitiliste ülesannete täitmisega.

3. ESMA esitab pädevatele asutustele kogu asjakohase teabe, mis võib tuua kaasa lõikes 1 osutatud otsuse vastuvõtmise, ja võib nõuda teatava järelevalvemeetme võtmist, sealhulgas tegevusloa kehtetuks tunnistamist. Pädevad asutused teavitavad ESMAt kõikidest järgnevatest meetmetest või nende võtmata jätmisest.

4. Lõike 1 kohaldamisel loetakse ESMA nõusolek antuks, kui ESMA ei ole esitanud otsuse eelnõu kohta muudatusettepanekuid või vastuväiteid kuni 15 kalendripäeva jooksul pärast kõnealuse otsuse kohta teate saamist. Kui ESMA esitab otsuse eelnõu kohta muudatusettepanekud või vastuväited, esitab ta kirjalikult täielikud ja üksikasjalikud põhjendused.

5. Kui ESMA esitab muudatusettepanekud, võib pädev asutus võtta otsuse vastu üksnes koos ESMA esitatud muudatustega.

Kui ESMA-l on lõpliku otsuse eelnõu suhtes vastuväiteid, ei võta pädev asutus kõnealust otsust vastu.

6. Kui pädev asutus ei ole ESMA muudatusettepaneku või vastuväitega nõus, võib ta esitada viie päeva jooksul määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 6 lõikes 1 osutatud järelevalvenõukogule põhjendatud taotluse kõnealuse vastuväite või muudatuse

hindamiseks. Järelevalvenõukogu kiidab ESMA vastuväited või muudatused heaks või lükkab need tagasi 10 päeva jooksul pärast kõnealuse taotluse saamist ning lõiget 5 kohaldatakse vastavalt.

7. Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaseid komisjoni õigusi, võib ESMA võtta vastu otsuse, mis on suunatud finantsturu osalisele ja millega nõutakse meetmete võtmist, mida on vaja liidu õiguses sätestatud kohustuste täitmiseks, sealhulgas mis tahes tegevuse lõpetamist järgmistel juhtudel:

a) kui pädev asutus ei järgi lõike 5 sätteid juhul, kui ESMA on esitanud lõpliku otsuse eelnõu kohta vastuväiteid või muudatusettepanekuid;

b) kui pädev asutus ei suuda pärast lõike 3 kohase ESMA taotluse saamist võtta nõutud meetmeid mõistliku aja jooksul ja selle tagajärjel rikub turuosaline käesoleva määruse IV ja V jaotises sätestatud nõudeid.

Esimese lõigu kohaselt vastu võetud otsused on ülimuslikud pädevate asutuste varem samas küsimuses vastu võetud mis tahes muu otsuse suhtes.

Artikkel 21b

Emitendist keskpanga nõusolek

1. Artikli 21a lõikes 2 osutatud nõusolek loetakse antuks, kui emitendist keskpank ei ole esitanud otsuse eelnõu kohta muudatusettepanekuid või vastuväiteid kuni 15 kalendripäeva jooksul pärast selle esitamist. Kui emitendist keskpank esitab otsuse eelnõu kohta muudatusettepanekud või vastuväited, esitab ta kirjalikult täielikud ja üksikasjalikud põhjendused.

Kui ESMA on vastavalt artikli 21a lõikele 4 esitanud muudatusettepanekud otsuse eelnõu kohta, mis võetakse vastu vastavalt artiklitele 14, 15, 20 ja 54, esitab ta need ka emitendist keskpangale. Sel juhul pikendatakse esimeses lõigus osutatud tähtaega 5 päeva võrra.

2. Kui emitendist keskpank esitab muudatusettepanekud, võib pädev asutus võtta otsuse vastu üksnes koos kõnealuse emitendist keskpanga esitatud muudatustega.

Kui emitendist keskpangal on otsuse eelnõu suhtes vastuväiteid, ei võta pädev asutus kõnealust otsust vastu.

Artikkel 21c

Tasud

1. Kesksed vastaspooled maksavad järgmisi tasusid:

a) artiklis 17 osutatud tegevusloa taotlusega seotud tasud;

b) artiklis 25 osutatud tunnustamistaotlusega seotud tasud;

c) käesoleva määruse kohaste ESMA ülesannetega seotud aastatasud.

2. Komisjon võtab vastavalt artiklile 82 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendavalt täpsustada tasuliike ja seda, mille eest tasu makstakse, tasude summasid ja seda, kuidas järgmised üksused peavad tasu maksma:

a) liidus asutatud keskne vastaspool, kes on saanud tegevusloa või taotleb seda;

b) kolmandas riigis asutatud keskne vastaspool, keda on tunnustatud vastavalt artikli 25 lõikele 2;

c) kolmandas riigis asutatud keskne vastaspool, keda on tunnustatud vastavalt artikli 25 lõikele 2b.“

8. Artikkel 24 asendatakse järgmisega:

„Keskse vastaspoole pädev asutus või mis tahes teine asjaomane asutus teavitab ESMAt, kolleegiumi, EKPSi asjaomaseid liikmeid ja teisi asjaomaseid asutusi asjatult viivitamata keskse vastaspoolega seotud mis tahes eriolukorrast, sealhulgas suundumustest finantsturgudel, millel võib olla ebasoodne mõju turu likviidsusele, rahapoliitika ülekandumisele, maksesüsteemide sujuvale toimimisele ja finantssüsteemi stabiilsusele mis tahes liikmesriigis, kus keskne vastaspool või üks tema kliirivatest liikmetest on asutatud.“

9. Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

(a) lõikesse 2 lisatakse punkt e:

„e) vastavalt lõikele 2a on kindlaks määratud, et keskne vastaspool ei ole süsteemselt oluline või tõenäoliselt ei saa selleks (esimese taseme keskne vastaspool).“;

(b) lisatakse lõiked 2a, 2b ja 2c:

„2a. ESMA teeb kindlaks, kas keskne vastaspool on ELi või ühe või mitme selle liikmesriigi finantssüsteemi seisukohast süsteemselt oluline või võib selleks saada (teise taseme keskne vastaspool), võttes arvesse kõiki järgmisi kriteeriume:

a) keskse vastaspoole äritegevuse laad, maht ja keerukus, sealhulgas keskse vastaspoole kliiritavate tehingute väärtus kokku ja liidu iga vääringu kaupa või kliiringuga tegeleva keskse vastaspoole koguriskipositsioon tema vastaspoolte suhtes;

b) mõju, mis keskse vastaspoole maksejõuetusel või tegevuse häirel oleks finantsturgudele, finantsasutustele või laiemale finantssüsteemile või liidu või mõne liikmesriigi finantsstabiilsusele;

c) keskse vastaspoole kliiriva liikme staatuse struktuur;

d) keskse vastaspoole suhted, vastastikune sõltuvus või muu koostoime muude finantsturu infrastruktuuridega, muude finantsasutustega ja laiema finantssüsteemiga.

Komisjon võtab [kuue kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest] vastavalt artiklile 82 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendavalt täpsustada esimeses lõigus sätestatud kriteeriumid.

2b. Kui ESMA teeb vastavalt lõikele 2a kindlaks, et keskne vastaspool on süsteemselt oluline või võib selleks saada (teise taseme keskne vastaspool), võib ta tunnustada kõnealust keskset vastaspoolt üksnes juhul, kui lisaks artikli 25 lõike 2 punktides a, b, c ja d osutatud tingimustele on täidetud ka järgmised tingimused:

a) keskne vastaspool täidab tunnustamise ajal ja pärast seda pidevalt IV ja V jaotises ja artiklis 16 sätestatud nõudeid. ESMA võtab vastavalt artikli 25a lõikele 2 arvesse seda, mil määral keskse vastaspoole vastavus kõnealustele nõuetele tuleneb keskse vastaspoole vastavusest kolmandas riigis kohaldatavatele võrreldavatele nõuetele;

b) pärast lõike 3 punktis f osutatud konsultatsiooni on asjaomased emitendist keskpangad 180 päeva jooksul alates taotluse esitamisest esitanud ESMA-le

kirjaliku kinnituse selle kohta, et keskne vastaspool täidab mis tahes nõudeid, mille kõnealused keskpangad on oma rahapoliitiliste ülesannete täitmisel kehtestanud. Kui asjaomane emitendist keskpank ei ole ESMA-le kirjalikku vastust tähtajaks esitanud, võib ESMA pidada seda nõuet täidetuks;

c) keskne vastaspool on andnud ESMA-le tingimusteta kirjaliku nõusoleku, mille on allkirjastanud keskse vastaspoole juriidiline esindaja, selle kohta, et ta esitab 72 tunni jooksul pärast ESMA-lt taotluse saamist temal olevad mis tahes dokumendid, sissekanded, teabe ja andmed ning et ESMA-l on juurdepääs kõigile keskse vastaspoole äriruumidele, samuti sõltumatu õiguseksperdi põhjendatud arvamuse selle kohta, et esitatud nõusolek on asjaomaste kohaldatavate õigusaktide kohaselt kehtiv ja täitmisele pööratav;

d) keskne vastaspool on võtnud kõik vajalikud meetmed ja kehtestanud korra, et tagada punktides a ja c sätestatud nõuete tulemuslik täitmine;

e) komisjon ei ole vastu võtnud lõike 2c kohast rakendusakti.

2c. ESMA võib kokkuleppel asjaomaste emitendist keskpankadega ja kooskõlas keskse vastaspoole süsteemse olulisuse määraga vastavalt lõikele 2a järeldada, et keskne vastaspool on süsteemselt niivõrd oluline, et lõikes 2b sätestatud tingimuste täitmine ei ole piisav, et tagada liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsus, ja et seepärast ei tohiks teda tunnustada. Sel juhul soovitab ESMA, et komisjon võtaks vastu rakendusakti, millega kinnitatakse, et kõnealust keskset vastaspoolt ei tohiks tunnustada vastavalt lõikele 2b.

Pärast esimeses lõigus osutatud soovituse esitamist võib komisjon võtta vastu rakendusakti, millega kinnitatakse, et kõnealust keskset vastaspoolt ei tunnustata vastavalt lõikele 2b ja et kõnealune vastaspool võib pakkuda kliirimisteenuseid liidus üksnes pärast seda, kui ta on saanud tegevusloa vastavalt artiklil 14.“;

(c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. ESMA vaatab pärast lõikes 3 osutatud ametiasutuste ja üksustega konsulteerimist kolmandas riigis asutatud keskse vastaspoole tunnustamise läbi, kui see keskne vastaspool on oma tegevusala ja teenuseid liidus laiendanud ning igal juhul vähemalt iga kahe aasta järel. Läbivaatamisel toimitakse vastavalt lõigetele 2, 3 ja 4.“;

(d) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Komisjon võib määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 kohaselt võtta vastu rakendusakti, milles määratakse kindalaks et:

a) kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekord tagab, et kõnealuses kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksed vastaspooled täidavad õiguslikult siduvaid nõudeid, mis on samaväärsed käesoleva määruse IV jaotises sätestatud nõuetega;

b) kõnealuste kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatakse kõnealuses kolmandas riigis tulemuslikku järelevalvet ja täitemeetmeid;

c) kõnealuse kolmanda riigi õigusraamistikus on ette nähtud tulemuslik samaväärne süsteem kolmanda riigi õiguskorra kohaselt tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte tunnustamiseks.

Komisjon võib esimeses lõigus osutatud rakendusakti kohaldamisel lähtuda sellest, kas kolmas riik suudab tegelikult ja pidevalt täita selles sätestatud mis tahes nõudeid ja kas ESMA suudab tulemuslikult täita oma ülesandeid seoses kolmanda riigi

kesksete vastaspoolte tunnustamisega vastavalt lõigetele 2 ja 2b või seoses lõikes 6b osutatud seirega, sealhulgas leppides kokku lõikes 7 osutatud koostöökorra ja kohaldades seda.“;

(e) lisatakse lõiked 6a ja 6b:

„6a. Komisjon võib vastavalt artiklile 82 võtta vastu delegeeritud õigusakti, et täiendavalt täpsustada lõike 6 punktides a, b ja c osutatud kriteeriume.

6b. ESMA jälgib regulatiivseid ja järelevalvealaseid suundumusi kolmandates riikides, kelle suhtes on lõike 6 kohaselt võetud vastu rakendusaktid.

Kui ESMA tuvastab kõnealustes kolmandates riikides mis tahes regulatiivseid või järelevalvealaseid suundumusi, mis võivad mõjutada liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsust, teavitab ta sellest viivitamata ja konfidentsiaalselt komisjoni.

ESMA esitab komisjonile konfidentsiaalse aruande esimeses lõigus osutatud regulatiivsete või järelevalvealaste suundumuste kohta kolmandates riikides igal aastal.“;

(f) lõike 7 esimene lause asendatakse järgmisega:

„7. ESMA kehtestab tõhusa koostöökorra selliste kolmandate riikide asjaomaste pädevate asutustega, mille õigus- ja järelevalveraamistik on tunnistatud vastavalt lõikele 6 käesoleva määrusega samaväärseks.“;

(g) lõikesse 7 lisatakse punkt e:

„d) järelevalve koordineerimisega seotud menetlused, sealhulgas kokkulepe kolmandate riikide ametiasutustega uurimiste ja kohapealsete kontrollide võimaldamiseks vastavalt artiklitele 25d ja 25e;

e) kolmandas riigis regulatiivsete ja järelevalvealaste suundumuste tulemuslikuks seireks vajalikud menetlused.“

10. Lisatakse artiklid 25a, 25b, 25c, 25d, 25e, 25f, 25g, 25h, 25i, 25j, 25k, 25l, 25m, 25n:

„Artikkel 25a
Võrreldav nõuete täitmine

1. Artikli 25 lõike 2b punktis a osutatud keskne vastaspool võib esitada põhjendatud taotluse, et ESMA hindaks tema võrreldavat nõuete täitmist artikli 25 lõike 2b punktis a osutatud ning artiklis 16 ja IV ja V jaotises sätestatud nõuetele.

2. Lõikes 1 osutatud taotluses esitatakse faktiline teave võrreldavuse kindlakstegemiseks ja põhjendused selle kohta, miks vastavus kolmandas riigis kohaldatavatele nõuetele tähendab ka vastavust artiklis 16 ning IV ja V jaotises sätestatud nõuetele.

3. Tagamaks, et lõikes 1 osutatud hindamisel võetakse tegelikult arvesse artiklis 16 ning IV ja V jaotises sätestatud nõuete regulatiivseid eesmärke ja kogu liidu huvisid, võtab komisjon vastu delegeeritud õigusakti, et määrata kindlaks järgmine:

a) miinimumelemendid, mida tuleb lõike 1 kohaldamisel hinnata;

b) hindamise kord ja tingimused.

Komisjon võtab esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusakti vastu vastavalt artiklile 82.

Artikkel 25b

Tunnustamise tingimuste pidev täitmine

1. ESMA vastutab selliste käesolevas määruses sätestatud ülesannete täitmise eest, mis on seotud selle pideva järelevalvega, kas tunnustatud teise taseme kesksed vastaspooled täidavad artikli 25 lõike 2b punktis a osutatud nõudeid.

ESMA nõuab igalt teise taseme keskselt vastaspoolelt vähemalt kord aastas kinnitust selle kohta, et artikli 25 lõike 2b punktides a, b, c, d ja e osutatud nõuded on jätkuvalt täidetud.

Kui artikli 18 lõike 2 punktis h osutatud emitendist keskpank leiab, et teise taseme keskne vastaspool ei täida enam artikli 25 lõike 2b punktis b osutatud tingimust, teavitab ta sellest viivitamata ESMAt.

2. ESMA koostab otsuste eelnõud ja esitab need artikli 18 lõike 2 punktis h osutatud asjaomast vääringut emiteerivale keskpangale enne mis tahes otsuse vastuvõtmist vastavalt artiklitele 14, 44, 46, 50 ja 54.

ESMA peab saama vastavalt käesolevale lõikele asjaomase emitendist keskpanga nõusoleku seoses kõnealuste otsuste kõigi aspektidega, mis on seotud nende rahapoliitiliste ülesannete täitmisega. Teises lõigus osutatud emitendist keskpanga nõusolek loetakse antuks, kui ta ei ole 15 kalendripäeva jooksul pärast kõnealuse otsuse eelnõu saamist esitanud otsuse eelnõu kohta muudatusettepanekuid või vastuväiteid. Kui emitendist keskpank esitab otsuse eelnõu kohta muudatusettepanekud või vastuväited, esitab ta kirjalikult täielikud ja üksikasjalikud põhjendused.

Kui emitendist keskpangal on otsuse eelnõu suhtes vastuväiteid, ei võta ESMA kõnealust otsust vastu. Kui emitendist keskpank esitab muudatusettepanekud, võib ESMA võtta otsuse vastu üksnes koos kõnealuse emitendist keskpanga esitatud muudatustega.

3. ESMA hindab vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 32 lõikele 2 tunnustatud kesksete vastaspoolte vastupanuvõimet ebasoodsatele turusuundumuste suhtes.

Artikkel 25c

Teabenõue

1. ESMA võib lihtteabenõude või otsusega nõuda, et tunnustatud kesksed vastaspooled ja nendega seotud kolmandad isikud, kellele kesksed vastaspooled on edasi andnud tööülesandeid või toiminguid, esitavad kogu teabe, mida ESMA-l on vaja käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

2. Kui ESMA esitab vastavalt lõikele 1 lihtteabenõude, märgib ta kogu järgmise teabe:

a) viide käesolevale artiklile kui nõude õiguslikule alusele;

b) teabenõude eesmärk;

c) nõutav teave;

d) teabe esitamise tähtaeg;

e) teave isikule, kellelt teavet taotletakse, selle kohta, et ta ei ole kohustatud teavet andma, kuid taotlusele vabatahtlikult vastates ei tohi antav teave olla ebaõige ega eksitav;

f) trahv, mis on sätestatud artiklis 25g koostoimes III lisa V jao punktiga a ja mis määratakse juhul, kui vastused esitatud küsimustele on ebaõiged või eksitavad.

3. Kui ESMA taotleb vastavalt lõikele 1 teavet otsusega, märgib ta kogu järgmise teabe:

a) viide käesolevale artiklile kui nõude õiguslikule alusele;

b) teabenõude eesmärk;

c) nõutav teave;

d) teabe esitamise tähtaeg;

e) artiklis 25h sätestatud perioodilised karistusmaksed, mida kohaldatakse juhul, kui nõutav teave esitatakse mittetäielikult;

f) trahv, mis on sätestatud artiklis 25g koostoimes III lisa V jao punktiga a ja mis määratakse juhul, kui vastused esitatud küsimustele on ebaõiged või eksitavad, ning

g) õigus kaevata otsus edasi ESMA apellatsiooninõukogule ja õigus vaidlustada otsus Euroopa Liidu Kohtus (edaspidi „Euroopa Kohus“) vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 60 ja 61.

4. Nõutud teabe esitavad lõikes 1 osutatud isikud või nende esindajad ning isikute või ühenduste puhul, kes ei ole juriidilised isikud, isikud, kes on seaduse või põhikirja järgi volitatud neid esindama. Nõuetekohaselt volitatud advokaadid võivad esitada teavet oma klientide nimel. Viimased jäävad täielikult vastutavaks ebatäieliku, ebaõige või eksitava teabe esitamise eest.

5. ESMA edastab lihtteabenõude või oma otsuse koopia viivitamata sellise asjaomasele kolmanda riigi pädevale asutusele, kus lõikes 1 osutatud isikud, kellele teabenõue on suunatud, asuvad või on asutatud.

Artikkel 25d

Üldised uurimised

1. Käesoleva määruse kohaste kohustuste täitmiseks võib ESMA korraldada vajalikke teise taseme kesksete vastaspoolte uurimisi. Selleks antakse ESMA ametnikele ja muudele volitatud isikutele õigus:

a) kontrollida mis tahes dokumente, andmeid, protseduure ja muid oma ülesannete täitmisega seonduvaid materjale, sõltumata nende salvestamiseks kasutatud andmekandjast;

b) teha või saada nendest dokumentidest, andmetest, protseduuridest ja muudest materjalidest tõendatud koopiaid või väljavõtteid;

c) kutsuda teise taseme keskseid vastaspooli või nende esindajaid või töötajaid välja ja paluda neil anda suulisi või kirjalikke selgitusi kontrolli sisu ja eesmärgiga seotud asjaolude või dokumentide kohta ning salvestada vastuseid;

d) küsitleda kõiki teisi füüsilisi ja juriidilisi isikuid, kes annavad selleks nõusoleku, et koguda teavet uurimise eseme kohta;

e) nõuda andmeid telefonikõnede ja andmeedastuse kohta.

2. Lõikes 1 osutatud ESMA poolt uurimiseks volitatud ametnikud ja muud isikud rakendavad oma õigusi, esitades kirjaliku volituse, milles on täpsustatud uurimise sisu ja eesmärk. Volitusse tuleb märkida ka artiklis 25h sätestatud perioodilised karistusmaksed, mida kohaldatakse juhul, kui nõutud dokumente, andmeid, teavet protseduuride kohta ja muid materjale või vastuseid teise taseme kesksetele vastaspooltele esitatud küsimustele ei esitata või esitatakse mittetäielikult, ning artiklis 25g koostoimes III lisa V jao punktiga b sätestatud trahvid, mida määratakse juhul, kui teise taseme kesksetele vastaspooltele esitatud küsimustele antud vastused on ebaõiged või eksitavad.

3. Teise taseme kesksed vastaspooled peavad alluma ESMA otsuse alusel algatatud uurimisele. Otsuses märgitakse uurimise sisu ja eesmärk, artiklis 25h sätestatud perioodilised karistusmaksed, määruse (EL) nr 1095/2010 kohaselt olemasolevad õiguskaitsevahendid ja samuti õigus otsuse läbivaatamisele Euroopa Kohtu poolt.

4. Enne teise taseme kesksele vastaspoolele uurimisest teatamist teavitab ESMA sellise kolmanda riigi asjaomast pädevat asutust, kus uurimist kavatsetakse korraldada, uurimise toimumisest ning volitatud isikutest. Kolmanda riigi asjaomase pädeva asutuse ametnikud võivad ESMA taotluse korral abistada volitatud isikuid nende ülesannete täitmisel. Kolmanda riigi asjaomase pädeva asutuse ametnikud võivad samuti uurimises osaleda. Käesoleva artikli kohased uurimised teostatakse juhul, kui asjaomasel kolmanda riigi asutusel ei ole selle kohta vastuväiteid.

5. Kui mõne lõikes 1 osutatud taotluse puhul on vaja kohaldatavate riiklike eeskirjade kohaselt kohtu luba, siis esitatakse taotlus sellise loa saamiseks. Sellist luba võib taotleda ka ettevaatusabinõuna.

Artikkel 25e

Kohapealsed kontrollid

1. Käesoleva määruse kohaste kohustuste täitmiseks võib ESMA korraldada kõiki vajalikke kohapealseid kontrolle teise taseme kesksete vastaspoolte mis tahes äriruumides. Asjaomane emitendist keskpank kutsutakse sellistes kohapealsetes kontrollides osalema.

2. Ametnikud ja muud isikud, keda ESMA on volitanud tegema kohapealseid kontrolle, võivad siseneda nende juriidiliste isikute äriruumidesse või kinnistutele, kelle suhtes kohaldatakse ESMA uurimisotsust, ning neil isikutel on kõik artikli 25d lõikes 1 sätestatud õigused. Neil on samuti õigus pitseerida äriruume ning raamatupidamis- ja muid dokumente selliseks ajavahemikuks ja sellises ulatuses, mis on vajalik kontrolli läbiviimiseks.

3. ESMA teavitab kontrollist piisavalt aegsasti enne kontrolle sellise kolmanda riigi asjaomast pädevat asutust, kus kontrollimine toimub. Kui seda on vaja kontrolli nõuetekohaseks tegemiseks ja tõhususe tagamiseks, võib ESMA pärast asjaomase

kolmanda riigi pädeva asutuse teavitamist viia kohapealse kontrolli läbi ilma keskset vastaspoolt eelnevalt teavitamata. Käesoleva artikli kohased kontrollid tehakse juhul, kui asjaomane kolmanda riigi asutus on kinnitanud, et tal ei ole selle kohta vastuväiteid.

Ametnikud ja muud isikud, keda ESMA on volitanud tegema kohapealseid kontrolle, kasutavad oma õigusi, esitades kirjaliku volituse, milles täpsustatakse kontrolli sisu ja eesmärk ning artiklis 25h sätestatud perioodilised karistusmaksed, mida kohaldatakse juhul, kui asjaomased isikud ei allu kontrollimisele.

4. Teise taseme kesksed vastaspooled alluvad ESMA otsusega ette nähtud kohapealsetele kontrollidele. Otsuses määratakse kindlaks kontrolli sisu ja eesmärk ning selle alustamise kuupäev ning märgitakse artiklis 25h sätestatud perioodilised karistusmaksed ja määrusega (EL) nr 1095/2010 tagatud õiguskaitsevahendid, samuti õigus otsuse läbivaatamisele Euroopa Kohtu poolt.

5. Sellise kolmanda riigi pädeva asutuse ametnikud ning pädeva asutuse poolt volitatud või määratud ametnikud, kus kontrollimine toimub, võivad ESMA taotluse korral ESMA volitatud ametnikke ja muid isikuid aktiivselt abistada. Kolmanda riigi pädeva asutuse ametnikud võivad samuti kohapealses kontrollis osaleda.

6. ESMA võib ka paluda kolmanda riigi pädevatel asutustel enda nimel teha konkreetseid uurimistoiminguid ja kohapealseid kontrolle vastavalt käesolevale artiklile ja artikli 25d lõikele 1.

7. Kui ESMA poolt volitatud ametnikud ja teised kaasasolevad isikud leiavad, et isik ei nõustu käesoleva artikli kohaselt nõutud kontrollimisega, võib kolmanda riigi asjaomane pädev asutus osutada neile vajalikku abi, taotledes kohapealse kontrolli tegemiseks vajaduse korral abi politseilt või samaväärselt õiguskaitseasutuselt.

8. Kui lõikes 1 sätestatud kohapealseks kontrolliks või lõikes 7 sätestatud abiks on liikmesriigi kohaldatava õiguse kohaselt vaja kohtu luba, tuleb seda taotleda. Sellist luba võib taotleda ka ettevaatusabinõuna.

Artikkel 25f

Järelevalvemeetmete võtmise ja trahvide määramise menetluseeskirjad

1. Kui ESMA leiab käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel, et on olulisi märke selliste asjaolude võimaliku olemasolu kohta, mis kujutaksid endast üht või mitut III lisas loetletud rikkumist, määrab ESMA juhtumi uurimiseks ESMAs sõltumatu uurija. Määratud uurija ei tohi olla ega ole varem olnud otseselt ega kaudselt seotud asjaomase keskse vastaspoole tunnustamis- või järelevalvemenetlusega ja täidab oma ülesandeid ESMAst sõltumatult.

2. Uurija uurib väidetavaid rikkumisi, võttes arvesse uurimise all olevate isikute esitatud seisukohti, ning esitab ESMA-le uurimistulemusi kajastava täieliku toimiku.

Oma ülesannete täitmiseks võib uurimise eest vastutav ametnik kasutada oma õigust esitada teabenõudeid vastavalt artiklile 25c ning viia läbi uurimisi ja kohapealseid kontrolle vastavalt artiklitele 25d ja 25e. Kõnealuste õiguste kasutamisel järgib uurija artikli 25c lõike 4 nõudeid.

Oma ülesannete täitmisel on uurijal juurdepääs kõikidele ESMA tegevuse käigus kogutud dokumentidele ja teabele.

3. Uurimise lõpetamisel ja enne uurimistulemusi kajastava toimiku esitamist ESMA-le annab uurija isikutele, kelle suhtes on algatatud uurimine, võimaluse esitada uurimise all olevates küsimustes oma seisukohad. Uurija uurimistulemused põhinevad üksnes sellistel asjaoludel, mille kohta asjaomastel isikutel on olnud võimalik esitada oma seisukoht.

Käesoleva artikli kohaste uurimiste käigus tagatakse täielikult asjaomaste isikute õigus kaitsele.

4. Uurimistulemusi kajastava toimiku esitamisel ESMA-le teavitab uurija sellest isikuid, keda uuriti. Kõnealustel isikutel on õigus tutvuda toimikuga tingimusel, et võetakse arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikuga tutvumise õigus ei laiene konfidentsiaalsele teabele, mis puudutab kolmandaid isikuid.

5. Uurimistulemusi kajastava toimiku põhjal ja juhul, kui asjaomased isikud seda taotlevad, otsustab ESMA pärast uurimise all olnud isikute seisukohtade ärakuulamist vastavalt artiklile 25i, kas uurimise all olnud isikud on toime pannud ühe või mitu III lisas nimetatud rikkumistest, ning võtab rikkumise toimepaneku korral järelevalvemeetme vastavalt artiklile 25n ja määrab trahvi vastavalt artiklile 25g.

6. Uurija ei osale ESMA aruteludes ega sekku ühelgi muul viisil ESMA otsustusprotsessi.

7. Komisjon võtab vastavalt artiklile 82 vastu delegeeritud õigusaktid, et täiendavalt täpsustada menetluseeskirju trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramise õiguse kasutamiseks, sealhulgas sätted, mis käsitlevad kaitseõigust, ajalisi sätteid, trahvide või perioodiliste karistusmaksete kogumist ning karistuste määramise ja täitmise aegumistähtaegasid.

8. ESMA annab asjad kriminaalmenetluse eesmärgil üle asjaomastele ametiasutustele uurimiseks ja võimalikuks kriminaalkorras süüdistuse esitamiseks, kui ta leiab käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel, et on olulisi märke selliste asjaolude võimaliku olemasolu kohta, millel võib olla kuriteo koosseis. ESMA hoidub trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisest, kui samadel või sisuliselt samadel asjaoludel on isik varem õigeks või süüdi mõistetud siseriikliku õiguse kohaselt toimunud kriminaalmenetluses ning õigeks- või süüdimõistev otsus on juba omandanud res judicata õigusmõju.

Artikkel 25g

Trahvid

1. Kui ESMA teeb vastavalt artikli 25f lõikele 5 kindlaks, et keskne vastaspool on tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu toime pannud mõne III lisas loetletud rikkumise, teeb ta käesoleva artikli lõike 2 kohaselt otsuse trahvi määramise kohta.

Keskse vastaspoole toime pandud rikkumine loetakse tahtlikuks, kui ESMA tuvastab objektiivsed asjaolud, mis tõendavad, et keskne vastaspool või selle kõrgem juhtkond on rikkumise toime pannud tahtlikult.

2. Lõikes 1 osutatud trahvide põhisumma vastab kuni kahekordsele kasumile, mis rikkumise tulemusel on saadud, või kahekordsele kahjumile, mis rikkumise tulemusel on ära hoitud, kui kõnealust kasumit või kahjumit on võimalik kindlaks

määrata, või kuni 10 % juriidilise isiku eelneva majandusaasta kogukäibest, nagu on määratletud asjakohastes liidu õigusaktides.

3. Lõikes 2 sätestatud põhisummasid kohandatakse vajaduse korral, võttes arvesse raskendavaid või kergendavaid asjaolusid vastavalt IV lisas sätestatud asjaomastele koefitsientidele.

Asjaomaseid raskendava asjaolu koefitsiente kohaldatakse põhisumma suhtes ükshaaval. Kui korraga kohaldatakse mitut raskendava asjaolu koefitsienti, liidetakse põhisummale põhisumma ja selle summa vahe, mis saadakse iga üksiku raskendava asjaolu koefitsiendi kohaldamise tulemusel.

Asjaomaseid kergendavate asjaolude koefitsiente kohaldatakse põhisumma suhtes ükshaaval. Kui korraga kohaldatakse mitut kergendava asjaolu koefitsienti, lahutatakse põhisummast põhisumma ja selle summa vahe, mis saadakse iga üksiku kergendava asjaolu koefitsiendi kohaldamise tulemusel.

4. Olenemata lõigetest 2 ja 3, ei tohi trahvisumma ületada 20 % asjaomase keskse vastaspoole eelmise majandusaasta käibest, kuid juhul, kui keskne vastaspool on saanud rikkumisest otsest või kaudset rahalist kasu, peab trahvisumma olema vähemalt võrdne saadud rahalise kasuga.

Kui keskse vastaspoole tegevuse või tegevusetuse tulemusel pandi toime enam kui üks III lisas loetletud rikkumine, kohaldatakse üksnes ühe rikkumisega seonduvat ning vastavalt lõigetele 2 ja 3 arvutatud kõrgemat trahvisummat.

Artikkel 25h

Perioodilised karistusmaksed

1. ESMA määrab oma otsusega perioodilised karistusmaksed, et sundida:

a) teise taseme keskset vastaspoolt rikkumist lõpetama vastavalt otsusele, mis on tehtud artikli 25n lõike 1 punkti a alusel;

b) artikli 25c lõikes 1 osutatud isikut esitama artikli 25c alusel tehtud otsuses nõutud täielikku teavet;

c) teise taseme keskset vastaspoolt tegema järgmist:

i) alluma uurimisele ja eelkõige esitama täielikud dokumendid, andmed, protseduuride kirjeldused või muu vajaliku teabe ning täiendama ja parandama muud teavet, mis on esitatud uurimise käigus, mis on algatatud artikli 25d kohase otsusega, või

ii) alluma artikli 25e alusel tehtud otsuses määratud kohapealsele kontrollimisele.

2. Perioodiline karistusmakse peab olema mõjus ja proportsionaalne. Perioodiline karistusmakse määratakse iga viivitatud päeva eest.

3. Olenemata lõikest 2, on perioodiliste karistusmaksete summa 3 % eelmise majandusaasta keskmisest päevasest käibest või füüsiliste isikute puhul 2 % eelmise kalendriaasta keskmisest päevasest sissetulekust. Need summad arvutatakse alates päevast, mis on sätestatud otsuses, millega määratakse perioodiline karistusmakse.

4. Perioodiline karistusmakse määratakse maksimaalselt kuueks kuuks alates ESMA otsuse teatavakstegemise kuupäevast. Pärast selle perioodi möödumist vaatab ESMA meetme läbi.

Artikkel 25i

Asjaomaste isikute ärakuulamine

1. Enne otsuse tegemist trahvide ja perioodiliste karistusmaksete kohta artiklite 25g ja 25h alusel annab ESMA isikutele, kelle suhtes on algatatud menetlus, võimaluse esitada oma seisukoht ESMA uurimistulemuste kohta. ESMA otsused põhinevad üksnes sellistel uurimistulemustel, mille kohta isikutel, kelle suhtes on algatatud menetlus, on olnud võimalik esitada oma seisukoht.

2. Menetluse käigus tagatakse täielikult niisuguste isikute õigus kaitsele, kelle suhtes on algatatud menetlus. Neil on õigus tutvuda ESMA toimikuga tingimusel, et võetakse arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikuga tutvumise õigus ei hõlma konfidentsiaalset teavet ega ESMA asutusesiseseks kasutuseks ette nähtud ettevalmistavaid dokumente.

Artikkel 25j

Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete avalikustamine, laad, täitmine ja eelarvesse kandmine

1. ESMA avalikustab kõik vastavalt artiklitele 25g ja 25h määratud trahvid ja perioodilised karistusmaksed, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt finantsturge või tekitaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju. Niisugune avalikustamine ei hõlma isikuandmeid määruse (EÜ) nr 45/2001 tähenduses.

2. Vastavalt artiklitele 25g ja 25h määratud trahvid ja perioodilised karistusmaksed on halduslikku laadi.

3. Kui ESMA otsustab trahve või karistusmakseid mitte määrata, teavitab ta sellest Euroopa Parlamenti, nõukogu, komisjoni ja asjaomaseid kolmanda riigi pädevaid asutusi ning avaldab oma otsuse põhjused.

4. Vastavalt artiklitele 25g ja 25h määratud trahvid ja perioodilised karistusmaksed kuuluvad täitmisele.

Täitmist reguleerivad selles liikmesriigis või kolmandas riigis kehtivad tsiviilkohtumenetluse normid, mille territooriumil täitmine aset leiab.

5. Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete summad kantakse Euroopa Liidu üldeelarvesse.

Artikkel 25k

Otsuste läbivaatamine Euroopa Kohtus

Euroopa Kohtul on täielik pädevus läbi vaadata otsuseid, millega ESMA on määranud trahve või perioodilisi karistusmakseid. Euroopa Kohus võib määratud trahvi või perioodilise karistusmakse tühistada, seda vähendada või suurendada.

Artikkel 25l

IV lisa muutmine

Selleks et võtta arvesse suundumusi finantsturgudel, antakse komisjonile õigus võtta vastavalt artiklile 82 vastu delegeeritud õigusakte IV lisa muutmise meetmete kohta.

Artikkel 25m

Tunnustuse tühistamine

1. Ilma et see piiraks artikli 25n kohaldamist ja kohaldades järgmisi lõikeid, tühistab ESMA artikli 25 kohaselt vastu võetud tunnustamisotsuse, kui asjaomane keskne vastaspool:

a) ei ole tunnustust kasutanud 6 kuu jooksul, loobub selgesõnaliselt tegevusloast või ei ole rohkem kui kuue kuu jooksul tegelenud äritegevusega;

b) on saanud tunnustuse valeandmete alusel või mõnel muul ebaausal viisil;

c) ei täida enam tunnustamise tingimusi vastavalt artikli 25 lõikele 2b;

d) artikli 25 lõikes 6 osutatud rakendusakt on kehtetuks tunnistatud või peatatud või mõni sellega seotud tingimus ei ole enam täidetud.

ESMA võib tunnustuse tühistada osaliselt, piirdudes teatava teenuse, tegevuse või finantsinstrumendi liigiga.

Tunnustuse tühistamise otsuse jõustumise kuupäeva kindlaksmääramisel püüab ESMA minimeerida turuhäireid.

2. Kui ESMA leiab, et lõike 1 punktis c osutatud kriteerium on seoses keskse vastaspoolega täidetud, teavitab ta keskset vastaspoolt ja asjaomast kolmanda riigi pädevat asutust enne tunnustamisotsuse tühistamist ning nõuab, et kuni kolme kuu jooksul võetaks asjakohaseid meetmeid olukorra parandamiseks.

Kui ESMA teeb kindalaks, et tähtajaks ei ole võetud parandusmeetmeid või võetud meetmed ei ole asjakohased, tühistab ta tunnustamisotsuse.

3. ESMA teavitab põhjendamatu viivituseta asjaomast kolmanda riigi pädevat asutust otsusest tühistada tunnustatud keskse vastaspoole tunnustus.

4. Kui mõni artikli 25 lõikes 3 osutatud ametiasutus leiab, et üks lõikes 1 osutatud tingimustest on täidetud, võib ta paluda ESMA-l kontrollida, kas asjaomase tunnustatud keskse vastaspoole tunnustuse tühistamise tingimused on täidetud. Kui ESMA otsustab asjaomase tunnustatud keskse vastaspoole tunnustust mitte tühistada, esitab ta taotluse esitanud ametiasutusele täieliku põhjenduse.

Artikkel 25n

Järelevalvemeetmed

1. Kui ESMA teeb vastavalt artikli 25f lõikele 5 kindlaks, et teise taseme keskne vastaspool on toime pannud mõne III lisas loetletud rikkumise, võtab ta vastu ühe või mitu järgmistest otsustest:

a) nõuab keskselt vastaspoolelt rikkumise lõpetamist;

b) kehtestab trahvid vastavalt artiklile 25g;

c) avaldab avalikke teadaandeid;

d) tühistab keskse vastaspoole tunnustamise vastavalt artiklile 25m.

2. Lõikes 1 osutatud otsuste tegemisel võtab ESMA arvesse rikkumise laadi ja raskusastet, lähtudes järgmistest kriteeriumitest:

a) rikkumise kestus ja sagedus;

b) kas rikkumine on toonud esile olulisi või süsteemseid puudusi keskse vastaspoole protseduurides või tema juhtimissüsteemides või sisekontrollis;

c) kas rikkumisega koos on toimunud finantskuritegu või on rikkumine seda hõlbustaud või on muul viisil sellega seostatav;

d) kas rikkumine pandi toime tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu.

3. ESMA teavitab põhjendamatu viivituseta asjaomast keskset vastaspoolt lõike 1 alusel tehtud mis tahes otsusest ning edastab selle otsuse asjaomastele kolmanda riigi pädevatele asutustele ja komisjonile. ESMA avalikustab iga sellise otsuse oma veebisaidil kümne tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemise kuupäeva.

Kui ESMA avalikustab esimese lõigu kohaselt oma otsuse, avalikustab ta ka asjaomase keskse vastaspoole õiguse see otsus edasi kaevata, vajadusel selle edasikaebuse esitamise fakti, täpsustades, et edasikaebamine ei peata otsuse täitmist, ning samuti selle, et ESMA apellatsiooninõukogu võib vaidlustatud otsuse täitmise peatada vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 60 lõikele 3.“

11. Artiklit 49 muudetakse järgmiselt.

(a) Lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Keskne vastaspool vaatab korrapäraselt läbi võimendustagatisnõuete, tagatisfondi maksete, tagatisnõuete ja muude riskikontrollimehhanismide arvutamiseks kasutatavad mudelid ja parameetrid. Keskne vastaspool teeb mudelitele rangeid ja sagedasi stressiteste, et hinnata nende vastupanuvõimet äärmuslikes, kuid usutavates turutingimustes, ning korraldab järelteste, et hinnata kasutatavate meetodite usaldusväärsust. Keskne vastaspool hangib sõltumatu kinnituse ning teavitab oma pädevat asutust ja ESMAt tehtud testide tulemustest ning peab enne mudelite või parameetrite olulist muutmist saama vastavalt lõikele 1a pädevalt asutuselt kinnituse.

Kolleegium esitab vastu võetud mudelite ja parameetrite ning nende oluliste muudatuste kohta järgmiste lõigete kohaselt arvamuse.

ESMA tagab stressitestide tulemusi puudutava teabe edastamise Euroopa järelevalveasutustele, EKPSile ja Ühtsele Kriisilahendusnõukogule, et neil oleks võimalik hinnata finantsettevõtjate avatust riskile, et keskne vastaspool ei täida oma kohustusi.“;

(b) lisatakse lõiked 1a, 1b, 1c, 1d, 1e ja 1f:

„1a. Kui keskne vastaspool kavatseb oluliselt muuta lõikes 1 osutatud mudeleid või parameetreid, taotleb ta pädevalt asutuselt kõnealuse muudatuse kinnitust. Keskne vastaspool lisab taotlusele kavandatud muudatuse sõltumatu kinnituse.

1b. Pädev asutus hindab ESMAga konsulteerides 30 tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist vastaspoole riske ja esitab sellekohase aruande artikli 18 kohaselt loodud kolleegiumile.

1c. Kolleegium võtab 15 tööpäeva jooksul pärast lõikes 1b osutatud aruande saamist vastu enamuse arvamuse vastavalt artikli 19 lõikele 3.

1d. Pädev asutus annab kesksele vastaspoolele 60 tööpäeva jooksul pärast lõikes 1a osutatud taotluse saamist igakülgselt põhjendades kirjalikult teada, kas ta kinnitab kavandatud muudatuse või mitte.

1e. Keskne vastaspool ei tohi lõikes 1 osutatud mudeleid või parameetreid oluliselt muuta enne lõikes 5 osutatud kinnituse saamist. Keskse vastaspoole pädev asutus võib kokkuleppel ESMAga lubada kõnealuste mudelite või parameetrite muudatused enne kinnitamist esialgselt vastu võtta, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud.

12. Artiklisse 89 lisatakse järgmised lõiked:

„3a. ESMA ei kasuta artikli 25 lõigete 2a, 2b ja 2c kohaseid õigusi kuni [märkida nimetatud artikli lõike 3 teises lõigus osutatud delegeeritud õigusakti jõustumise kuupäev].

3b. ESMA vaatab artikli 25 lõike 1 kohaselt enne [käesoleva määruse jõustumise kuupäev] vastu võetud tunnustamisotsused vastavalt artikli 25 lõikele 5 läbi 12 kuu jooksul pärast artikli 25 lõike 2a teises lõigus osutatud delegeeritud õigusakti jõustumist.“

13. Käesoleva määruse lisas esitatud tekst lisatakse III ja IV lisana.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

1.4. Eesmärgid

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

1.4. Eesmärgid

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), ja muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise nõuetega.

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Siseturg – finantsturud

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

X Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest**[55]

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Siseturu sügavamaks ja õiglasemaks muutmine.

1.4.2. Erieesmärgid

Erieesmärk nr ...

2.5 Finantsvaldkonna õigusraamistik on hinnatud, asjakohaselt rakendatud ja jõustatud kõikjal ELis.

2.6 Finantsasutused suudavad katta kahjumit ja tulla toime likviidsusšokkidega, finantsturu infrastruktuurid on stabiilsed ja toimivad tulemuslikult ning struktuurseid ja tsüklilisi süsteemseid riske käsitletakse proaktiivselt.

[55] Vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile a või b.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Kesksete vastaspoolte tõhusam järelevalve ELi tasandil. Emitendist keskpankade suurem osalemine kesksete vastaspoolte järelevalves. ELi suurem võime kolmandate riikide kesksete vastaspooltega seotud riske jälgida, kindlaks teha ja maandada.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

Võimalikud näitajad: • finantsseisundi taastamise või kriisilahenduse menetluses olevate kesksete vastaspoolte arv; • kui mitu korda on riikide pädevad asutused kasutanud vaidluste lahendamise mehhanismi; • kolmandate riikide kesksete vastaspoolte kohapealsete kontrollide arv; • tunnustatud kolmandate riikide kesksete vastaspoolte arv; • kui mitu korda on kolmandate riikide kesksed vastaspooled rikkunud samaväärsuse ja/või tunnustamise tingimusi; • ELi vastaspoolte hinnangulised kulud.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Alates Euroopa turu infrastruktuuri määruse vastuvõtmisest on kesksete vastaspoolte tegevuse maht ja ulatus ELis ja kogu maailmas kiiresti kasvanud. Kesksete vastaspoolte tegevuse laienemine jätkub tõenäoliselt järgmistel aastatel, kui kehtestatakse uued kliirimiskohustused ning riskide ja kulude vähendamise stiimulid toovad kaasa suurema vabatahtliku kliirimise. Kesksete vastaspoolte arv on aga jätkuvalt suhteliselt väike. Lisaks on kliiringuturud ELis integreeritud ning teatavate varaklasside puhul väga kontsentreeritud. Samuti on nad üksteisega väga seotud. Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaselt teevad ELi kesksete vastaspoolte üle järelevalvet kolleegiumid, kuhu kuuluvad riiklikud järelevalveasutused, ESMA, EKPSi asjaomased liikmed ja muud asjaomased asutused. See kord tekitab mitmeid probleeme: üksikute riikide kesksed vastaspooled on kogu ELi finantssüsteemi jaoks üha olulisemad; erinevad järelevalvetavad võivad tekitada õigusliku ja järelevalvealase arbitraaži riski ning keskpankade rolli ei võeta kesksete vastaspoolte kolleegiumides piisavalt arvesse. Kolmandate riikide kesksed vastaspooled kliirivad aga märkimisväärses mahus instrumente, mis on nomineeritud ELi riikide vääringutes. See tekitab järgmisi probleeme: Euroopa turu infrastruktuuri määruse samaväärsuse ja tunnustamise süsteemi puudused pideva järelevalve valdkonnas; järelevalve-eesmärkide ja keskpankade eesmärkide võimalik lahknevus ning kolmandate riikide õigusnormide pideva jälgimise mehhanism. Kõnealuseid probleeme tuleks ettepanekus käsitleda.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva

punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*)

Euroopa turu infrastruktuuri määrusega on nähtud ette järelevalveraamistik, mida kohaldatakse nii ELis asutatud kesksete vastaspoolte suhtes kui ka selliste kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes, kes osutavad kliirimisteenuseid ELis asutatud kliirivatele liikmetele või kauplemiskohtadele. Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaselt on sellel liikmeriigil, kus keskne vastaspool on asutatud, järelevalvekorras oluline roll. Süsteemseid riske, mis tulenevad väga integreeritud ja üksteisega seotud kesksetest vastaspooltest, kes tegutsevad piiriüleselt ja riiklikust jurisdiktsioonist väljaspool, ei saa liikmesriigid ja riiklikud järelevalveasutused aga ühepoolselt käsitleda. Lisaks ei saa liikmesriigid üksi maandada riske, mida põhjustab riiklike järelevalvetavade lahknevus. Liikmesriigid ja riiklikud asutused ei saa tegeleda üksi süsteemsete riskidega, mida kolmandate riikide kesksed vastaspooled võivad põhjustada terve ELi finantsstabiilsusele.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*)

Ettepanek peaks suurendama sidusust ja tugevdama veelgi ELis asutatud kesksete vastaspoolte järelevalve korda ning võimaldama ELi ametiasutustel paremini jälgida ja maandada riske, mis on seotud ELi positsioonidega kolmandate riikide kesksetes vastaspooltes. See aitab veelgi vähendada praegugi väikese tõenäosusega (kuid äärmiselt suure mõjuga) kesksete vastaspoolte maksejõuetuse riski ja tugevdada kogu ELi finantssüsteemi üldist stabiilsust. Täiustatud järelevalveraamistik parandab ka õigus- ja majanduskindlust.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Selleks et kehtestada nõuded vajaduse korral ja sobival tasandil, võetakse ettepanekus arvesse kogemusi, mis on saadud Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaldamisel, eelkõige kesksete vastaspoolte jaoks ette nähtud ELi järelevalvekorra toimimise ning kehtiva kolmandate riikide kesksete vastaspoolte samaväärsuse raamistiku valdkonnas. Lisateave on esitatud punktis 1.5.1.

1.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Algatuse eesmärgid on kooskõlas ELi mitme muu poliitika ja käimasoleva algatusega, mille eesmärgiks on i) tegeleda kesksete vastaspoolte süsteemse olulisusega; ii) arendada kapitaliturgude liitu; iii) suurendada ELi tasandi järelevalve tõhusust ja tulemuslikkust nii ELis kui ka sellest väljaspool ning iv) edendada veelgi keskse kliirimise kasutamist.

Esiteks on käesolev algatus kooskõlas komisjoni 2016. aasta novembri ettepanekuga[56] võtta vastu määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta. Selle ettepanekuga soovitakse tagada, et ELi ja riiklikud asutused oleksid piisavalt valmis käsitlema maksejõuetuks muutuvaid keskseid vastaspooli, kaitsma finantsstabiilsust ja hoidma ära seda, et maksejõuetuks muutuvate kesksete vastaspoolte restruktureerimise ja kriisilahendusega soetud kulud jäävad maksumaksjate kanda. Komisjoni ettepanekuga soovitakse tagada, et kui tekib selline ebatõenäoline olukord, kus kesksed vastaspooled seisavad silmitsi suurte

[56] Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012 ja (EL) 2015/2365.

raskuste või maksjõuetusega, säilivad nende kriitilised funktsioonid ning samal ajal kaitstakse finantsstabiilsust ja aidatakse hoida ära seda, et maksejõuetuks muutuvate kesksete vastaspoolte restruktureerimise ja kriisilahendusega soetud kulud jäävad maksumaksjate kanda. Kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamiseks ja kriisilahenduseks ette nähtud kriisiohjamiskord, mida ettepanek sisaldab, põhineb sellel, et kriiside ärahoidmiseks on Euroopa turu infrastruktuuri määruse alusel olemas väga kvaliteetne kord (st kesksete vastaspoolte reguleerimise ja järelevalve jaoks). Kui Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohast kesksete vastaspoolte järelevalvet tugevdatakse veelgi, peaks finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse meetmete kasutamise vajaduse tõenäosus, olgu see kuitahes väike, veelgi vähenema.

Teiseks on see kooskõlas komisjoni jõupingutustega arendada edasi kapitaliturgude liitu. Kesksete vastaspoolte järelevalve suurem ühtsus ELi tasandil võib toetada sügavamate ja paremini integreeritud kapitaliturgude arengut, sest tõhusamad ja vastupidavamad kesksed vastaspooled on hästi toimiva kapitaliturgude liidu oluline osa. ELi kapitaliturgude edasise arendamise ja integreerimise pakilisust rõhutati komisjoni 2016. aasta teatises[57] kapitaliturgude liidu kohta. Suuremate ja likviidsemate finantsturgude teke, mis kaasneb kapitaliturgude liiduga, toob aga kaasa selle, et kesksete vastaspoolte kaudu kliiritakse üha enam tehinguid, ja suurendab kesksete vastaspoolte süsteemset olulisust. Pidades silmas suuremate mahtude võimalust ning praeguseid õigusliku ja järelevalvealase arbitraaži võimalusi, tuleb tugeva ja stabiilse kapitaliturgude liidu tagamiseks järelevalveraamistikku veelgi täiustada.

Kolmandaks on see kooskõlas 2017. aasta märtsi konsultatsiooniga,[58] mille komisjon algatas Euroopa järelevalveasutuste tegevuse kohta, et tugevdada ja parandada nende tulemuslikkust ja tõhusust.

Neljandaks on see kooskõlas finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraadi kogemusega selliste kolmandaid riike käsitlevate sätete rakendamise ja jõustamise alal, mis sisalduvad ELi finantsalastes õigusaktides ning mida on käsitletud komisjoni talituste töödokumendis samaväärsuse kohta[59]. Selles komisjoni talituste töödokumendis on antud faktiline ülevaade kolmandaid riike hõlmavast samaväärsuse menetlusest finantsteenuseid reguleerivates ELi õigusaktides. Selles on käsitletud finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraadi kogemust selliste kolmandaid riike käsitlevate sätete rakendamise ja jõustamise alal, mis sisalduvad ELi finantslastes õigusaktides. Samuti on selles esitatud samaväärsuse põhiaspektid (nt volituste kasutamine, hindamine, hilisem järelevalve) ja see annab rohkem selgust selle kohta, milline on praktikas finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraadi lähenemine kõnealustele ülesannetele.

---

57 „Kapitaliturgude liit: reformi kiirendamine“, 14.9.2016, COM(2016) 601 final, kättesaadav aadressil http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0601&qid=1499850995793&from=ET

58 Avalik konsultatsioon Euroopa järelevalveasutuste tegevuse kohta, 21.3.2017, kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/info/finance-consultations-2017-esas-operations_en

59 „EU equivalence decisions in financial services policy: an assessment“, 27.2.2017, SWD(2017) 102 (final), kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eu-equivalence-decisions-assessment-27022017_en.pdf

Viiendaks on see kooskõlas komisjoni 2016. aasta novembris vastu võetud ettepanekuga[60] kapitalinõuete määruse[61] muutmise kohta. Ettepanekuga soovitakse jätta finantsvõimenduse määra künniste arvutamisel välja keskselt kliiritavate tuletistehingute alustamise tagatised, mille kliirivad liikmed on saanud rahas oma klientidelt ja andnud edasi kesksetele vastaspooltele. Seega lihtsustab see juurdepääsu kliirimisele, kuna kapitalinõuded klientide või kaudse kliirimise teenuste osutamise puhul vähenevad, ning see tugevdab jällegi kesksete vastaspoolte olulisust finantssüsteemis.

60 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses finantsvõimenduse määra, stabiilse netorahastamise määra, omavahendite ja kõlblike kohustuste nõuete, vastaspoole krediidiriski, tururiski, kesksetes vastaspooltes olevate positsioonide, ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjates olevate riskipositsioonide, riskide kontsentreerumise, aruandluse ja avalikustamise nõuetega ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012.

61 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta.

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

☐ **Piiratud kestusega** ettepanek/algatus

– ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA

– ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

X **Piiramatu kestusega** ettepanek/algatus

– rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku määruse jõustumise algusest kuni määruse jõustumisest kahe aasta möödumiseni,

– millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid[62]

☐ **Otsene eelarve täitmine** komisjoni poolt

– ☐ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

– ☐ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve täitmine** koostöös liikmesriikidega

X **Kaudne eelarve täitmine** mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

– ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

– ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustage);

– ☐ Euroopa Investeerimispangale (EIP) ja Euroopa Investeerimisfondile (EIF);

– ☑ finantsmääruse artiklites 208 ja 209 osutatud asutustele;

– ☐ avalik-õiguslikele asutustele;

– ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;

– ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

– ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

– *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

–

[62] Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Kooskõlas kehtiva korraga koostab ESMA korrapäraselt oma tegevuse kohta aruandeid (sealhulgas sisearuanded kõrgemale juhtkonnale, juhatuse aruandlus, kuue kuu tegevusaruanded järelevalvenõukogule ja aastaaruande koostamine) ning kontrollikoda ja siseauditi talitus korraldavad auditi tema vahendite kasutamise kohta. Kõnealuste kavandatud meetmete üle tehakse järelevalvet ja nende kohta esitatakse aruandeid kooskõlas juba kehtivate nõuetega.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem

2.2.1. Tuvastatud ohud

Eeldatakse, et käesoleva ettepanekuga ette nähtud assigneeringute kasutamisel ei kaasne õiguspärasuse, säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse seisukohast uusi riske, mida praegu ei ole kaetud olemasoleva sisekontrolli raamistikuga.

2.2.2. Teave loodud sisekontrollisüsteemi kohta

ESMA määrusega ette nähtud juhtimis- ja kontrollisüsteemid on juba rakendatud. ESMA teeb tihedalt koostööd komisjoni siseauditi talitusega, et tagada, et kõigis sisekontrolli valdkondades oleksid asjakohased nõuded täidetud. Seda korda kohaldatakse ESMA suhtes ka seoses rolliga, mis on talle käesoleva ettepanekuga antud. Iga-aastased siseauditiaruanded edastatakse komisjonile, parlamendile ja nõukogule.

2.2.3. Kontrolliga kaasnevate kulude ja sellest saadava kasu hinnang ning veariski taseme prognoos

–

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed

Pettuste, korruptsiooni ja muu õigusvastase tegevuse vastu võitlemiseks kohaldatakse ESMA suhtes piiranguteta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1073/1999 (Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta) sätteid. ESMA ühineb Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahelise 25. mai 1999. aasta kokkuleppega Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdluste kohta ning võtab viivitamata vastu asjakohased sätted, mida kohaldatakse ESMA kõigi töötajate suhtes. Rahastamisotsustes ning nendest tulenevates lepingutes ja rakendusaktides sätestatakse sõnaselgelt, et kontrollikoda ja OLAF võivad vajaduse korral teha ESMA-poolsest rahastamisest kasu saajate ning raha jaotamise eest vastutavate töötajate juures kohapealseid kontrolle.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Nr [. . .][Nimetus ……..……]	Liigendatud/liigendamata[63]	EFTA riigid[64]	Kandidaatriigid[65]	Kolmandad riigid	Finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
1a	12 02 06 ESMA	Liigendatud	JAH	EI	EI	EI

63 Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

64 EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

65 Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

Käesoleva seadusandliku algatuse mõju kuludele on järgmine.

1. ESMAs 47 uue ajutise teenistuja töölevõtmine (2018. aasta augustist). ESMA rolli ja kulude arvutamise meetodeid on täpsemalt käsitletud lisas.

2. Kõnealuste uute ajutiste teenistujatega seonduvaid kulusid rahastatakse täielikult asjaomase majandusharu ettevõtetelt kogutavatest tasudest (mõju ELi eelarvele puudub). Eeldades, et ettepanek võetakse vastu ja jõustub 2018. aasta keskel ning et komisjon peaks koostama delegeeritud õigusakti, milles täpsustatakse tasude liiki, teenuseid, mille eest tasusid võetakse, tasude suurust ja tasumise viisi, hakatakse tasusid parimal juhul koguma alles 2019. aasta keskel. Kuna ESMA-le tekiksid siiski määruse alusel alates selle jõustumisest kulud, on aastatel 2018 ja 2019 vaja saada ELi eelarvest lisavahendeid, et katta tegevus vähemalt määruse jõustumisele järgneval 12 esimesel kuul.

Kogutavad tasud katavad ka alates 2018. aastast tekkivad kulud, mis võimaldab ESMA-l ELi ette makstud vahendid tagasi maksta hiljemalt 2020. aastal.

Need lisavahendid tuleks eraldada üldeelarvest, sest finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraadi eelarvest ei ole võimalik selliseid summasid eraldada.

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	Alamrubriik 1a. Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks

FISMA peadirektoraat			Aasta **2018**	Aasta **2019**	Aasta **2020**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)			**KOKKU**
• Tegevusassigneeringud									
12.02 06	Kulukohustused	(1)	4 310 555	7 788 789					
	Maksed	(2)	4 310 555	7 788 789					
Eelarverida nr	Kulukohustused	(1a)							
	Maksed	(2a)							

Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud[66]									
Eelarverida nr		(3)							
FISMA **peadirektoraadi assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	=1+1a +3	4 310 555	7 788 789					
	Maksed	=2+2a +3	4 310 555	7 788 789					

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)								
	Maksed	(5)								
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI <….> assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	=4+ 6								
	Maksed	=5+ 6								

[66] Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	**5**	„Halduskulud“

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta **N**	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)			**KOKKU**
<…….> peadirektoraat									
• Inimressursid									
• Muud halduskulud									
<…….> **peadirektoraat KOKKU**	Assigneeringud								

Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU**	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)								

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta **N**[67]	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)			**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIKIDE 1–5 assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused								
	Maksed								

[67] Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist

– ☐ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid ⇩			Aasta **N**		Aasta **N+1**		Aasta **N+2**		Aasta **N+3**		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)						**KOKKU**	
	VÄLJUNDID																	
	Väljundi liik[68]	Keskmine kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1[69]																		
- Väljund																		
- Väljund																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 2 kokku																		
KULUD KOKKU																		

[68] Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutatavaid teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

[69] Vastavalt punktis 1.4.2 nimetatud erieesmärkidele.

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Kokkuvõte

– ☑ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

– ☐ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **N**[70]	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)			**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5								
Inimressursid								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 kokku								

Mitmeaastase finantsraamistiku [71]RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud								
Inimressursid								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud kokku								

KOKKU								

Inimressursside ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades neid vajaduse korral lisaassigneeringutega, mida võidakse anda haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

70 Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

71 Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist

– X Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

		Aasta **2018**	Aasta **2019**	Aasta **2020**	Aasta **2021**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)								
XX 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)								
XX 01 01 02 (delegatsioonides)								
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)								
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)								
•Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)[72]								
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud)								
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)								
XX 01 04 yy[73]	- peakorteris							
	- delegatsioonides							
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)								
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)								
Muu eelarverida (täpsustage)								
KOKKU								

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	–

[72] Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

[73] Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

Koosseisuvälised töötajad	_

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

– ☐ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.

– X Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele eelarveridadele ja summadele. ESMA eelarverida 12 02 06 on vaja ümber planeerida. Kuigi ELi ja kolmandate riikide kesksetelt vastaspooltelt saadavad tasud katavad kavandatud summad (üksikasjad on esitatud lisas) täielikult, tuleb teha ELi eelarvest ettemakse, et katta vähemalt 6 esimese tegevuskuu kulud (st 2018. aasta eelarve) ja maksimaalselt 12 esimese tegevuskuu kulud. Komisjon peab pärast ettepaneku vastuvõtmist võtma vastu delegeeritud õigusakti, milles kirjeldatakse üksikasjalikult ELi ja kolmandate riikide kesksetelt vastaspooltelt kogutavate tasude arvutamise ja kogumise metoodikat. Kui Euroopa Parlamendil ja nõukogul ei ole vastuväiteid ning see on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas, saab hakata tasusid koguma. Need vahendid peaks siiski aja jooksul tagasi saama.

– ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist.

Selgitage vajalikku toimingut, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele. […]

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

– Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.

– Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **2018**	Aasta **2019**	Aasta **2020**	Aasta **2021**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)			Kokku
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

Hinnanguline mõju tuludele

– ☑ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele

– ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:

  – ☐ omavahenditele

  – ☐ mitmesugustele tuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju[74]						
		Aasta **N**	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)		
Artikkel …….								

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

[…]

Täpsustage tuludele avaldatava mõju arvutusmeetod.

[…]

[74] Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, st brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

Lisa finantsselgituse juurde, milles käsitletakse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), ja muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise nõuetega.

ESMA täidetavate ülesannetega seotud personalikulud on arvestatud kooskõlas ESMA 2018. aasta eelarveprojekti kulude liigitusega. Juhul kui komisjoni ettepanekus Euroopa järelevalveasutuste läbivaatamise kohta nende asutuste rahastamist muudetakse, võib neid hinnanguid siiski vaja olla muuta.

Lisaülesanded

Komisjoni ettepanek sisaldab sätteid, millega antakse ESMA-le uued või laiemad ülesanded. Esiteks peab ESMA seoses kolmandate riikide kesksete vastaspooltega hakkama täitma rohkem järelevalveülesandeid. Esimese taseme kesksete vastaspoolte puhul tähendaks see tunnustamisprotsessi ulatuslikumat jälgimist, mis võib hõlmata kohapealseid kontrolle ja otseseid kohtumisi kesksete vastaspooltega. Teise taseme kesksete vastaspoolte puhul tähendaks see kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tegelikku järelevalvet. ESMA-l peaksid seepärast olema sellise järelevalvetegevuse jaoks vajalikud ressursid. Teiseks rahastatakse uue keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu personaliga, eelkõige alaliste liikmetega seotud kulusid ESMA eelarvest. Kolmandaks saab ESMA endale lisaülesanded, millega toetakse uue keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu tööd, mille tulemusel suureneb ELis järelevalvetavade ühtsus. Lisaks sisaldab ettepanek sätteid, mille kohaselt peaks ESMA andma tehnilist nõu komisjoni mitme delegeeritud õigusakti ettevalmistamisel, mille eemärk on tagada, et väga tehnilisi sätteid kohaldatakse kõikjal ELis järjekindlalt. Ei saa välistada, et Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaste kehtivate volituste alusel võidakse käesoleva ettepanekus sisalduvate muudatuste kajastamiseks teha ettepanek muuta olemasolevaid regulatiivseid tehnilisi standardeid või rakenduslikke tehnilisi standardeid (nt olemasolev regulatiivne tehniline standard kolleegiumide kohta). Peale selle võib ESMA-l olla vaja pidada uuesti läbirääkimisi kolmandate riikide asjaomaste asutustega kokku lepitud koostöökorra üle.

Keskseid vastaspooli käsitleval täitevkogul hakkab olema viis alalist liiget. Selle peamine ülesanne on vaadata läbi ja kinnitada (või vajaduse korral jätta kinnitamata) riiklike pädevate asutuste järelevalveotsused, mis käsitlevad teatavaid Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaseid nõudeid, eelkõige juhul, kui need puudutavad tegevusloa andmist, tegevusloa kehtetuks tunnistamist, kesksete vastaspoolte usaldatavusnõudeid ja koostalitluskokkuleppeid. See eeldab eksperdianalüüsi, keskseid vastaspooli käsitlevale täitevkogule arutamiseks esitatud otsuste mõistmist, otsuse riskide ja kasu hindamist ning vajalikku koordineerimist ja dialoogi emitendist keskpangaga ja riiklike pädevate asutustega, eelkõige nendega, kes kuuluvad olemasolevasse Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohasesse kolleegiumi.

Eeldatakse, et määrus jõustub 2018. aasta keskel. Seetõttu on ESMA lisavahendeid vaja alates 2018. aasta keskpaigast. Mis puudutab ametikohtade laadi, siis uue keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu edukas ja õigeaegne asutamine ning uue ELi ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte jaoks ette nähtud järelevalveraamistiku rakendamine eeldab lisavahendite eraldamist kesksete vastaspoolte järelevalvega seotud ülesanneteks, mis hõlmavad vähemalt järgmist: igapäevane suhtlus (füüsilised kohtumised, konverentsikõned jne) keskse vastaspoole juhtkonnaga ning meeskondadega, kes vastutavad nõuete järgimine, õigusasjade, IT, riskijuhtimine, finantsasjade, tegevuse ja operatsioonide eest; riskimudelite, keskse vastaspoole reeglistiku ja menetluste, nõukogu ja juhatuse liikmete

ametissemääramise, allhangitavate teenuste, tegevuste ja teenuste laiendamise, IT-lahenduste, kapitali adekvaatsuse, keskse vastaspoole aktsionäride ja aktsionäride struktuuri ning koostalitluskokkulepete hindamine; siseauditite läbivaatamine; põhjalik riskihindamine; soovituste andmine ja kriisiohjamine. Töötajad peavad täitma järgmisi ülesandeid: riskianalüüs ja modelleerimine; õiguslik analüüs ja tugi; kahe- ja mitmepoolsed kohtumised sidusrühmadega, eelkõige kesksete vastaspoolte ja kauplemiskohtadega ning muude reguleerivate või järelevalveasutustega, seda nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil, mis eeldab sageli reisimist. Ka kolmandate riikide kesksete vastaspoolte puhul peavad töötajad täitma uusi ülesandeid, sealhulgas jälgima, kas tunnustatud kolmandate riikide kesksed vastaspooled järgivad jätkuvalt Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaseid nõudeid, kasutades selleks teabenõudeid, küsimustikke ja kohapealseid kontrolle. Lisaks peab ESMA tegema kindlaks, kas taotluse esitanud ja tunnustatud kolmandate riikide kesksed vastaspooled on ELi finantsstabiilsuse seisukohast süsteemselt olulised. Süsteemselt oluliste kolmandate riikide kesksete vastaspoolte (teise taseme kesksed vastaspooled) puhul peab ESMA jälgima seda, kuidas nad järgivad lisanõudeid. ESMA peab töötama välja ka vahendid võrreldavate nõuete täitmise hindamiseks. See tähendab ulatuslikku teabevahetust kolmandate riikide asutuste ja kesksete vastaspooltega ning märkimisväärse hulga andmete töötlemist, mida kogutakse küsimustike abil ja mida ESMA töötajad analüüsivad. Töö eeldab üldiselt ka kahe- ja mitmepoolseid kohtumisi sidusrühmadega, eelkõige kesksete vastaspoolte ning muude reguleerivate ja järelevalveasutustega, liikmesriikide järelevalveasutuste esindajatest koosneva ja keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu loomist ja juhtimist; rahvusvaheliste vastastikuse mõistmise memorandumite / koostöökokkulepete üle läbirääkimiste pidamist; keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu jaoks tehnilise analüüsi tegemist ja dokumentide koostamist (st kohapealsed kontrollid, riskimudelite analüüs jne).

Vajalik töö on tihedalt seotud tööga, mida ESMA teeb Euroopa turu infrastruktuuri määruse alusel kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise valdkonnas, ja ESMA praeguse rolliga ELi kesksete vastaspoolte järelevalves, mis toimub kolleegiumide kaudu, ning lähtub sellest tööst ja rollist. Seni on Euroopa turu infrastruktuuri määruse alusel tunnustatud 28 kolmandate riikide keskset vastaspoolt ja tegevusluba antud 17 ELi kesksele vastaspoolele. Tunnustamist on taotlenud veel 12 kolmandate riikide keskset vastaspoolt, kuid neid ei ole veel tunnustatud, sest komisjon ei ole nende päritolujurisdiktsioonide kohta veel samaväärsuse otsust vastu võtnud.

Inimressursid

Kui eeldada, et kõik tunnustamist taotlevad kolmandate riikide kesksed vastaspooled saavad lõpuks tunnustuse, tähendab see ligikaudu 40 kolmandate riikide keskset vastaspoolt, kes kuuluvad ESMA pädevusse kas kaudselt jälgimise ja teabevahetuse kaudu (st süsteemselt mitteolulised esimese taseme kesksed vastaspooled) või otsesema järelevalve kaudu (endast võimalikku olulisemat riski kujutavad teise taseme kesksed vastaspooled). Kuna kesksetel vastaspooltel võib olla kahjulik mõju finantsstabiilsusele ja kaudselt ka reaalamajandusele, on äärmiselt oluline, et kõnealuste ülesannete täitmiseks oleks nähtud ette piisavalt ressursse.

Võttes arvesse selliste kolmandate riikide kesksete vastaspoolte arvu, kelle üle tuleb järelevalvet teha kas kaudselt või otse, ning selliste ülesannete laadi ja keerukust, mida ESMA täidab seoses esimese ja teise taseme kesksete vastaspooltega, on hinnanguliselt vaja ligikaudu 45 täistööajaga töötajat (täistööajale taandatud töötajate arv). Kuna töö nõuab erialateadmisi ja asjatundlikkust ning kogemustega töötajate kiire värbamine võib osutuda raskeks, eeldatakse, et alguses on vajalike ülesannete täitmiseks vaja rohkem riiklikke eksperte. Töötajate arvu kasvades ja kogemuse suurenedes peaks vajatavate riiklike ekspertide arv vähenema.

Keskseid vastaspooli käsitleva täitevkogu loomiseks ja tööle rakendamiseks on vaja teatavat arvu tuumiktöötajaid. Kui see on loodud ja töötab ning arvestades ESMA töötajatega, kes tegelevad Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaste kolleegiumide igapäevaste küsimustega, peaks vajatavate uute töötajate arv langema.

ESMA-l on vaja mitu tegevusüksusesse AST kuuluvat ametnikku, et aidata hallata keskseid vastaspooli käsitlevat täitevkogu ja tegeleda vajalike töötajate värbamisega.

ESMA töötajad	**2018**	**2019**	**2020**
Tegevusüksus AD	**20**	**27**	**36**
Kolmandate riikide kesksed vastaspooled	25	35	35
ELi kesksed vastaspooled	10	5	5
Riikide lähetatud eksperdid	**10**	**12**	**13**
Kolmandate riikide kesksed vastaspooled	15	10	10
ELi kesksed vastaspooled	0	0	0
Tegevusüksus AST	**0**	**1**	**2**
TÖÖTAJAID KOKKU	**30**	**40**	**49**

Peale ESMA vajatavate lisatöötajate on vaja kolme alalist ELi täitevkogu liiget (juhataja ja kaks muud alalist liiget). Nendele makstakse tasu ESMA eelarvest. Need liikmed peaksid olema kogenud ja nende tasu peaks vastama nende tasemele.

Kõnealuste lisatöötajate värbamisega kaasnevad vältimatult kulud (reisi- , majutus-, arstliku kontrolli, sisseseadmis- ja kolimiskulud jne), mille maht on hinnanguliselt 12 700 eurot.

Eeldused personalikulude arvutamisel on järgmised.

- Eeldatakse, et uued ametikohad täidetakse ajutiste teenistujatega, kelle tegevusüksus ja palgaaste on AD 7.
- Erinevate töötajate kategooriate keskmised palgakulud põhinevad eelarve peadirektoraadi suunistel.
- Palga paranduskoefitsient on Pariisi puhul 1,138.

Muud vajalikud ressursid

ESMA personali kavandatud olulisel suurenemisel on vältimatud tagajärjed ESMA infrastruktuurile.

Esiteks peab ta hankima lisaks kontoriruume. Seda võib teha olemaolevate kontoriruumide laiendamise või uue hoone hankimise kaudu. Lisanduvate kontoriruumide kuludest moodustab rent hinnanguliselt 1,057 miljonit eurot aastas ja 600 000 eurot on varustuse ja turvakulud.

Teiseks tekib ELis tunnustatud kolmandate riikide kesksete vastaspoolte järelevalve tulemusena üks uus oluline ülesanne. Seetõttu on tõenäoline, et vaja on mitmeid lähetusi nii kolmandatesse kui ka ELi riikidesse, samuti mitmeid kohtumisi. 20 töötaja lähetuskulud on hinnanguliselt 12 000 eurot kuus ehk 240 000 eurot aastas.

Kolmandaks tekivad mitmesugused muud kulud, näiteks tuleb uusi töötajaid teataval määral koolitada ja uute IT-vahendite arendamiseks või olemasolevate IT-projektide laiendamiseks võib olla vaja lisavahendeid.

Tulud

Ettepanekuga on nähtud ette, et ESMA lisakulud kaetakse suures osas kesksetelt vastaspooltelt kogutavatest tasudest. Kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise ja pideva järelevalvega seotud kulud sõltuvad sellest, kas neid käsitatakse esimese või teise taseme kesksete vastaspooltena, ja on proportsionaalsed ESMA tegelike kuludega.

	Arvutamine	2018	2019	2020	KOKKU
ESMA personalikulud		20 ajutist teenistujat + 10 riikide lähetatud eksperti	28 ajutist teenistujat + 12 riikide lähetatud eksperti	36 ajutist teenistujat + 13 riikide lähetatud eksperti	
Palgad ja toetused					
Ajutised teenistujad (tegevusüksused AD ja AST)	= (30 x 138 000) x 1,138 aastal 2018	1 570 440	4 397 232	5 653 584	11 621 256
Riikide lähetatud eksperdid	= (15 x 78 000) x 1,139 aastal 2018	443 820	1 065 168	1 153 932	2 662 920
Värbamiskulud	= 30 x 12 700	38 100	127 000	114 300	622 300
Lähetuskulud	= 20 x 12 x 1 000	120 000	240 000	240 000	600 000
Keskseid vastaspooli käsitlev täitevkogu					
Palgad ja toetused	= (21 990 x 12) x 1,138 + 2 x (21 323 x 12) x 1,138	441 335	882 669	882 669	2 206 673
Lähetuskulud	= 3 x 12 x 2 500	45 000	90 000	90 000	225 000
Värbamiskulud	=3 x 12 700	38 100			38 100
Rendikulud	= 1 554 m² x 680	528 360	1 056 720	1 056 720	2 641 800
Varustusega seotud kulud	hinnanguliselt 600 000 eurot	600 000			600 000
Muud kulud (koolitused, IT-vahendid jne)	esimesel aastal hinnanguliselt 2 500 eurot, seejärel 1 000 eurot inimese kohta	142 500	57 000	57 000	256 500

KOKKU		**4 310 555**	**7 915 789**	**9 248 205**	**21 474 549**

TULUD		2018	2019	2020	KOKKU
Kesksete vastaspoolte tasud	= 25 AD-tegevusüksuse töötajat + 15 riikide lähetatud eksperti aastal 2018 ning 35 AD-tegevusüksuse töötajat + 10 riikide lähetatud eksperti järgneval ajavahemikul + järelevalvealane täitevkogu +	**4 310 555**	**7 915 789**	**9 248 205**	**21 474 549**

	seonduvad kulud				

KOKKU		**4 310 555**	**7 915 789**	**9 248 205**	**21 474 549**